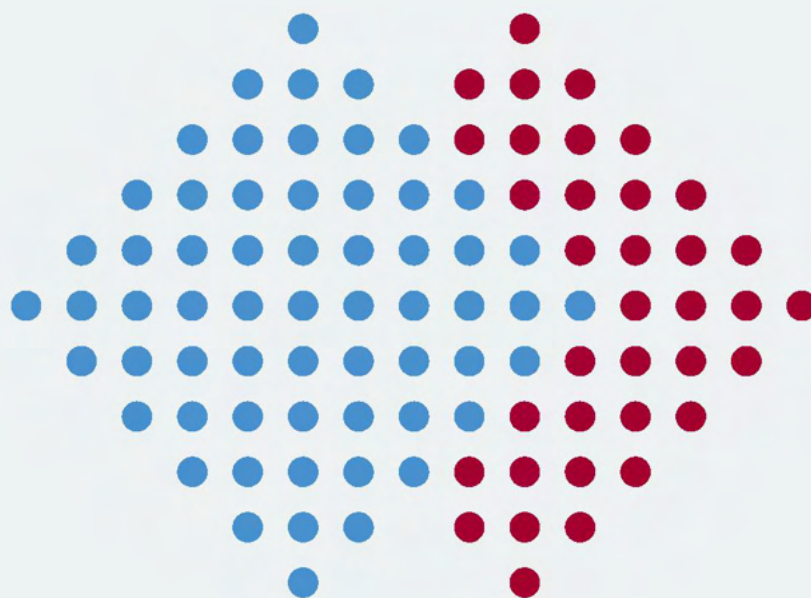

СЪДЕБНО ПОВЕДЕНИЕ И ЕТИКА

САМООБУЧИТЕЛЕН КУРС

UNODC

United Nations Office on Drugs and Crime

СЛУЖБА НА ООН ПО НАРКОТИЦИТЕ И ПРЕСТЪПНОСТТА
Виена

СЪДЕБНО ПОВЕДЕНИЕ И ЕТИКА

САМООБУЧИТЕЛЕН КУРС

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ

Виена, 2019 г.

© ООН, март 2019 г. Всички права запазени.

Използваните наименования и представянето на материали в тази публикация не предполагат изразяване на каквото и да е становище от страна на Секретариата на ООН относно правния статут на която и да е страна, територия, град или област, на нейните органи или във връзка с определяне на нейните граници.

Тази публикация не е официално редактирана.

Изготвена е на английски език в отдел „Публикации и библиотеки“, Служба на ООН във Виена.

СЪДЪРЖАНИЕ

Благодарности	vii
Въведение	1
Очаквани резултати от обучението	2
Кратък входящ тест	3
Основни документи	4
Принципи от Бангалор за съдебно поведение	5
История	5
Връзка с Конвенция на ООН срещу корупцията	6
Каква е връзката между Принципите от Бангалор и клетвата на съдията?	7
Упражнение 1	7
ПРИНЦИП 1. НЕЗАВИСИМОСТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ	9
Индивидуална и институционална независимост	10
Връзка между съдебното поведение и независимостта	10
Разделение на властите	11
Упражнение 2	11
Принцип от Бангалор 1.1	12
Казус: Г-жа Уайт	13
Казус: Клуб за филантропия	14
Принцип от Бангалор 1.2	15
Упражнение 3	15
Упражнение 4	16
Социални медии и цифрова сигурност	17
Игра Социални медии	17
Важни съвети	18
Примери	19
Упражнение 5	21
Пример: Фейсбук	21
Казус: Съдия Шийн	22

Принцип от Бангалор 1.3	23
Казус: Кошницата с подаръци	23
Принцип от Бангалор 1.4	25
Принцип от Бангалор 1.5	26
Примери	27
Казус: Съдия Онани	27
Етични въпроси	29
ПРИНЦИП 2. БЕЗПРИСТРАСТНОСТ	31
Принцип от Бангалор 2.1	32
Обективна безпристрастност	32
Упражнение 6	32
Упражнение 7	33
Политическа дейност	35
Упражнение 8	35
Упражнение 9	36
Политическа дейност: предупреждения и изключения	36
Принцип от Бангалор 2.5	37
Упражнение 10	37
Казус: Приятел и бивш колега	38
Казус: Реч	39
Субективна безпристрастност	40
Несъзнавано пристрастие	40
Често срещани когнитивни предразсъдъци	41
Конфликт на интереси	43
Упражнение 11	44
Внимавайте какво ядете	45
ПРИНЦИП 3. ПОЧТЕНОСТ	47
Примери	48
Принципи от Бангалор 3.1 и 3.2	49
Културно многообразие	50
Казус: Съдия Макензи	51
Казус: Съдия Де Суза	54

ПРИНЦИП 4. БЛАГОПРИЛИЧИЕ	57
Упражнение 12.....	58
Упражнение 13.....	59
Упражнение 14.....	60
Социално гостоприемство и участие в социални събития	61
Упражнение 15.....	62
Казус: Градинско парти.....	63
ПРИНЦИП 5. РАВЕНСТВО	65
Упражнение 16.....	66
Принцип от Бангалор 5.2.....	67
Принципи от Бангалор 5.3-5.5	68
Упражнение 17.....	69
По-широкообхватни въпроси, свързани с пола.....	70
Казус: Обучение	71
Казус: Благоприятно решение	72
Кратки сценарии.....	72
Допълнително проучване по въпросите, свързани с пола	73
ПРИНЦИП 6. КОМПЕТЕНТНОСТ И СТАРАНИЕ	75
Упражнение 18.....	76
Съвети за съдията в съдебната зала	77
Принципи от Бангалор 6.3-6.4	78
Декларация на ЮЖТ относно принципите на съдебното обучение.....	78
Упражнение 19.....	79
РЕЗЮМЕ.....	81
ПРИЛОЖЕНИЕ I.....	83
ПРИЛОЖЕНИЕ II.....	89

БЛАГОДАРНОСТИ

Този самообучителен курс е изготвен от Джереми Купър (консултант на Службата на ООН по наркотиците и престъпността). Наръчникът е разработен от Глобалната програма на Службата на ООН по наркотиците и престъпността (UNEDK) за прилагане на Декларацията от Доха под общото ръководство на Оливер Столпе и е координиран от Роберта Солис Рибейро Мартинс и Татяна Балисова.

Службата на ООН по наркотиците и престъпността изразява своята признателност към първоначалната група юрисдикции, които се съгласиха да станат пилотни обекти за разработването на пакета от инструменти за обучение по съдебна етика и предоставиха важна обратна връзка и принос: Белиз, Бразилия, Коста Рика, Еквадор, Федеративните щати Микронезия, Гвинея, Хондурас, Ямайка, Кения, Мадагаскар, Мавриций, Мозамбик, Пакистан, Панама, Португалия, Руанда, Соломонови острови, Испания, Тунис, Уганда и Зимбабве.

Специални благодарности към Консултативния съвет на Глобалната мрежа за съдебна почтеност за ценните им насоки: съдиите Адриан Сондерс, Дуро Сеса, Масуд Бин Мохамед Аламери, Мария Тереза Мура, Зайнун Али, Кашим Зана, д-р Нихал Джейуикрама и Хосе Игрея Матос, Лин Лейч и Диего Гарсия-Саян.

Благодарности получават и участниците в Глобалната мрежа за съдебна почтеност, които посветиха време и експертен опит на разглеждането на чернови на различните раздели на текста, сред които: уважаемите Джером Ейбрамс, Линда Добс, г-н Леонел Гонзалес, г-жа Ваня Карт, Мъри Келам и г-жа Отилия Пакурари.

“ Докато имаме независима съдебна система,
основните интереси на хората ще бъдат в безопасност.“

*Джон Рътлидж,
Втори главен съдия, Върховен съд на САЩ, 1795 г.*

“ Да бъдеш съдия е също толкова красиво и завладяващо, колкото да бъдеш
лекар или учен. Съдийската професия не е подходяща за хора, които не притежават
достатъчно утвърдено чувство за лично и професионално достойнство, лична
почтеност, безупречно минало, професионални и практически познания, социална и
семейна зрялост и лична зрялост, за да могат да поемат пълна отговорност за всяко
решение, прието в съответствие със закона и със собствената им съвест.“

*Проф. Анджеј Реплински,
Председател на Конституционния съд на Полша, 2015 г.*

ВЪВЕДЕНИЕ

Липсата на почтеност в сектора на правосъдието – независимо дали е действителна или предполагаема – представлява реална заплаха за доверието във върховенството на закона. С оглед на това укрепването и поддържането на интегритета е основно задължение на съдиите по целия свят и неразделна част от Глобалната програма на Службата на ООН по наркотиците и престъпността за прилагането на Декларацията от Доха.

Инициативата за интегритет в съдебната система в рамките на Глобалната програма има за цел да подпомогне съдебните органи по целия свят в укрепването на интегритета и предотвратяването на корупцията в сектора на правосъдието, в съответствие с член 11 от Конвенцията на ООН срещу корупцията. За тази цел инициативата улеснява създаването на Глобална мрежа за съдебна етика - платформа от съдии за обмен между тях на добри практики, взаимопомощ, партньорска подкрепа и обединяване на усилията в разработването на продукти и инструменти на знанието. Създаването на Мрежата е исторически етап от създаването на пространство, в което съдиите и другите заинтересовани страни от правосъдния сектор да работят заедно за укрепване на съдийския интегритет – послание, което беше повторено от много участници при официалното стартиране на Глобалната мрежа за съдебна етика през април 2018 г. във Виена¹.

Една от приоритетните цели на Глобалната мрежа за съдебна етика, набелязана по време на седем регионални подготвителни срещи през 2016 – 2017 г., онлайн проучването от 2017 г., разпространено сред повече от 1000 заинтересовани страни, както и по време на самото откриване на Мрежата, е да се засили обучението на съдиите по въпросите на етиката.

По тази причина Службата на ООН по наркотиците и престъпността реши да разработи пакет за обучение по съдебна етика базиран на широко приетите Бангалорски принципи за съдебно поведение и изискванията за прилагане на член 11 от Конвенцията на ООН срещу корупцията. Пакетът има за цел да бъде лесно приспособим към различни юрисдикции и да осигури на съдиите задълбочено разбиране на Бангалорските принципи и тяхното значение и приложение за работата и живота на съдиите.

Пакетът за обучение по съдебна етика се състои от следните инструменти:

- Широко приложим и интерактивен курс за електронно обучение, занимаващ се с различни аспекти на съдийското поведение и етиката.
- Настоящият текстово базиран самообучителен „офлайн“ курс, обхващащ ключовите въпроси на курса за електронно обучение, за тези, които не могат да следват онлайн курса.
- Ръководство за обучители, което да насочва националните обучители при разработването и проектирането на техни собствени курсове за обучение, в идеалния случай след като участниците завършат електронното обучение или самообучителния курс.

¹ За повече информация относно мрежата и нейните дейности, моля, посетете www.uHedc.org/ji.

Тези инструменти са резултат от няколко кръга консултации с пилотни страни- които са се съгласили да изпробват пилотно инструментите и да проведат национални/регионални дейности за обучение въз основа на инструментите. Многобройни други заинтересовани страни и партньори в контекста на Глобалната мрежа за почтеност в съдебната система също предоставиха ценни коментари относно инструментите.

Вероятно е основната „целева група“ от участници за инструментите да бъдат новоназначени или наскоро назначени съдии. Въпреки това, очакването е инструментите да представляват интерес и за висши съдии с повече опит. Подобен подход би отразил виждането на Групата за съдебна почтеност, както е посочено в първия им проект на Принципите от Бангалор през 2002 г., когато те се застъпиха за това, че висшите съдии трябва да водят чрез личен пример при разпространяването на принципите. По този начин висши членове на съдебната власт биха могли да добавят значителния си авторитет към курса и в същото време да напътстват младшите си колеги по отношение на възможните етични дилеми, пред които могат да се изправят, както и да проучват евентуални нововъзникващи нарушения на принципите на съдебно поведение в собствените си юрисдикции.

Настоящият самообучителен курс отразява, доколкото е възможно, съдържанието на курса за електронно обучение и е предназначен за онези съдии, които предпочитат да не използват инструменти за електронно обучение, или за онези среди, в които електронното обучение остава технически трудно. Основната цел на курса е да предостави на съдиите необходимите умения за ефективно прилагане на Принципите от Бангалор за съдебно поведение и Коментарът към тях при решаването на етични дилеми, които потенциално възникват в контекста на изпълнението на съдебните им функции. Освен теоретичните раздели, курсът включва практически упражнения, казуси и връзки към видеоклипове и допълнителни ресурси по темата.

След завършване на настоящия курс на потребителите се препоръчва да посетят платформата на UNODC за електронно обучение, за да получат достъп до финалния тест и сертификата за завършване на курса.

След завършване на курса за електронно обучение или самообучителния курс на съдебните органи се препоръчва да организират присъствен курс за последващо обучение, въз основа на наръчника на обучителите. Присъственото обучение би могло да има за цел да позволи на съдиите да прилагат и задълбочават придобитите знания и да постави темата за съдебната етика в местния контекст и съществуващите вътрешни разпоредби за съдебната етика.

► За повече информация как да използвате и комбинирате инструментите за обучение, моля, посетете: http://www.UNODC.org/ji/Un/judiKial_YthiKs.html

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

След завършване на този курс ще сте придобили следните знания и умения:

- Дълбоко разбиране на произхода, целта и съдържанието на Принципите от Бангалор за съдебно поведение и тяхното значение и приложение във Вашия живот и работа като съдия.
- Увеличаване на капацитета за разпознаване на въпроси, свързани със съдебното поведение и етиката, на работното място и извън него, снабдяване с набор от методи, които да Ви помагат да се справите с всякакви предизвикателства, свързани с това.
- Базово разбиране на взаимодействието между социалните медии и съдебното поведение.
- Осъзнаване на редица когнитивни предразсъдъци, които могат да повлияят на работата Ви като съдия, и мисловни умения за противодействие на тези предразсъдъци.

КРАТЪК ВХОДЯЩ ТЕСТ

Преди да се включите в този самообучителен курс, Ви каним да тествате текущите си знания по темата, като отговорите на следните 10 въпроса. Моля, направете това, без да използвате други материали. Всички теми, засегнати във въпросите по-долу, по-късно ще бъдат обхванати в курса.

1. Какви са Принципите от Бангалор?

2. Можете ли да назовете шестте ценности, залегнали в основата на Принципите от Бангалор?

3. Какъв е правният статут на Принципите от Бангалор?

4. Какво представлява Групата за почтеност в съдебната власт?

5. Трябва ли съдията да разгледа дело, по което неговият партньор е защитник?

- Да, но...
- Не

6. Клетвата на съдията трябва ли да включва Принципите от Бангалор

- Да, но...
- Не

7. Трябва ли съдия да посещава нощни клубове?

- Да, но...
- Не

8. Могат ли съдиите да бъдат членове на тайни общества или братства?

- Да
 Не

9. Приемът на храна/напитки по време на процеса засяга ли непристрастността на съдията?

- Да
 Не

10. Може ли езикът на тялото на съдията да създаде основание за отвод?

- Да
 Не

ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ

Основните документи за този курс са:

- Принципите от Бангалор за съдебно поведение (2002 г.)
- Коментар относно Принципите от Бангалор (2007 г.)

Ще трябва усилено да ги използвате по време на курса.

Допълнителните документи са:

- Ръководство за прилагане и рамка за оценка на член 11 от Конвенцията на ООН срещу корупцията
- Мерки за ефективно прилагане на принципите на Бангалор за съдебно поведение
- Основни принципи за независимост на съдебната власт
- Процедури за ефективно прилагане на основните принципи за независимост на съдебната власт

> Всички основни документи са достъпни на официалните езици на Организацията на обединените нации на адрес: <https://www.UNODC.org/ji/Yn/KorY-doKumYnts.html>

Насърчаваме Ви да се консултирате и със съществуващите кодекси за поведение или регламенти, които са в сила във Вашата съдебна система, и да ги сравните с международните стандарти.

ПРИНЦИПИ ОТ БАНГАЛОР ЗА СЪДЕБНО ПОВЕДЕНИЕ

Принципите от Бангалор за съдебно поведение имат за цел да установят стандарти за етично поведение на съдиите. Те са предназначени да предоставят насоки на съдиите при изпълнението на съдебните им задължения и да осигурят на съдебната власт рамка за регулиране на съдебното поведение във всички държави – членки на Организацията на обединените нации.

Имат за цел и да подпомогнат членовете на изпълнителната власт, законодателната власт, юристите и обществото, като цяло, да разберат по-добре съдебната роля и да предложат на общността стандарт, по който да се измерва и оценява работата на съдебния сектор. Целта на Коментара към Принципите от Бангалор е да допринесе за по-доброто разбиране на тези принципи.

“ Тези принципи са формулирани от национални и международни съдии, работещи заедно за обща цел. Те трябва да помогнат не само да се укрепят етично съдебните институции, но и чрез прилагането им от съдебната власт да се засили независимостта на съдебните институции.”

Съдия Уирамантри, председател на Групата за съдебна почтеност, 2002-2017 г.

История

В началото на 2000 г. [Групата за съдебна почтеност](#)², която първоначално се състоеше от осем върховни съдии (четирима от Африка и четирима от Азия), се срещна във Виена под егидата на Глобалната програма на ООН срещу корупцията.

Членовете на Групата решиха, че като представители на висшата съдебна власт в света, те ще инициират процес на съгласуване на окончателен набор от принципи на съдебно поведение и етика, които следва да подкрепят упражняването на съдебната длъжност навсякъде, без регионални различия.

През следващите 20 месеца проектопринципите бяха разпространени и обсъдени сред висшите съдии в над 75 държави.

През ноември 2002 г. принципите бяха окончателно определени по следния начин:

- Независимост
- Безпристрастност
- Почтеност
- Благоприличие
- Равенство
- Компетентност и старание

През април 2003 г. тези принципи, сега известни като Принципите от Бангалор, бяха приети от Комисията на ООН по правата на човека като „първия подобен инструмент, не изготвен от представители на правителства, който бива приет и одобрен от ООН“. Те остават валидни и днес със същата сила.

През юли 2006 г. Икономическият и социален съвет на [Организацията на обединените нации \(ECOSOC\)](#)³ прие резолюция за признаване на Принципите от Бангалор като представляващи по-нататъшно развитие и допълващи основните принципи на Организацията на обединените нации за независимост на съдебната власт от 1985 г.

² Повече информация относно Групата за съдебна почтеност можете да намерите на: <https://www.judicialintegritygroup.org/>

³ Повече информация относно ECOSOC можете да намерите на: <https://www.un.org/ecosoc/en/home>

ECOSOC прикани държавите да насърчават своите съдебни органи да вземат предвид Принципите при преразглеждането или разработването на правила за съдебното поведение.

През 2007 г., след широки консултации и специална експертна среща, Групата за съдебна почтеност, с подкрепата на Службата на ООН по наркотиците и престъпността, публикува подробния Коментар към Принципите от Бангалор.

През 2010 г. Групата за съдебна почтеност прие Мерките за ефективно прилагане на принципите на съдебно поведение от Бангалор, известни още като „Мерки за прилагане“.

И

Какъв е правният статут на Принципите?

- През 2003 г. Комисията на ООН по правата на човека представи Принципите на вниманието на държавите членки. През 2006 г. те бяха одобрени от ECOSOC.
- Те са първият инструмент, който не е изготвен от представители на правителствата и е приет и одобрен от Организацията на обединените нации.
- Принципите не са правно обвързващи и нямат за цел да създадат пряко приложими стандарти на поведение, а по-скоро да предоставят насоки на съдебните органи по света. Принципите бяха подложени на обширно обсъждане с участието на върховни съдии и висши съдии от над 75 държави членки.

Връзка с Конвенцията на ООН срещу корупцията

Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу корупцията (UNCAC)⁴ е многостранен договор, сключен от държавите – членки на Организацията на обединените нации и подкрепян от Службата на ООН по наркотиците и престъпността (UNODC).

Конвенцията е правно обвързващо международно споразумение за борба с корупцията. Тя осигурява допълнително укрепване на идеите, които са в основата на Принципите от Бангалор.

Член 11. Мерки, свързани със съдебната власт и прокуратурата:

1. Като се има предвид независимостта на съдебната власт и нейната решаваща роля в борбата срещу корупцията, всяка държава – страна по конвенцията, в съответствие с основните принципи на своята правна система и без да се засяга независимостта на съдебната система, предприема мерки за укрепване на почтеността и за предотвратяване на възможностите за корупция сред членовете на съдебната система. Тези мерки могат да включват правила по отношение на поведението на членовете на съдебната власт.

⁴ Повече информация относно UNCAC ще намерите на: <http://www.unodc.org/unodc/en/corruption/uncac.html>

Каква е връзката между Принципите от Бангалор и клетвата на съдията?

Стандартна практика в целия свят е съдията да полага съдебна клетва при встъпване в длъжност. До каква степен клетвите отговарят на Принципите от Бангалор за съдебно поведение?

В следващото упражнение ще Ви бъдат показани извадки от няколко клетви, събрани от всички континенти.

У1 Упражнение 1

Отделете малко време, за да съобразите колко от Принципите отразява всяка клетва. Свържете клетвите отляво с ценностите, залегнали в основата на Принципите от Бангалор, отдясно.

<p>Тържествено се заклевам, че ще правораздавам с уважение към хората и ще давам равни права на бедните и богатите, и че честно и безпристрастно ще изпълнявам всички задължения, наложени ми от Конституцията.</p>		<p>Равенство, компетентност и старание. Бахрейн</p>
<p>Тържествено се заклевам, че ще изпълнявам съдебните си задължения в съответствие с Конституцията и закона.</p>		<p>Независимост, безпристрастност, почтеност, благоприличие, компетентност и старание. Бурунди</p>
<p>Заклевам се... вярно да изпълнявам задълженията си с почтеност, безпристрастно и независимо, както и да спазвам конфиденциалност на разискванията и винаги да се държа достойно.</p>		<p>Независимост, безпристрастност, равенство, компетентност и старание. Съединени американски щати</p>
<p>Кълна се (във Всемогъщия Бог) да раздавам справедливост между хората и да спазвам законите и наредбите на Кралството.</p>		<p>Безпристрастност, почтеност, благоприличие, компетентност и старание. Руска федерация</p>
<p>Тържествено се заклевам да изпълнявам задълженията си честно и съвестно, да правораздавам, като се подчинявам само на закона, да бъда безпристрастен и справедлив, както ми диктуват задълженията ми като съдия и моята съвест.</p>		<p>Компетентност и старание. Черна Гора</p>

Преди да продължите, Ви каним да спрете за момент и да размислите върху възгледите на четирима изтъкнати юристи относно конституционното значение на ефективната съдебна система в постоянно развиващия се свят.

“ Всички права, предоставени на гражданите съгласно Конституцията, не струват нищо и са просто балон, ако не са гарантирани от независима и добродетелна съдебна система.“

*Андрю Джаксън,
Президент на Съединените щати, 1767–1845 г.*

“ Доколкото съм виждал съдии в други страни с правни структури, които не включват същите широки конституционни разпоредби, каквито имаме в Южна Африка, да заемат позиции, които поддържат по смислен начин основните ценности на едно отворено и демократично общество, аз се гордея с нашата професия.“

*Алби Сакс,
Конституционен съд на Южна Африка, 1994 – 2009 г.*

“ Има някои нововъзникващи проблеми, с които един съдия днес може да се сблъска и които никога не са били предмет на съдебно обсъждане преди тридесет или четиридесет години.“

*Дезире Бернар,
Карибски съд, 2005 – 2014 г.*

“ Всички механизми и гаранции, заложи в законите и правилата за правораздаване, ще бъдат безполезни в отсъствието на съдебна почтеност.“

*Уолтър Самюъл Нкану Оноген,
Главен съдия на Нигерия, по време на откриването на
Глобалната мрежа за съдебна почтеност, 2018 г.*

ПРИНЦИП 1

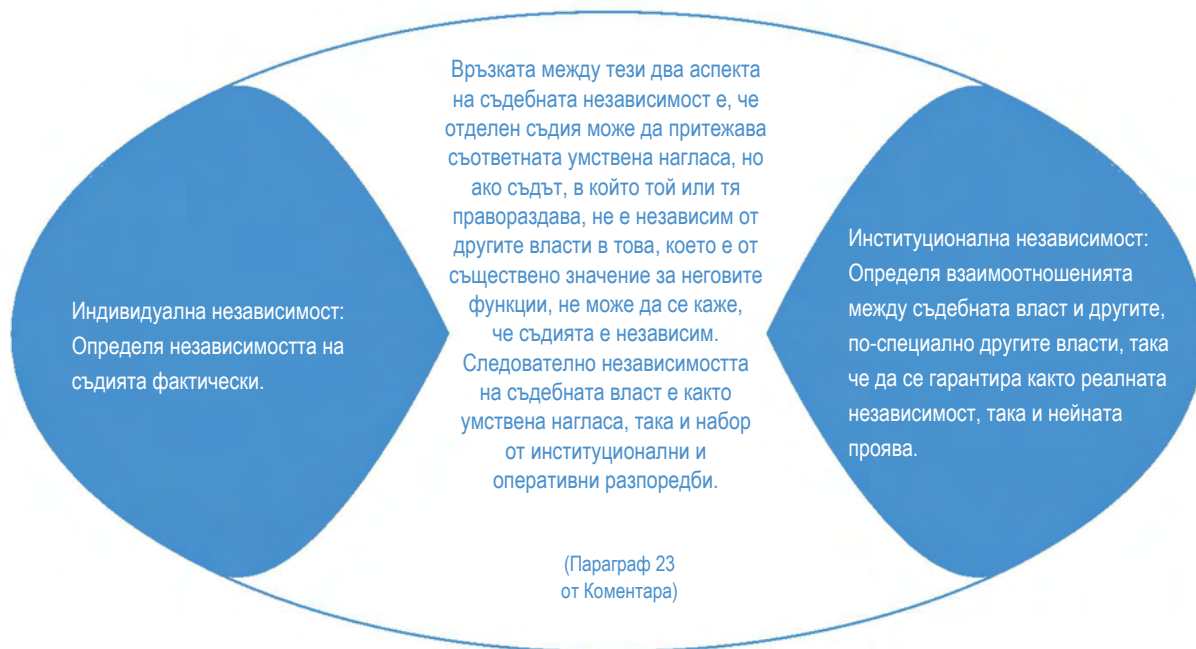
НЕЗАВИСИМОСТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Първият принцип от Бангалор гласи следното:

Независимостта на съдебната власт е предпоставка за върховенството на закона и основна гаранция за справедлив процес. Поради това съдията трябва да поддържа и да бъде пример за независимостта на съдебната власт, в индивидуален и институционален аспект.

ИНДИВИДУАЛНА И ИНСТИТУЦИОНАЛНА НЕЗАВИСИМОСТ

Коментарът на Принципите обяснява разликата между индивидуалната и институционалната независимост по следния начин:

ВРЪЗКА МЕЖДУ СЪДЕБНОТО ПОВЕДЕНИЕ И НЕЗАВИСИМОСТТА

Да видим какво казват известен съдия от Южна Африка и друг изявен съдия, пенсиониран председател на Върховния съд на Обединеното кралство.

“ Всеки, които работи във върховен съд, в която и да е държава, усеща напрежението, породено от застрашаващите и обезпокоителни събития в днешно време... Ако ние, съдиите, не заявим чрез решенията си нещо съществено за това, което страната ни отстоява, когато е подложена на изпитание, тогава не изпълняваме призиванието си на съдии“.

Алби Сакс,
The Strange Alchemy of Life and Law, 2009

“ Върховенството на закона изисква уважение към съдиите, но само като съдии, а не като индивиди. И ние трябва да спечелим и запазим това уважение. Трябва да поддържаме високото качество на работата си, като същевременно правим всичко възможно, за да бъдем по-гъвкави; трябва да се придържаме непоколебимо към закона, независимо от медийния натиск. Трябва да бъдем хуманни и социално осъзнати, но не сантиментални или благосклонно настроени към краткосрочните тенденции. Трябва да бъдем последователни и ясни в разработването на правни принципи и да бъдем безстрашни, но съдържани, когато упражняваме своите публичноправни правомощия”

Процални бележки на лорд Нойбергер,
Върховен съд, 28 юли 2017 г

РАЗДЕЛЕНИЕ НА ВЛАСТИТЕ

Концепцията за независимост на съдебната власт формира част от доктрината за разделение на властите. Каква е доктрината, кога за първи път е предложена и от кого?

Разделението на властите се отнася до идеята, че основните институции на държавата следва да бъдат функционално независими и че никое лице не следва да има правомощия, които обхващат всички тези служби. За основни институции обикновено се считат изпълнителната, законодателната и съдебната власт.

Теорията за първи път е предложена от френския философ Шарл-Луи де Секонда, барон дьо Ла Бред дьо Монтескьо, в творбата му „За духа на законите“, публикувана през 1748 г.

Разделението на властите е предназначено да предпазва от тирания и да запазва свободата. Монтескьо счита, че основните институции трябва да бъдат разделени и зависими една от друга, така че едната власт да няма надмощие над другите две.

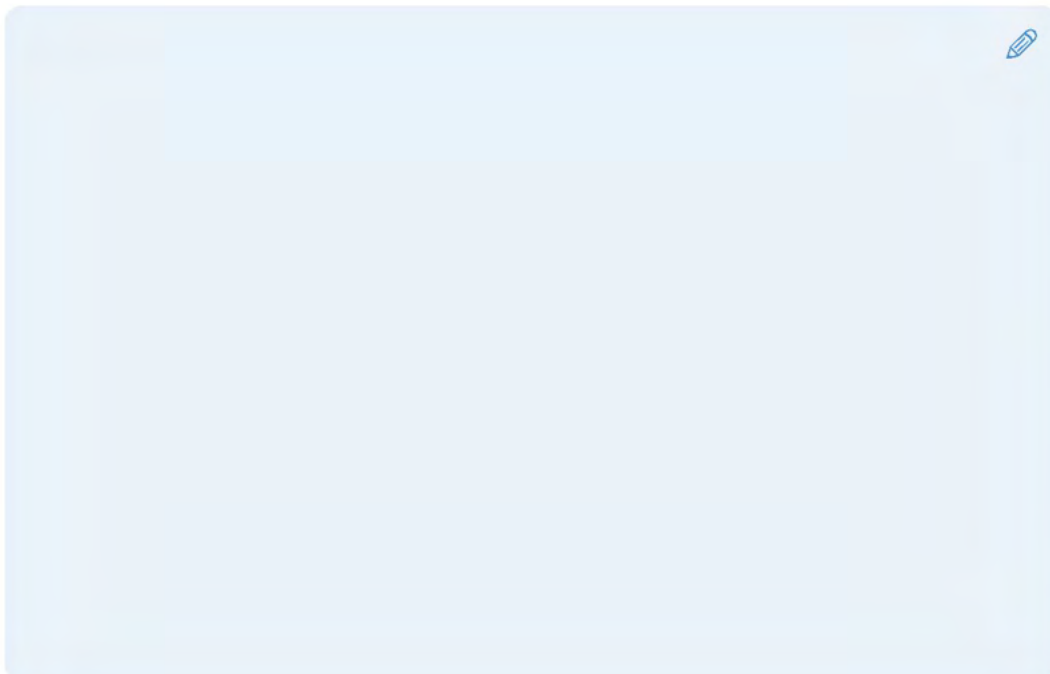
Днес по-често се предлага разделението на властите като начин за насърчаване на система от проверки и баланси, необходими за доброто управление.

У2

Упражнение 2

Текстът на Принципите дава редица примери за прилагането на съдебната независимост от съдия. Преди да продължите по-нататък, дайте примери за собственото си прилагане на съдебната независимост, за да илюстрирате на широката общност важноста на този въпрос.

Опитайте се да намерите два примера и ги напишете тук:

ПРИНЦИП ОТ БАНГАЛОР 1.1

Съдията упражнява съдебната функция независимо, въз основа на собствена преценка за фактите, в съответствие с добросъвестното разбиране на закона и без каквито и да било:

ПРИНЦИП 1.1

- Външни влияния
- Стимули
- Натиск
- Заплахи или
- Пряка или непряка намеса от всякакви кръгове и по всякаква причина

Параграф 29 от Коментара разглежда по-подробно въпроса

„Всички опити да се повлияе на съда трябва да се правят публично в съдебната зала и само от страни по спора или техни защитници. Понякога съдията може да бъде подложен на усилия от страна на други лица извън съда да повлияят на решенията му по стоящи пред съда въпроси. Независимо дали източникът е правителствен, политически, официален, журналистически, семеен или друг, всички тези усилия трябва да бъдат категорично отхвърлени. Тези заплахи за съдебната независимост могат понякога да бъдат под формата на едва доловими опити да се повлияе на начина, по който съдията трябва да подходи към дадено дело, или да носят по някакъв начин полза на съдията. Всеки такъв външен опит, пряк или косвен, да се повлияе на съдията, трябва да бъде отхвърлен. В някои случаи, особено ако опитите продължават, въпреки отхвърлянето им, съдията следва да докладва на съответните органи. Съдията не трябва да позволява семейни, социални или политически взаимоотношения да влияят на съдебните му решения.“

К Казус: Г-жа Уайт**Ситуация**

Имате висящо дело със страна г-жа Уайт. Процесът е продължил изключително дълго време, отчасти поради лошото Ви управление на времето и отчасти поради други външни причини. Г-жа Уайт е много разочарована от това, тъй като въпросът е важен за нея и забавянето ѝ причинява много неудобства.

Тя се е оплакала на своя народен представител, че делото ѝ се проточва твърде много време. Народният представител е съгласен с нея и решава да се опита да ускори нещата. За тази цел той Ви е писал, посочвайки, че пише от името на своя избирател, г-жа Уайт. Той критикува липсата Ви на експедитивност и повдига съмнения относно компетентността Ви. Писмото е с копие до председателя на съда и до съдебния администратор. В допълнение, той изисква бързо и справедливо разрешаване на въпроса и заплашва да подаде официално оплакване до председателя на Върховния съд и до органа, отговорен за дисциплината и отстраняването от длъжност на некомпетентни съдии.

Въпроси

Каним Ви да отделите няколко минути, за да разгледате фактите по този казус и да отговорите на следните въпроси. Може да има повече от един верен отговор. Можете да прочетете допълнително обяснение в приложение II.

1. Този казус включва разглеждане по-специално на три от шестте ценности. Кои точно?

☐ Независимост	☐ Благоприличие
☐ Безпристрастност	☐ Равенство
☐ Почтеност	☐ Компетентност и старание

2. Кои от следните параграфи от Коментара са особено относими към този казус?

- 29 34 38 44 100 137 207

3. Кой трябва да отговори на писмото на народния представител?

☐ Вие, като съдията, разглеждащ делото	☐ Съдебният администратор
☐ Председателят на Върховния съд	☐ Председателят на Вашия съд

К Казус: Клуб за филантропия

Въпроси

Преди да продължите със следващия казус, моля, отговорете на следните въпроси:

1. Кой параграф от Коментара е относим към членуването в тайни общества?

 127 115 117

2. Кой параграф от Коментара гласи, че всеки опит да се повлияе на съдебно решение трябва да бъде отхвърлен?

 31 29 35

Ситуация

Вие сте член на клуб за филантропия. Вие сте и съдия по дело, в което една от страните е член на същия клуб. Това лице се обръща към Вас и Ви моли да обсъдите правните аспекти на казуса, свързан с връщане на заем. Правното положение е такова, че ако загуби спора, компанията му ще фалира, ще загуби голям собствен имот, който е ипотекирал, и 200 работници ще бъдат уволнени. От другата страна е кредиторът, търговска банка, която на практика няма да бъде значително засегната от невръщането/забавеното погасяване на заема.

Ключови въпроси

Напишете тук ключовите въпроси, които възникват в този казус, преди да се консултирате с примерния отговор даден в Приложение II.

ПРИНЦИП ОТ БАНГАЛОР 1.2

Съдията трябва да е независим по отношение на обществото като цяло и по отношение на конкретните страни по спора, по който той трябва да отсъди.

ПРИНЦИП 1.2

У3

Упражнение 3

Помислете за пет примера за възможни злоупотреби с този принцип в рамките на собствената ви юрисдикция и ги напишете тук:

Обсъждане

Обсъждането на възможните злоупотреби с този принцип повдига следния въпрос:

Докъде може да стигне съдията, за да гарантира, че постига подходящ баланс между истинската независимост и ясното осъзнаване и разбиране на живота на другите?

Поетът Джон Дън, който е писал преди 400 години, лирически е изразил тази дилема със следните безсмъртни думи:

“ Никой човек не е остров,
затворен в себе си.
Всеки е парченце от сушата,
частица от цялото.”

Съдията трябва да бъде независим от обществото като цяло, но пълната изолация не е нито възможна, нито полезна. Така че, колко независим от обществото се очаква да бъде един съдия?

Разгледайте Коментара за помощ по тази дилема

„Макар от съдията да се изисква да поддържа начин на живот и поведение по-строги и ограничени отколкото другите хора, би било неразумно да се очаква от него да се оттегли напълно от обществения живот в изцяло частен живот, съсредоточен около дома, семейството и приятелите.“ (Коментар, Параграф 31)

„Пълната изолация на съдия от общността, в която живее, не е нито възможна, нито полезна [...]. Съдията не просто се обогатява от познаването на реалния свят; естеството на съвременното право изисква съдията да живее, диша, мисли и да взема участие в актуалните теми на този свят [...] Съдията все по-често е призван да се занимава с широки въпроси за социалните ценности и правата на човека, да решава противоречиви морални въпроси и да прави това във все по-плюралистични общества. Съдия, който е изгубил връзка с общността, е по-малко вероятно да бъде ефективен.“ (Коментар, Параграф 32)

У4 Упражнение 4

Като се има предвид, че е желателно да не се изолират съдиите от обществото, помислете кои от следните дейности на съдията са приемливи и кои не, и ги обсъдете с колегите си. Свържете сценариите със съответните параграфи на Коментара. Моля, имайте предвид, че освен тях, параграфи 103, 109, 111, 113, 114 и 115 също са относими към всички сценарии.

Посещаване на нощен клуб в 1:00 ч. през нощта		74 76 52 156
Съгласие за участие в телевизионно шоу на живо		116
Редовно пиене в местен бар в държава, в която консумацията на алкохол е законна		166 167
Обличане като съдия за местно събитие, на което хората хвърлят мокри гъби по Вас		118
Раздаване на храна на бездомни хора по улиците през нощта		111 114 166

СОЦИАЛНИ МЕДИИ И ЦИФРОВА СИГУРНОСТ

Без съмнение влиянието на социалните медии върху живота на всички нас е феноменът на нашето време. Бурното развитие на социалните медии създава и нови етични и поведенчески въпроси по отношение на всички Принципи от Бангалор. Начините, по които социалните медии работят, представляват огромно предизвикателство за съвременния съдия, независимо дали става въпрос за подготовката и провеждането на съдебно заседание или за личния живот на съдията. Начинът, по който съдията работи със социалните медии, може да включва въпроси, свързани с поведението и етиката.

> **Вижте Приложение I**, за да научите повече за използваните днес основни термини в социалните медии.

Игра Социални медии

Каним Ви да отделите няколко минути, за да разгледате някои факти от социалните медии.

1. Коя компания притежава WhatsApp и Instagram?

- LinkedIn Facebook Youtube

2. Споделят ли WhatsApp и Instagram данни с Facebook?

- Не Да

3. Коментарът към Принципите съдържа ли правила относно употребата на Facebook?

- Не Да

4. Вярно или не е следното твърдение?

„Facebook е безплатна социална мрежа, която позволява на регистрираните потребители да създават профили, да качват снимки и видеоклипове, да изпращат съобщения и да поддържат връзка с приятели, семейство и колеги.“

- Вярно Невярно

Важни съвети

Преди да продължим, бихме искали да Ви предложим практическа помощ и да Ви дадем няколко съвета как да поддържате безопасността си в Интернет.

Лична информация

Разберете каква информация за Вас е публична. Направете всичко възможно, за да се уверите, че домашният Ви адрес и телефонният Ви номер не са в интернет.

Онлайн услуги

Когато се регистрирате за онлайн услуги, въвеждайте минималното възможно количество автентична информация. Помислете за предоставяне на непроследим отговор на въпрос за сигурност (например, че първият Ви домашен любимец се е казвал „Статуята на свободата“).

Неупотреба на социални медии

Ако не сте използвали социални медии, разберете от други потребители по какъв начин те защитават информацията в личните си профили.

Употреба на социални медии

Ако използвате социални медии, направете следното:

- Погрижете се за поверителността си. Проверете кой може да вижда това, което публикувате: приятели, приятели на приятели, всички? По подразбиране профилите в социалните медии често се задават като публични, така че винаги проверявайте настройките, за да контролирате видимостта си. Не обявявайте онлайн плановете си за ваканция или преместване. Внимавайте какви снимки споделяте. Помолете приятели и членове на семейството да не Ви отбелязват на снимки.
- Не публикувайте нищо, което би навредило на общественото доверие в безпристрастността на съдебната система, напр. политически възгледи, въпроси на обществения дебат.
- Не се идентифицирайте в социалните медии като съдия или член на съдебната система. Не обсъждайте делата си в социалните медии. Бъдете много внимателни при приемането на заявки за приятелство от адвокати или други представители, които могат да се явят пред Вас.

Уебсайтове и браузъри

Проверете настройките по подразбиране на уебсайтовете и браузърите, които използвате. Можете ли да увеличите настройките за поверителност? Бъдете внимателни да не се регистрирате в уебсайтове, използващи профилите Ви в социалните медии. За имейлите и профилите си в социалните медии проверете дали в настройките има опция за включване на двустепенно потвърждаване и ако има, я активирайте. Например, освен обичайната парола, на телефона Ви да бъде изпращан код, чрез SMS или обаждане – това ще даде по-добра защита на акаунта Ви и по-голяма сигурност.

Парола

Променете паролите си, ако имате причина да се страхувате, че може да са били компрометирани (банкова измама и т.н.). Не използвайте една и съща парола за всичко. Уверете се, че това са силни пароли, за предпочитане „пароли фрази“ и че съдържат както главни, така и малки букви, цифри и специални символи.

Смартфони

Увеличете максимално настройките за поверителност на смартфоните си. Изключете услугите за местоположение. Не позволявайте на приложенията да имат достъп до всичките Ви контакти или снимки. Правете резервно копие на данните си. Използвайте услуги за криптиране на повиквания и съобщения, където има възможност, като например в WhatsApp, SIGNAL или Confide. Използвайте антивирусен и антишпионски софтуер. Редовно актуализирайте софтуера, защото така се идентифицират и коригират слабостите.

Публични WiFi мрежи

Бъдете внимателни с използването на безплатни публични WiFi мрежи, които обикновено не са криптирани.

Е-поща

Използвайте повече от един имейл адрес. За лична употреба помислете дали да не използвате имейл адрес, който не съдържа името Ви.

Ненадеждни източници

Третирайте нежеланите текстови съобщения и имейли предпазливо. Не отговаряйте. Не отваряйте прикачени файлове, ако не сте сигурни, че източникът е безопасен. Никога не давайте поверителна информация (потребителски имена, пароли, данни за кредитни карти) – легитимните организации не искат чувствителна информация по имейл.

Примери

В допълнение към следването на съветите, описани по-горе, имайте предвид, че кодексите за поведение на собствената Ви държава също могат да съдържат правила или насоки за използване на социалните медии.

Вижте по-долу някои примери за това как въпросът за използването на социалните медии от съдиите се разглежда от различни юрисдикции.

Чехия

Съюзът на съдиите на Чешката република излезе със следните шест заключения по отношение на използването на социалните медии от съдиите:

1. Цялата комуникация на съдията (съобщения, коментари, снимки и т.н.) трябва да зачита достойнството на съдебните функции и не може да поставя под съмнение неговата или нейната безпристрастност или независимост.
2. Съдията не трябва да създава взаимоотношения, които биха произвели впечатление, че могат да повлияят на вземането на решения от негова страна.
3. Съдията не коментира текущи съдебни производства.
4. Съдията не дава правни съвети.
5. Съдията избягва политически преценки (наред с другото, не изразява подкрепа за кандидат за политическа функция, не „харесва“ политически партии или движения, не дава мнение по спорни политически теми, освен ако те не засягат въпроси на правосъдието)
6. Съдията следва да има предвид, че никога не може да бъде сигурен къде може да се появи комуникацията му, дори ако тя първоначално е била предназначена само за ограничен кръг от адресати.

Бразилия

Бразилската асоциация на магистратите издаде Наръчник за използване на социалните медии от магистратите.

> Този ресурс е достъпен само на португалски език: [http://www.amb.com.br/wp-content/uploads/2017/07/Manual-da-AMB-para-magistrados -o-uso-das-redes-sociais_SITE_v2.pdf](http://www.amb.com.br/wp-content/uploads/2017/07/Manual-da-AMB-para-magistrados-o-uso-das-redes-sociais_SITE_v2.pdf)

Наръчникът съветва съдиите:

- Да не използват социалните медии за водене на личен дневник
- Да не добавят хора към разговор, без да бъдат представени
- Да обръщат внимание на правилния правопис
- Да се въздържат от публикуване на реклами или политически послания, които може да са политически некоректни или предубедени
- Да участват в затворени групи
- Да не дават мнения по политически въпроси
- Да не споделят публикации за омраза или насилие
- Да не споделят публикации с консумация на алкохол или голота
- Да избягват публикации, които демонстрират показност

Съединени Американски Щати

Кодексите за поведение на няколко щата включват коментари относно употребата на социални медии.

Айдахо:

Въпреки че на съдиите не е забранено да участват в онлайн социални мрежи като Facebook, Instagram, Snapchat, те трябва да проявяват сдържаност и предпазливост, когато правят това.

Съдията не би следвало да се идентифицира като такъв нито чрез думи, нито чрез изображения, когато участва в коментари или взаимодействия, които не са в съответствие с ограниченията на настоящия кодекс.

Ню Мексико:

Съдиите и съдебните кандидати се насърчават да обръщат допълнително внимание на въпросите, свързани с нововъзникващите технологии, включително социалните медии, и се призовават да проявяват изключителна предпазливост при използването им, за да не нарушат кодекса.

Западна Вирджиния:

Същите правила на кодекса за съдебно поведение, които уреждат възможността на съдебния служител да се социализира и комуникира лично, на хартия или по телефона, са приложими и за интернет и уебсайтове за социални мрежи като Facebook.

У5

Упражнение 5

Като се има предвид, че шестте ценности, залегнали в основата на Принципите от Бангалор, са от кръстосано естество и могат да засегнат едновременно няколко сценария, изберете по една ценност за всеки сценарий, която е най-тясно свързана с него.

Съдията извършва търсене в Google относно миналото на страна по делото, без да информира съдебния състав.		Почтеност
Свободно изказано мнение на съдията относно „честността“ на гражданите на определена държава, което е било тайно записано на частно парти и публикувано онлайн.		Благоприличие
„Хакнати“ данни за спестовна сметка на съдията в данъчна офшорка, публикувани в национален вестник.		Независимост
Снимка във Фейсбук на съдията, танцуващ по бански на 18-тия рожден ден на дъщеря му, става популярна.		Равенство
Вътрешен имейл, в който съдията изразява мнение, че служителите от женски пол в неговия съд работят по-усилено от мъжете, препратен от член на персонала от мъжки пол до Комисията за равенство.		Старание и Компетентност
Писмено решение на съдията по дело, за което е доказано, че е било дословно копирано от няколко предишни решения на други съдии.		Безпристрастност

Пример: Фейсбук

Когато първоначално бяха изготвени Принципите от Бангалор и Коментарът към тях, социалните медии бяха току-що появили се. В нито един от двата документа не се споменава за социални медии. Въздействието на социалните медии днес обаче представлява област на нарастваща загриженост за съдебната власт. Това се дължи не само на начина, по който социалните медии могат да повлияят на воденето и отразяването на делата преди, по време на и след съдебното заседание, но и на факта, че всеобщото наблюдение в социалните медии на толкова много човешки дейности може да направи съдията уязвим в посока нарушаване на някой от шестте принципа.

Прочетете информацията за съдебно дело за приятелство във Фейсбук:

Пред апелативен съд в Тексас е поставен за решаване въпросът дали наказателният процес е бил несправедлив поради това, че съдията и бащата на жертвата са приятели във Фейсбук. В процеса на вземане на решение, дали процесът не е опорочен от възможната пристрастност (принцип на безпристрастност), съдът заявява още, че:

Разрешаването на съдиите да използват Facebook и други социални медии също е в съответствие с предварителната уговорка, че съдиите не „губят правото си да общуват със [своите] приятели и познати и не са обречени да живеят живота на

отшелник. Всъщност подобен режим би... намалил ефективността на съдебния служител.“ (Коментар за съдебната етика, Тексаска адвокатска колегия, Ст. 39 (1978)). Социалните уебсайтове са един от начините съдиите да останат активни в общността. Например Американската адвокатска асоциация заявява, че „социални взаимодействия от всякакъв вид, включително [използването на уебсайтове на социални медии], могат ... да предотвратят [съдиите] да бъдат смятани за изолирани или недостъпни.“ (ААК Ст. 462.)

Сега прочетете казуса за съдия, която е запален потребител на социални медии.

К Казус: Съдия Шийн

Ситуация

Съдия Шийн от Наказателното отделение на Върховния съд е потребител на множество платформи за социални медии. Тя използва WhatsApp и има Twitter, Facebook и LinkedIn акаунти от няколко години.

Във Фейсбук тя поддържа контакт с повече от 250 „приятели“, най-вече членове на семейството си, приятели, както и познати. Има малък брой колеги, включително колеги съдии, прокурори и адвокати, които в един или друг момент ѝ изпращат покани за приятелство. Макар че в някои случаи това са истински приятелства, повечето от тези покани са в резултат на запознанства, създадени по време на конференции и семинари, явявания в нейния съд и подобни срещи от професионален характер. Съдията приема повечето от тези покани, тъй като смята, че би било неучтиво да не го направи. Съдията не е особено активна във Фейсбук и го използва само от време на време, за да поздрави „Фейсбук приятелите“ си за рождениците им дни или да публикува снимки от празници и събирания със семейството и приятелите си.

Въпрос 1

Прокурор, един от „Фейсбук приятелите“ на съдията, участва по дело в нейния съд.

Трябва ли тя да се отведе от делото?

Когато вземете решение, прочетете отговора.

Въпрос 2

На 50-ия ѝ рожден ден майката на съдията публикува снимка във Фейсбук, на която съдията е тийнейджър по бикини, намръщена пред камерата, с надпис „Колко далеч достигна – толкова се гордея с теб на 50-ия ти рожден ден!“

Как трябва да реагира тя?

Когато вземете решение, прочетете отговора в Приложение II.

ПРИНЦИП ОТ БАНГАЛОР 1.3

Съдията трябва не само да е свободен от неподходящи връзки и влияние от страна на изпълнителната и законодателната власт, но и да изглежда свободен от тях пред разумния наблюдател

ПРИНЦИП 1.3

К

Казус: Кошницата с подаръци

Въпроси

Преди да продължите със следващия казус, моля, отговорете на следните въпроси:

1. Посочете параграфа от Коментара, в който се посочва, че съдиите не отговарят пред правителството.

 25

 38

 40

2. Посочете параграфа от Коментара, в който се посочва, че външните влияния не трябва да влияят на решенията на съдията.

 27

 28

 30

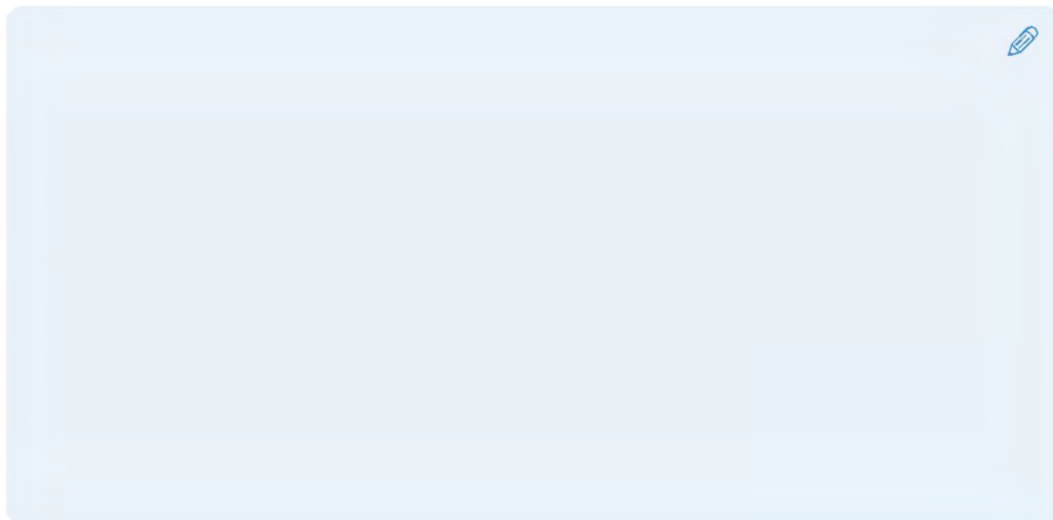
Ситуация

Току-що сте назначен като съдия със среден ранг, който разглежда граждански и наказателни дела. Работите в страна, където Коледа се празнува като важен празник за споделяне с приятели и семейство. Вярвате, че сте справедлив и съвестен съдия и имате амбиция да продължите кариерата си. Надявате се, че в крайна сметка ще се издигнете до най-високото ниво на съдебната система.

Връщайки се в кабинета си от съдебната зала в последния ден преди коледната ваканция, откривате голяма кошница с храни, напитки и луксозни деликатеси. Кошницата е подарък от областния управител, водещият избран политик във Вашия район. Ваш колега Ви информира, че всяка година областният управител изпраща такива кошници като „израз на благодарност към всички мои трудолюбиви държавни служители“. Той Ви казва, че всички други съдии приемат кошниците с благодарност и Вие трябва да направите същото.

Ключови въпроси

Приканваме Ви, като разгледате фактите по казуса, да посочите тук **основните въпроси, които той повдига**, след което да ги сверите с примерния отговор, предоставен в Приложение II.

ПРИНЦИП ОТ БАНГАЛОР 1.4

При изпълнението на съдебните си задължения съдията е независим от колегите си по отношение на решенията, които е задължен да вземе самостоятелно.

ПРИНЦИП 1.4

Съдебната независимост изисква свобода от неправомерно влияние, което може да възникне от действията или отношението на други съдии. В съответствие с параграф 40 от Коментара това означава следното:

1. Въпреки че понякога съдията може да сметне за полезно да потърси съвет от колега на хипотетична основа, вземането на съдебни решения е отговорност на отделния съдия, включително на всеки съдия, заседаващ в съдебен състав.
2. Йерархичната организация на съдебната власт е без значение.
3. Съдията, при решаване на делото, не може да действа по разпореждане или указание на трето лице във или извън съдебната власт, различни от инстанционния контрол. Всяка йерархична организация на съдебната власт и всяка разлика в степента или ранга по никакъв начин не следва да нарушават правото на съдията да произнесе решението си свободно, без външни намеси или влияния.
4. Горепосочените насоки не забраняват провеждането на дискусии, конференции, срещи и други подобни между съдиите по проблемни или нови области на правото. Стига независимостта на съдиите да е защитена, този обмен може да доведе до широк спектър от допустими резултати и да предостави на съдиите полезни насоки.

ПРИНЦИП ОТ БАНГАЛОР 1.5

Съдията насърчава и отстоява гаранции за изпълнението на съдебните задължения, за да поддържа и укрепва институционалната и оперативната независимост на съдебната власт.

ПРИНЦИП 1.5

Това е комплексно проявление на принципа на независимост, тъй като изглежда, че насърчава съдиите да бъдат проактивни в осигуряване на гаранции, че заплахите за ефективното правораздаване (напр. недостатъчни ресурси, некачествен помощен персонал, неподходящи политически намеси) следва да бъдат активно разобличени. Прочетете следните два раздела от Коментара и помислете за момент по тяхното съдържание.

„Съдията трябва да е наясно, че не всеки е запознат с тези понятия и тяхното въздействие върху съдебните отговорности. По тази причина публичното образование относно съдебната система и независимостта на съдебната власт се превръща във важна функция както на правителството и неговите институции, така и на самата съдебна система, тъй като неразбирането може да подкопае общественото доверие в съдебната система. Обществото може да не получи напълно балансиран поглед върху принципа на съдебната независимост от медиите, които могат да го представят неправилно, като защита на съдиите от разглеждане и обществен дебят по отношение на техните действия. Ето защо съдията следва, с оглед интереса на обществото, да се възползва от подходящите възможности, за да помогне на обществеността да разбере фундаменталното значение на независимостта на съдебната власт.“ (Коментар, Параграф 44)

„Възможно е да възникнат случаи, когато съдията – като човешко същество със съвест, морал, чувства и ценности – счита за свое морално задължение да говори открито. Например съдията може да упражни своето право на свобода на изразяване, като: се присъедини към бдение; държи плакат или подпише петиция за изразяване на несъгласие с войната; подкрепи усилията за пестене на енергия или енергийна независимост; финансира агенция за борба с бедността. Това са изрази на загриженост за местната и глобалната общност. Ако някой от тези въпроси възникне по дело на въпросния съдия и ако безпристрастността на съдията може основателно да бъде поставена под въпрос, съдията трябва да се оттегли от производството, ако миналите му действия поставят под съмнение безпристрастността и съдебния му интегритет.“ (Коментар, Параграф 140)

Примери

Все още битова утвърдената традиция на мълчание на съда, когато е поставен под атака. Налице е обаче все по-сериозно насърчаване на съдебната проактивност в подкрепа на принципа за независимост по думите на много изтъкнати съдии, от които следващите са само два примера.

“ Няма по-висок дълг или по-сериозна отговорност пред този съд от това да отстоява социалната справедливост.

Индийски върховен съд

“ Критиката към служителите, заемащи публична длъжност, е често срещана и нормална в една демокрация и е правилно това да е така.

В рамките, определени от закона, съдиите не трябва да очакват имунитет срещу критика на техните решения, мотиви и водене на дела. Но доколкото независимостта на съдебната власт е от основно значение за върховенството на закона във всяка от нашите нации, ние също трябва да я защитаваме или да се борим за нея. Нужни са силно съдебно лидерство и ангажираност. Съдиите не могат да очакват от другите да направят всичко необходимо, за да защитят позицията на съдебната власт и съдебната система. Те трябва периодично да заемат проактивна позиция.

*Лорд Томас,
Главен съдия на Англия и Уелс, 2017 г.*

К

Казус: Съдия Онани

Ситуация

Съдия Онани е съдия от първоинстанционния съд и член на Съвета на Националната асоциация на съдиите в страната. На заседанията на Асоциацията той говори много често за недоволството на много съдии, както и за личното си недоволство. Мнозина смятат, че Министерството на правосъдието не прави нищо за решаване на проблемите, които обременяват сериозно работата на съдиите, като например:

- Условиата на труд са под задоволителното ниво
- Броят на делата, които поради естеството си и правната си тежест не е необходимо да стигат до съдилищата, се увеличава, което отнема време на съдиите и им пречи да работят качествено по по-сложни дела
- Няма политика за наемане на нов персонал в съдилищата
- Като цяло не се предвиждат необходими дейности за реформи

Съдия Онани предлага Националната асоциация на съдиите да изпрати до министерството официално оплакване във връзка с горепосочените проблеми, като смята, че това ще насърчи министерството да предприеме действия. Но, тъй като нищо не се случва, след няколко срещи на Асоциацията, съдия Онани решава да действа самостоятелно. Той публикува много критична статия в национално периодично издание по право. Журналист от влиятелен вестник прочита статията. Той се свързва със съдия Онани и предлага интервю, в което съдията да може да говори открито за проблемите в съдебната система. Интервюто се провежда и е публикувано във вестника.

Въпроси

Моля, отговорете на следните въпроси във връзка с този случай:

1. Посочете параграфа от Коментара, който се отнася до въпроса:
„Кога съдията има морален дълг да говори.“

 140 179 166

2. Параграф 140 относим ли е към дилемата на съдия Онани по въпроса „Кога съдията има морален дълг да говори?“

 Да Частично

3. Коя от тези причини е дадена в Коментара, за да обясни защо съдията трябва да проявява голяма сдържаност, когато говори?

 Личната сигурност на съдията Съдията не трябва да изглежда като лобирац пред правителството Ефект върху кариерата на съдията

4. Посочете параграфа от Коментара, който гласи, че съдебната независимост включва „независимост по отношение на административните въпроси, които са пряко свързани с упражняването на съдебната функция“.

 Параграф 26 (а) Параграф 26 (б) Параграф 26 (в)

Можете да прочетете допълнително обяснение в Приложение II.

Етични въпроси

Повдигаме и два сериозни етични въпроса, пред които са изправени някои съдии.

Въпрос 1

Първият проблем е този, пред който е изправен съдията, работещ в държава с непрогресивни закони, или такава, която се променя бавно или не е истински демократична. Съдиите по целия свят работят в много неравнопоставени условия.

Може ли един съвестен съдия да каже, че отстоява принципа на върховенството на закона в държава, в която правото е средството за налагане на нещо, което е по същността си несправедливо?

Повдигаме този въпрос поради важността му, но за нас е извън обхвата на този курс да предоставим каквото и да било решение. Независимо обаче дали работят с всеобхватната теория на съдебното отсъждане, която ги ограничава до изричния законов текст и неговите логично необходими последици, или с такава, която е по-податлива на внимателно развитие на смисъла на законовите текстове, чрез позоваване на ценности, които могат да бъдат външни за текста, съдиите следва да признаят, че съдебното отсъждане не се извършва в морален вакуум, а по-скоро в контекста на върховенството на закона.

Въпрос 2

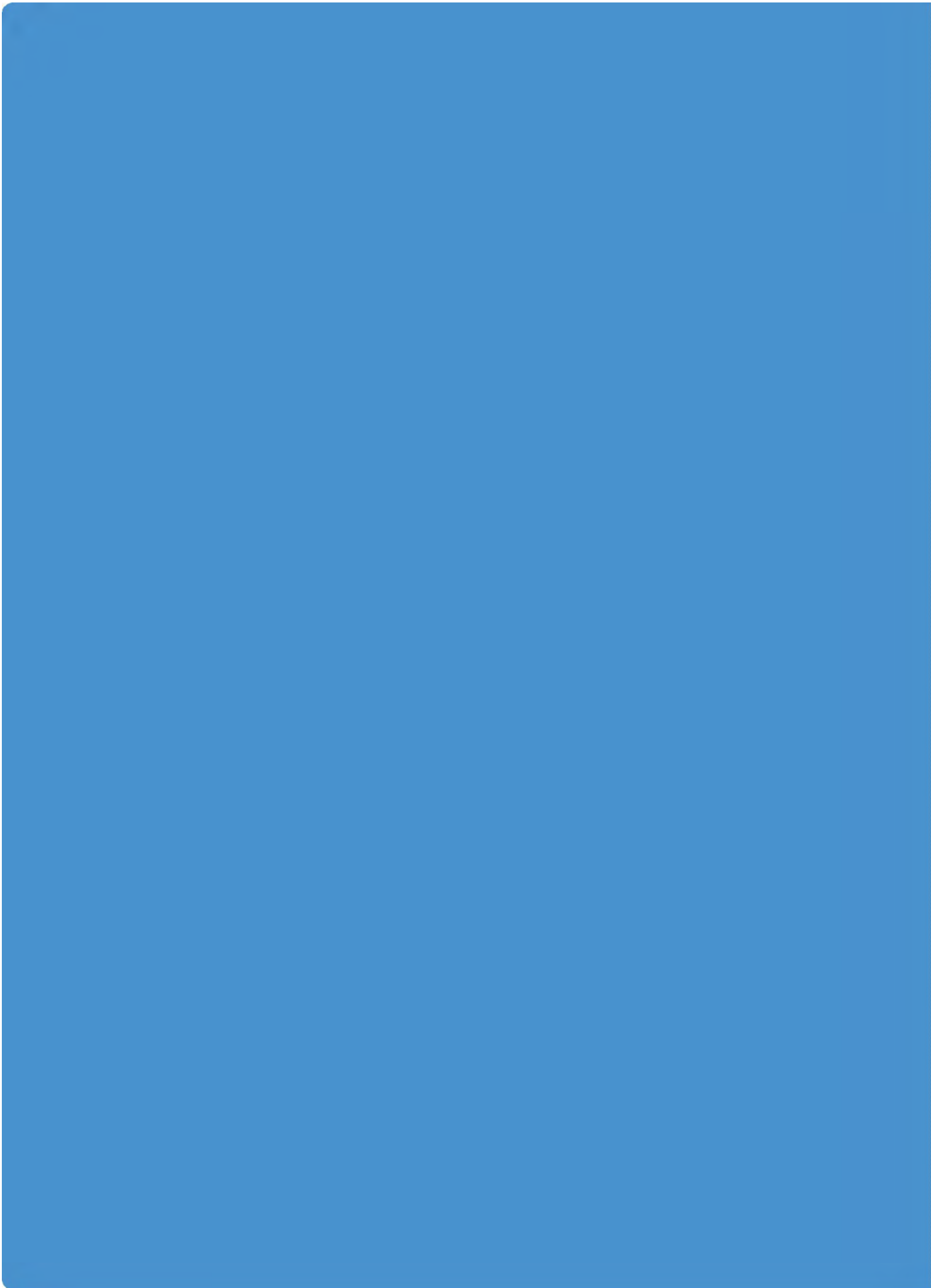
Вторият проблем засяга съдиите, които трябва да произнесат решение/ присъда, което е правилно от правна гледна точка, но не е в крак с общоприетото мнение. Това е екзистенциален проблем пред съдиите, които изисква нашето специално внимание. При тези обстоятелства съветът трябва неизменно да бъде: Бъдете твърдо на страната на принципа на независимостта. Вижте какво казват двама изтъкнати съдии в решения, в които е повдиган този въпрос.

“ Въпросът пред нас, обаче, не е какво мнозинството от южноафриканците смятат, че трябва да бъде правилната присъда. Въпросът е дали Конституцията позволява присъдата. Общественото мнение [...] не замества задължението на съдилищата да тълкуват Конституцията и да спазват нейните разпоредби без страх или предубеждение. Ако общественото мнение беше решаващо, нямаше да има нужда от конституционно решение.

*Председател Часкалсън,
Конституционен съд на Южна Африка*

“ Не е наша работа да защитаваме хората от последиците от политическия им избор.

Съдия Робъртс от Върховния съд на САЩ

ПРИНЦИП 2

БЕЗПРИСТРАСТНОСТ

Вторият принцип от Бангалор гласи следното:

Безпристрастността е от съществено значение за правилното упражняване на съдебната функция. Тя се отнася не само до самото решение, но и до процеса, чрез който се достига до решението.

ПРИНЦИП ОТ БАНГАЛОР 2.1

Съдията изпълнява задълженията си без предубеждения, пристрастия или предразсъдъци.

ПРИНЦИП 2.1

Точка 52 от Коментара гласи още:

„Безпристрастността е основното качество, което се изисква от съдията, и основният атрибут на съдебната власт. Безпристрастността трябва да съществува както като фактическо положение, така и като разумно възприятие. Ако се долови пристрастност, това възприятие вероятно ще остави чувство на недоволство и несправедливост, като по този начин ще разруши доверието в съдебната система. Възприятието за безпристрастност се измерва чрез стандарта на разумния наблюдател. Възприятието, че съдията не е безпристрастен, може да възникне по редица начини, например чрез възприемане на конфликт на интереси, чрез поведението на съдията в съда или чрез негови връзки и дейности извън съда.“

ОБЕКТИВНА БЕЗПРИСТРАСТНОСТ

Безпристрастността може да бъде обективна или субективна. Нека първо да разгледаме обективната безпристрастност.

Обективна безпристрастност: Съдията никога не трябва да прави публични коментари, които биха могли да накърнят представата за справедливост на съдебния процес. Извън съда съдията също следва да избягва съзнателното използване на думи или поведение, които разумно биха могли да породят усещане за липса на безпристрастност. Всичко – от връзките на съдията или неговите бизнес интереси, до забележки, които той или тя може да възприема само като безобидни закачки – може да влоши възприятието за безпристрастност на съдията.

У6 Упражнение 6

Коментарът към Принципите на Бангалор трябва да се превърне в работен инструмент за Вас в работата Ви като съдия. С цел да успеете по-добре да се ориентирате в Коментара, в контекста на безпристрастността, свържете следните теми с номера на съответния параграф:

Усещането за пристрастност подкопава общественото доверие		93
Кореспонденция със страните по спора		55
Прояви на пристрастие или предразсъдъци		73
Лично познаване на оспорваните факти		58

Кога съдиите трябва да оповестяват		69
Неуместни основания		64
Задължение за ограничаване дейността на членове на семейството		89
Трябва да се избягват извънсъдебни комуникации със страните		80

У7

Упражнение 7

Сега отговорете на следните въпроси въз основа на параграфите, които току-що идентифицирахте. Допълнителна обратна връзка може да бъде намерена в приложение II.

1. Пристрастността може да се прояви в езика на тялото на съдията.

 Вярно Невярно

2. Пристрастността е от значение само ако е насочена към дадена страна.

 Вярно Невярно

3. Действията на семейството на съдията могат да бъдат от значение за преценката на неговата непристрастност.

 Вярно Невярно

4. Съдията не трябва да общува с недоволни страни по спор след приключване на процеса.

 Вярно Невярно

5. Като цяло е неподходящо съдията публично да защитава съдебните решения.

 Вярно Невярно

6. Съдията може да се оттегли след началото на процеса.

Вярно

Невярно

7. Частните комуникации между съдията и който и да е от процесуалните представители в даден процес като цяло са забранени.

Вярно

Невярно

8. Ако съдия, разглеждащ дело, получи от страна в производството, свидетел или съдебен заседател лично съобщение, съдържащо извънпроцесуален коментар по отношение на делото, останалите страни и техните процесуални представители следва да бъдат информирани за съобщението и това трябва да бъде отразено в съдебния протокол.

Вярно

Невярно

Политическа дейност

Параграф 65 от Коментара към Принципите от Бангалор гласи, че:

1. Всяка партийна политическа дейност и сдружаване следва да се прекратят при встъпване на съдията в длъжност.
2. Партийната политическа дейност или извънсъдебни изявления по въпроси на партиен обществен спор от съдия могат да подкопаят безпристрастността и да доведат до объркване в обществото относно естеството на отношенията между съдебната власт, от една страна, и изпълнителната и законодателната власт, от друга.
3. По дефиниция партийните действия и изявления изискват от съдията публично да предпочете едната страна на дебата пред другата.

У8

Упражнение 8

Намерете параграфа в Коментара, който се занимава с въпроса дали политическата принадлежност на съдията преди да стане съдия може да представлява основание за отвод.

При кое от следните обстоятелства може да е необходимо съдията да направи отвод?

1. Дело, свързано с правата на човека, съдията по което е бил адвокат по правата на човека, но след назначаването му като съдия публично е заявил, че работата му като адвокат в миналото вече не е от значение.

Съдията трябва да поеме случая. Съдията не трябва да поема случая.

2. Съдия при горепосочените обстоятелства, който не е направил публично изявление от такова естество.

Съдията не трябва да поема случая. Съдията трябва да поеме случая, като в отговор на всяко искане за отвод се позовава на своята съдебна клетва и на принципа от Бангалор за безпристрастност.

3. Съдия, на когото е разпределено дело за изнасилване, който преди това е бил открит поддръжник на кампанията „Жени срещу изнасилване“.

Съдията трябва да предложи да се оттегли и да вземе окончателно решение, след като изслуша доводите и на двете страни. Съдията трябва да продължи да разглежда делото, без да изслушва доводи.

У9 Упражнение 9

Съдията не трябва да изразява мнения в частен разговор, които биха могли да компрометират възприятието за безпристрастността му, тъй като това може да подкопае общественото доверие в съдебната система.

Ето три примера за забележки, направени от съдия в личен разговор. Кои (ако има такива) от тези изказвания смятате, че компрометират безпристрастността на съдията?

1. Мъжете с кучета без каишки ме плашат.
2. Секретарката ми има фантастични гърди.
3. Вярвам, че повечето от членовете на правителството ни са корумпирани.

Политическа дейност: предупреждения и изключения

Преди да продължим, трябва да подчертаем един важен момент. Строгите правила относно политическата дейност се прилагат само за съдии на пълно работно време. Те не се прилагат непременно за съдии на непълно работно време, независимо дали получават възнаграждение или не. В редица юрисдикции на съдиите на непълно работно време се разрешава по-голяма свобода за политическа дейност, в сравнение с колегите им на пълно работно време. Ако сте съдия на непълно работно време, можете да научите повече за това разграничение, като се консултирате със съответния(те) кодекс(и) на съдебно поведение. Можете да се консултирате отново с параграф 88 от Коментара за допълнителни съвети по този въпрос.

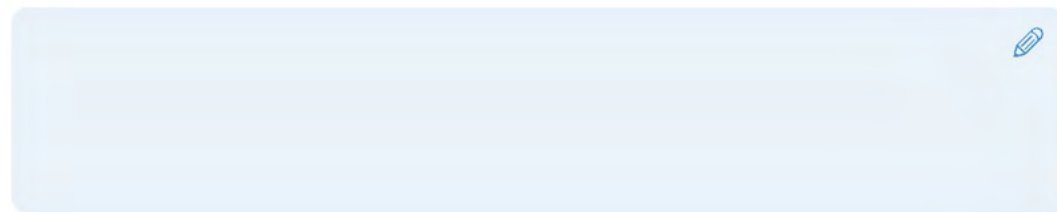
В параграф 65 от Коментара са изброени няколко изключения от горното правило за партийна политическа дейност и сдружаване.

Изключение 1: Коментари на съдията, в подходящ случай, в защита на съдебната институция.

Изключение 2: Разясняване на определени правни въпроси или решения на общността или на специализирана аудитория.

Изключение 3: Публична защита на основните права на човека и принципа на върховенството на закона.

Помислете за момент за вашата съдебна система и открийте конкретен пример, в който бихте могли да се позовете на всяко от изключенията.

Въпреки това, дори и в такива случаи, съдията трябва да бъде внимателен и да избягва, доколкото е възможно, въвличането в противоречия, които разумно могат да се разглеждат като политически или партийни. Съдията служи на всички хора, независимо от политическите или социалните гледни точки. Затова съдията трябва да се стреми да поддържа доверието на всички хора, доколкото това е разумно възможно.

ПРИНЦИП ОТ БАНГАЛОР 2.5

Съдията трябва да се отведе от участие в производство, в което не е в състояние да се произнесе безпристрастно по въпроса или в което на един разумен наблюдател може да изглежда, че съдията не е в състояние да се произнесе безпристрастно по въпроса.

ПРИНЦИП 2.1

У10 Упражнение 10

При кое от следните обстоятелства съдията трябва да се оттегли от делото? Допълнителна обратна връзка може да бъде намерена в приложение II.

1. Когато преди това е бил свидетел по делото, което е в процес на разглеждане.

2. Когато той/тя или член на неговото/нейното семейство има финансов интерес от изхода на делото. Семейството включва всеки, който е достатъчно близък, за да бъде третиран като „семейство“, особено ако живее в едно домакинство със съдията.

3. Когато той или тя е клиент в обичайния предмет на дейност на банката/дружеството за кредитни карти, което е страна по въпросния спор.

4. Когато той или тя лично познава спорните факти по делото.

5. Когато той или тя има необявена (тайна) връзка с един от адвокатите по делото.

К Казус: Приятел и бивш колега

Ситуация

Имате дългогодишна приятелка, член на бившата Ви кантора, която Ви е била младши сътрудник в няколко случая по времето на адвокатската Ви практика. Тя се явява пред Вас по гражданско дело срещу ищец, който се явява лично. Ищецът е научил за личното Ви приятелство и е проверил случаите, по които сте работили заедно с нея в интернет. Възразява Ви да разгледате делото. Никой от колегите Ви в съда не може да поеме случая, а отлагането ще доведе до значително забавяне и разходи. Какво ще направите?

Въпроси

Преди да прочетете примерния отговор в приложение II, моля, опитайте да отговорите:

1. Посочете принципа, който е относим към този сценарий.

- 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5

2. Идентифицирайте и прочетете параграфа от Коментара, който предоставя съвети как да се справите със собствените си чувства, когато бъде поискано оттеглянето Ви.

- 81 87 88

3. Посочете параграфа от Коментара, в който се посочва, че гледната точка на ищеца (или обвиняемия) при тези обстоятелства е „важна, но не решаваща“.

- 52 53 54

4. Посочете и прочетете параграфа от Коментара, отнасящ се до приятелството, враждебността и други релевантни основания за отвод и способността на съдията да игнорира външни съображения.

- 90 94 97

5. Идентифицирайте и прочетете параграфите, които дават съвети за това какво представлява разумно разбиране на предубеденост.

- 61-65 76 81-86

К

Казус: Реч

Ситуация

Съдия е поканен от адвокат, който е и талантлив писател, да произнесе реч по повод представянето на книгата му. На събитието присъстват издателят и адвокатът. Направена е снимка на съдията, който всъщност представя книгата, и е публикувана във Фейсбук. Писателят/адвокатът впоследствие съди издателя за авторски възнаграждения и делото попада при съдията, който е представил книгата му.

На съдебното заседание издателят възразява срещу това съдията да участва в разглеждане на делото, на основание, че той има твърде тесни отношения с писателя/адвокат. В подкрепа на тезата си, издателят представя снимката във Фейсбук.

Въпроси

Моля, отговорете на следните въпроси:

1. Посочете съответния(те) принцип(и) от Коментара, на който(ито) трябва да се позовете.
Може да има повече от един верен отговор.

- 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5

2. Посочете съответния параграф от Коментара за този сценарий.

- 65 66 90

Можете да прочетете допълнителното обяснение в приложение II.

СУБЕКТИВНА БЕЗПРИСТРАСТНОСТ

Нека сега насочим вниманието си към сложната, но изключително значима тема за субективната пристрастност, която може да бъде както съзнавана, така и несъзнавана. За да навлезете в темата, прочетете следните цитати.

“ Ние не виждаме нещата такива, каквито са. Виждаме нещата според това какви сме самите ние.

Древна мъдрост

“ В наблюденията, които самите ние правим, ставаме все по-пристрастни заради собствената си гледна точка.

Поетът Александър Поуп

Несъзнавано пристрастие

Субективната пристрастност се усложнява от факта, че по-често е несъзнавана.

Вижте този кратък видеоклип в YouTube като въведение към света на несъзнаваните пристрастия и как да им противодействате:

> <https://www.youtube.com/watch?v=dVp9Z5k0dEE>
(Този видеоклип е достъпен само на английски език.)

В края на видеото говорителят изброява съветите, които Кралското общество дава на членовете на своята комисия за подбор и назначаване, за да се намалят рисковете от несъзнавано пристрастие при вземането на решения.

Опитайте се да запишете четирите изброени съвета. Помислете как те могат да помогнат и на вас да намалите риска от несъзнавано пристрастие в работата си като съдия. Ако не можете да си ги спомните, прочетете съветите в приложението. Но първо се опитайте да напишете каквото си спомняте!

Често срещани когнитивни предразсъдъци

Ще Ви запознаем с някои от най-често срещаните когнитивни предразсъдъци, за които трябва да внимавате:

Потвърждаващо пристрастие

Обръщаме повече внимание на информация, която потвърждава вече съществуващите ни предположения.

В човешката природа е заложено да търсим доказателства в подкрепа на нашата предварителна теория, когато се опитваме да разрешим даден проблем. Правим го постоянно. Това се нарича потвърждаващо пристрастие. Като съдия трябва да положите всички възможни усилия да устоите на това пристрастие, независимо дали преценявате писмени доказателства или устни показания. Припокриващите се кръгове (диаграма на Вен) на екрана ясно показват опасностите от надценяване на всички доказателства, получени по този начин.

Закотвящо пристрастие

То описва общата човешка тенденция да се разчита твърде много на първата предоставена информация („котвата“) при вземането на решение. По време на вземането на решения, закотвянето се случва, когато индивидите използват определена първоначална информация, за да вземат последващи решения. След като котвата е поставена, другите преценки се правят, като се наместват спрямо тази котва.

Изследванията показват, че ефектът на закотвяне е реален и може да функционира в съдебната зала. Ето защо съдиите трябва да могат да го разпознават. Обективни проучвания са показали, че колкото по-голямо е искането на ищеца за обезщетение в съда, толкова по-високо е полученото такова; в случаите на изнасилване е доказано, че съдиите са силно повлияни от размера на поисканото от прокурора наказание: колкото по-голямо наказание е поискано, толкова по-голяма е присъдата; доказано е, че решенията за освобождаване под гаранция зависят от това дали прокуратурата е поискала налагането на гаранция или се е противопоставила на това. Скептични сте? Препоръчваме Ви да прочетете научния труд на германските социални психолози Бирте Енглих, Томас Мусвайлер и Фриц Щрак, цитиран в края на този курс, и да помислите отново.

Пристрастие по афинитет

Това е естествената тенденция да харесваме тези, които са подобни на нас, или някого, когото познаваме и харесваме. Пристрастието по афинитет може да ни накара да игнорираме или подценим отрицателните черти на хората, които харесваме, и да се фокусираме върху недостатъците на онези, които не харесваме.

Пристрастието по афинитет означава да се чувствате положително пристрастни към „хора,

които ме предразполагат“ или „хора, които са като мен“ и да се чувствате отрицателно пристрастни към „хора, които ме карат да се чувствам неудобно“ и „хора, които не са като мен“. Като съдия трябва да бъдете бдителни към тази потенциална пристрастност, когато изслушвате доказателствата на страните или свидетелите, особено в казуси, които са емоционално или политически наточени. Не забравяйте, че сте постоянно под наблюдение в обществената си роля като съдия и всеки намек за пристрастие по афинитет ще бъде незабавно доловен и най-вероятно ще намали авторитета Ви в съдебната зала.

Рамково пристрастие

Рамковият ефект описва процеса, чрез който хората реагират на определен избор по различни начини в зависимост от това как е представен, например като загуба или като печалба. Рамкирането засяга много сфери на вземането на решения.

Изглежда част от човешката природа е, че начинът, по който едно предложение е първоначално формулирано, повлиява начина, по който реагираме на една и съща информация. Например „95% излекуване“ за лекарство изглежда по-ефективно от „5% неуспех“. Хората обикновено предпочитат да получат 5% повишение, когато инфлацията е 12%, отколкото 7% намаление, когато инфлацията е нула. В пример с два пакета смяно говеждо месо повечето хора биха избрали този с надпис „80% крехко месо“ пред този с надпис „20% мазнини“. Като съдия, трябва да внимавате за ефекта на рамкиране относно начина, по който даден проблем Ви се представя, било от страните по делото или свидетелите, било от адвокатите. Това може да създаде субективно пристрастие, но като останете бдителни и използвате интелекта си, би трябвало да можете да устоите.

Полово пристрастие

Половото пристрастие е предпочитание или предразсъдък към единия пол пред другия. То може да бъде съзнавано или несъзнавано и може да се прояви по много начини, както незабележими, така и очевидни.

Вижте този кратък видеоклип.

> <https://www.youtube.com/watch?v=oMoCfpbVels>
(Този ресурс е достъпен само на английски език)

По-нататък ще намерите още подробности по въпросите на почтеността, свързани с пола, в текста за принципа на равенство.

Сляпо петно

Не забравяйте, че колкото и да се опитваме да бъдем обективни, всички имаме слепи петна.

Опишете какво виждате на изображението.

Виждате (а) млада жена; (б) стара жена; или (в) и двете?

Сега погледнете отново! Ще откриете, че правилният отговор е (в). Имате ли сляпо петно?

Конфликт на интереси

Принцип 2.3 от Коментара гласи следното:

Доколкото това е възможно, съдията следва да се държи така, че да сведе до минимум случаите, в които ще бъде необходимо за него да бъде отстранен от разглеждане или решаване на делото.

Този принцип повдига определени въпроси, свързани с конфликта на интереси.

В параграфи 67 и 68 от Коментара изрично се разглежда въпросът за конфликта на интереси и задължението за намаляване на конфликта на интереси, произтичащ от финансови дейности. Възможност за противопоставяне на интереси възниква, когато личните интереси на съдията (или на негови близки) противостоят на задължението му да се произнася безпристрастно.

„Възможност за противопоставяне на интереси възниква, когато личните интереси на съдията (или на негови близки) противостоят на задължението му да се произнася безпристрастно. Съдебната безпристрастност засяга както фактическата безпристрастност, така и възприятието за безпристрастност на един разумен наблюдател. В съдебната материя тестът за конфликт на интереси трябва да включва както действителните конфликти между собствените интереси на съдията и задължението за безпристрастно правораздаване, така и обстоятелствата, при които един разумен наблюдател би възприел (или би могъл да възприеме) конфликт. Например, въпреки че членовете на семейството на съдията имат пълното право да бъдат политически активни, съдията трябва да разбира, че политическите дейности на близки членове на семейството могат, дори и погрешно, да повлияят неблагоприятно възприятието на обществото за неговата или нейната безпристрастност.“

Коментар, параграф 67

„По същия начин съдията не трябва да позволява финансовите му дейности да повлияят върху задълженията му да се произнася по делата, които разглежда в съда. Въпреки че някои отводи ще бъдат неизбежни, съдията трябва да намали ненужните конфликти на интереси, които възникват, когато той запазва финансовите си интереси в организации и други формирания, които редовно се явяват в съда, като се освободи от такива интереси. Например самото притежаване на един процент или по-малко от наличните акции в акционерно дружество обикновено се счита за интерес de minimis, който не изисква отвеждането на съдията по дело, свързано с това дружество. Но често въпросът за отвода включва няколко съображения, всяко от които може да изисква отвеждане. Акции, притежавани от съдията, могат да бъдат от такова значение за него или нея, независимо от минималната им стойност, когато се разглеждат в светлината на размера на корпорацията, че отводът да е оправдан. По същия начин съдията следва да е наясно, че обществеността може да разглежда собствеността върху акции като интерес, който да е повод за отвод. Независимо от това, очевидно, съдията не следва да използва акциите de minimis като средство за избягване разглеждането на дела. Ако се налага съдията често да се отвежда поради собственост върху акции, той или тя трябва да се раздели с тях.“

Коментар, параграф 68

У11 Упражнение 11

Прочетете следните примери за предизвикателни ситуации. Има ли обективни или субективни предразсъдъци в случаите, които биха изисквали да се отведете?

Ситуация 1: Голяма авиокомпания обявява стачка за предстоящия празничен период. Авиокомпанията иска съдебна заповед за спиране на стачката. Сутринта в деня на делото национален вестник публикува статия, разкриваща, че сте резервирали семейна почивка за следващия уикенд с тази авиокомпания. Трябва ли да се отведете?

Ситуация 2: Вие сте известен поддръжник на местния баскетболен отбор. Най-голямата звезда на отбора е арестуван по обвинения за нарушаване на обществения ред и в момента се намира в ареста. Той е подал молба за освобождаване под гаранция във Вашия съд, като сочи, че отборът ще се състезава утре на финала за Националната купа. Трябва ли да се отведете?

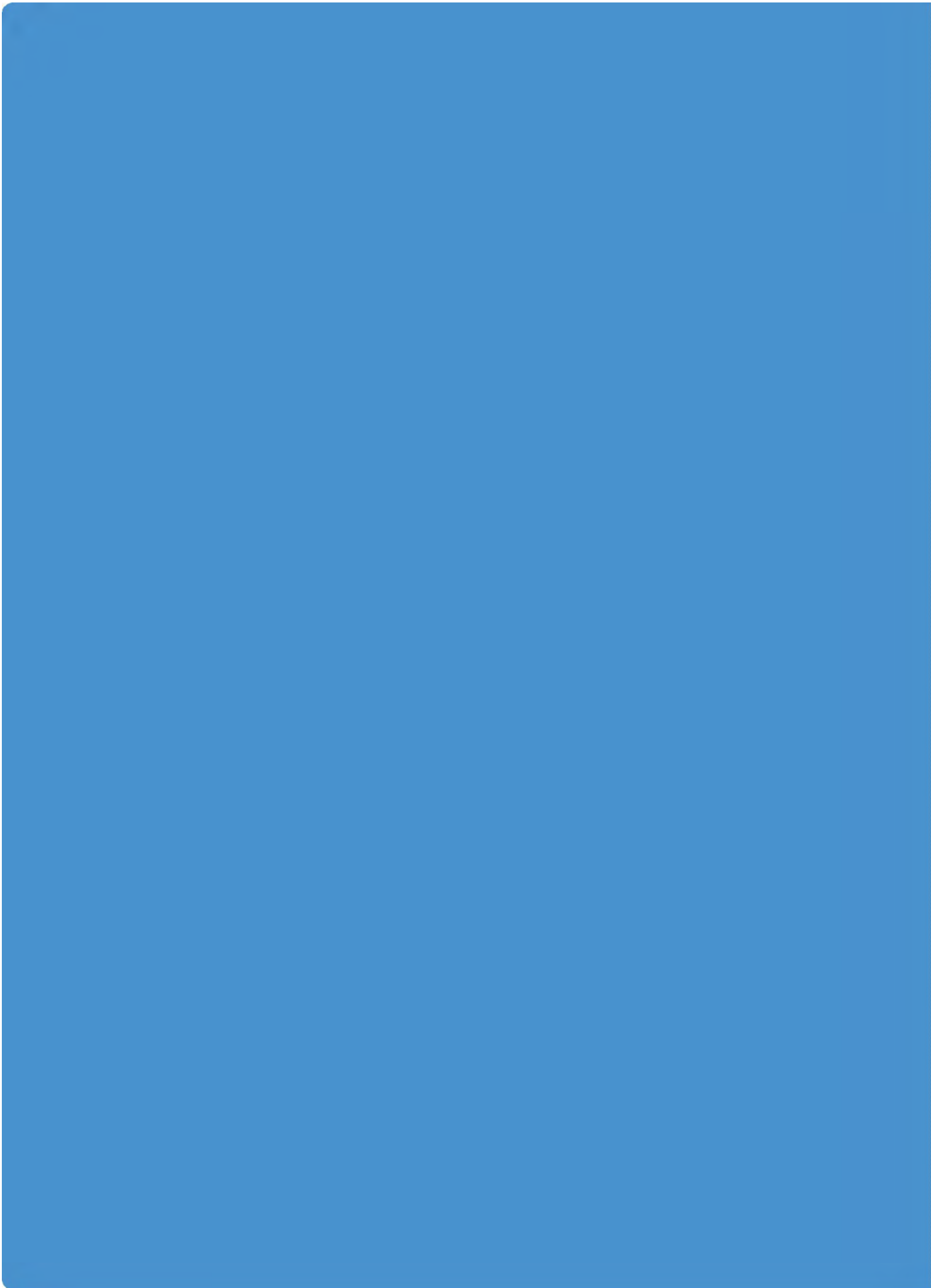
Ситуация 3: Вие сте съдия по наказателно дело на студентка по право, на същата възраст като дъщеря Ви. Тя се признава за виновна за кражба от магазин. Чувствате емоционална връзка със студентката, тъй като тя прилича на дъщеря Ви, с която сте много близки. Дъщеря Ви е била оправдана миналата година по подобно обвинение. Трябва ли да се отведете?

Защо не обсъдите сценариите с колега или в група дискуссия с колеги? Ние не предлагаме никакви категорични отговори. Всички тези примери са „на ръба“ и може да се обсъждат и в двете посоки – ситуация, която не е необичайна. Въпреки това Ви предлагаме някои насоки, за да подпомогнем Вашия анализ.

- Отвод не следва автоматично в нито една от трите ситуации, стига съдията да може да оцени честно и справедливо доводите на двете страни във всеки отделен случай. Вероятно обаче би било целесъобразно съдията да се оттегли при ситуации 1 и 2, но не и при 3, поради принципа, че правосъдието трябва не само да бъде въздадено, но и да се види, че е въздадено (принцип на почтеност 3.2). И в трите примера съдията трябва да осъзнава опасностите от „рамкиране“.
- Ситуация 1: От параграф 99 от Коментара става ясно, че „финансов интерес“ към дружество, явяващо се пред съдията, не включва стандартната ежедневна връзка като клиент на голямо дружество, банка и т.н. Всякаква възможна намеса в планираната почивка на съдията се смекчава от факта, че много други също ще бъдат засегнати. Фактът обаче, че той или тя има билет за почивка с авиокомпанията, може да създаде впечатление (колкото и погрешно да е) за реален риск от пристрастност и съдията трябва сериозно да обмисли отвод.
- Ситуация 2: Разумният и информиран наблюдател вероятно ще формира мнение, че откритата подкрепа на съдията към баскетболния отбор ще надделее над задължението му за безпристрастно правораздаване. Съществува и риск от пристрастие по афинитет.
- Ситуация 3: Съдията трябва да осъзнае и да се справи с риска от пристрастие по афинитет. След като е направил това, отвод не е необходим.

Внимавайте какво ядете

Преди известно време екип от изследователи проучваше дали състоянието на стомаха на съдията (пълен, празен, къркорец) може да има някакво въздействие върху решенията, които той или тя взема. Резултатите бяха шокиращи. Екипът проучи повече от 1000 решения за условно освобождаване, взети от осем опитни съдии в Израел в продължение на 50 дни, за период от десет месеца. След лека закуска или обедна почивка в 65% от случаите обвиняемите са освободени условно. Процентът на благоприятни решения след това постепенно спада, понякога дори до нула, в рамките на всяко заседание и се покачва отново на 65% след почивка. Данните ясно показват, че когато съдиите вземат рутинни (обичайни) решения, възможността да се произнесат също рутинно (обичайно) е повишена. Тази тенденция може да бъде преодоляна чрез почивки за храна, което е в съответствие с предишно изследване, демонстриращо положителното въздействие на кратката почивка и глюкозата върху възстановяването на мисловните ресурси.

ПРИНЦИП 3

ПОЧТЕНОСТ

Третият принцип от Бангалор гласи следното:

Почтеността е от съществено значение за правилното упражняване на съдебната функция.

Почтеността изпъква като, може би, най-важният от шестте принципа на Бангалор, тъй като на него се основават всички останали. Почтеността не се изразява толкова в това как съдията се държи. Тя се отнася основно до това какъв човек е той или тя в действителност. В основата си почтеният човек е честен и притежава високи принципи, които са стабилни и не се огъват при промяна в обстоятелствата.

Думата „почтеност“ е еволюирала от латинския корен *integer*, който означава „цялостен или пълен“. Следователно основната проява на почтеност е „да живееш живота си в съответствие с основните ценности, вярвания и принципи, които твърдиш, че притежаваш“.

Вашата почтеност се определя от това как се държите, когато никой не Ви наблюдава, и изисква от Вас да демонстрирате вътрешно последователна рамка от принципи.

“Писателят и философ Албер Камю е изразил тази идея по следния начин:

Почтеността е съчетаването на това, в което вярваме, което сме.
Почтеността няма нужда от правила.

Примери

Има една добра адвокатска шега, която гласи следното:

Въпрос: Колко е 2 плюс 2?

Отговор на адвоката: Нещо между 3 и 5.

Тази шега, разбира се, има за цел да покаже гъвкавостта на ума на адвоката, когато се стреми да направи най-доброто за своя клиент. Но има и циничен подтекст, намекващ, че адвокатите биха изопачили всяко правило в интерес на клиента си. Това е обратното на почтеност. От друга страна, почтеността не трябва да бъде помпозна или непреклонна.

На двеста кандидати за висша длъжност в голяма компания е бил поставен следния въпрос, като част от интервюто им:

В тъмна ветровита нощ карате колата си. Изведнъж забелязвате трима души, чакащи на отдалечена автобусна спирка.

- Стара жена, която изглеждаща сякаш умира.
- Стар приятел, който веднъж Ви е спасил живота.
- Жената/мъжът на Вашите мечти.

Колата Ви е само с две седалки. Кого ще качите?

Какво решение бихте взели? Чувството Ви за почтеност вероятно би Ви накарало да се колебаете между първата и втората възможност? Може би би трябвало да качите старата, болна жена, защото трябва да се опитате да спасите живота ѝ. Или бихте могли да изберете стария си приятел, защото той Ви е спасил живота веднъж, и това ще бъде отличен шанс да му върнете услугата. Но отговорът на кандидата, който получил работата, бил следният: Ще дам ключовете от колата на стария си приятел и ще го помоля да закара старата жена в болницата. Ще ми върне колата по-късно. Междувременно аз ще остана с човека на мечтите си.

ПРИНЦИПИ ОТ БАНГАЛОР 3.1 И 3.2

Съдията трябва да гарантира, че поведението му е безукорно от гледна точка на един разумен наблюдател.

ПРИНЦИП 3.1

Поведението и обноските на съдията трябва да затвърждават вярата на хората в почтеността на съдебната система.

ПРИНЦИП 3.2

Правосъдието не трябва просто да бъде въздавано, но трябва да е видно, че е въздавано.

Какво означава да бъдеш „безупречен“? Коментарът предлага следните насоки в точки 103–105:

- Съдията трябва да поддържа високи стандарти както в личния, така и в обществения живот.
- Съдията не трябва да нарушава общоприетите стандарти на общността, въпреки че с оглед на културното многообразие и постоянното развитие на моралните ценности, стандартите, приложими към личния живот на съдията, не могат да бъдат определени твърде прецизно.
- Съдията не следва да се ангажира с дейности, които очевидно водят до лоша репутация на съдилищата или правната система.

По отношение на почтеността се предлагат следните допълнителни съвети:

- Съдията трябва да е добър човек, също както и добър съдия.
- Очаква се стандартът на поведение на съдията да е по-висок от този на обществото като цяло.
- Съдията не трябва да нарушава закона.
- Съдията следва да се стреми да въплъщава в професионалния и личния си живот идеите за честност и истина, които съдебната система отстоява.

“ Разбойниците прави са да грабят, щом съдникът краде!

Уилям Шекспир, „Мяра според мяра“.

Културно многообразие

Когато предоставя съвети относно почтеността и културното многообразие, Коментарът става по-противоречив, като се посочва следното:

„С оглед на културното многообразие и постоянното развитие на моралните ценности, стандартите, приложими към личния живот на съдията, не могат да бъдат определени твърде стриктно.“

Коментар, Параграф 105

Съгласни ли сте с това твърдение?

В коментара (параграф 106) се предлага при вземането на решение относно ролята на „културното многообразие“ при определянето на почтеността да се вземат предвид шест фактора:

- (a) Публичния или частния характер на действието и по-специално дали то противоречи на закон, който действително се прилага;
- (b) Степента, в която поведението е защитено като индивидуално право;
- (c) Степента на дискретност и благоразумие, упражнявани от съдията;
- (d) Дали поведението е било особено вредно за тези, които са били най-тясно ангажирани, или в разумна степен обидно за другите;
- (e) Степента на уважение или липса на уважение към обществеността или отделни членове на обществеността, които поведението демонстрира;
- (f) Степента, до която поведението е показателно за пристрастност, предразсъдъци или неправомерно влияние.

Нека сега разгледаме тези предпоставки и техните последици за Вас, като съдия, чрез проучване на казус.

К

Казус: Съдия Макензи

Ситуация

Съдия Макензи е на 48 години. Той е женен мъж, с две деца тийнейджъри. Той очаква с нетърпение да вземе участие в конференция по международно регулаторно право на Карибите. Помолен е да изнесе доклад за състоянието на националното си право по темата на конференцията. На конференцията ще присъстват съдии и адвокати от цял свят. Самолетните му билети икономична класа са заплатени от неговия съд, както и билетите на двамата му придружители, младши съдия в неговия съд и неговата секретарка. Той ще получи дневни пари от организаторите на конференцията в местна валута при пристигането си, за да покрие разходите за хотелско настаняване и храна по време на конференцията. Възниква следната последователност от събития:

- След като се регистрира, той получава място при двамата си колеги в задната част на самолета. По-късно той се връща на гишето за регистрация и заявява, че има болки в гърба (което не е истина), както и че е съдия. Впоследствие той е настанен в бизнес класа. Той не информира колегите си за това.
- С билета си за бизнес класа той посещава ВИП салона и се възползва от безплатна храна и напитки. На тръгване, той си взема няколко малки бутилки алкохол, тъй като вижда други да го правят, въпреки поставените бележки, че те не трябва да се изнасят от салона.
- При кацането си на летището съдия Макензи се отправя към ВИП изхода, на основание че е съдия, пътуващ в бизнес класа. Той помахва на двамата си колеги, чакащи на дългата опашка за пристигащи.
- На излизане от летището се натъква на стара приятелка, привлекателна овдовяла съдийка, която живее наблизко. Тя веднага кани него и колегите му на вечеря с нея във вилата ѝ. Той приема, но отказва от името на колегите си, без да се консултира с тях, като твърди, че те ще бъдат „твърде уморени“.
- В края на щастливата вечер, неговата приятелка предлага той да остане във вилата с нея по време на конференцията, в апартамента за гости. Той охотно приема.
- При пристигането си на конференцията на следващия ден, той изисква дневните си пари за покриване на разходите за „храна и настаняване“.
- През деня той се обажда на жена си и децата си и им казва, че хотелът, в който е настанен, е „фантастичен“.
- На втория ден от конференцията, чувствайки известна вина спрямо колегите си, той ги кани на вечеря в скъп местен ресторант.
- Преди да се върне у дома, съдията подарява на домакинята си разкошен букет цветя като жест на благодарност. Също така оставя и щедро дарение за любимата ѝ благотворителна организация „Магарета в беда“.
- Съдия Макензи не изнася доклад на конференцията, като казва, че за съжаление го е забравил в офиса си у дома. Всъщност изобщо не е написал доклад. Той обаче си води подробни записки по време на конференцията, с намерението да ги сподели с колегите си от съдебната система след завръщането си.

Въпроси

Моля, анализирайте всяко от действията на съдията и решете дали всяко от тези действия нарушава или не принципа на почтеност. За да направите това вземете предвид съвета, посочен в параграф 106 от Коментара.

1. Заявява, че има болки в гърба и е съдия, за да бъде настанен в бизнес класа, без да информира колегите си и впоследствие се наслаждава на ВИП салона

Да Не

2. Взема от ВИП салона малки бутилки алкохол

Да Не

3. Използва ВИП изхода на основание, че е съдия, пътуващ в бизнес класа

Да Не

4. Маха на двамата си колеги, които чакат на дългата опашка

Да Не

5. Приема покана за вечеря със стара приятелка

Да Не

6. Отказва поканата за вечеря от името на колегите си, без да се консултира

Да Не

7. Отсяда във вилата на приятелката си по време на конференцията

Да Не

8. Претендира дневни пари на конференцията за покриване на разходите за храна и хотел

Да Не

9. Лъже жена си и децата си за хотелското настаняване

Да Не

10. Води колегите си на вечеря в скъп ресторант

Да Не

11. Купува букет цветя в знак на благодарност към приятелката си и оставя щедро дарение за любимата ѝ благотворителна организация

Да

Не

12. Не представя доклад на конференцията, като заявява, че го е забравил у дома, докато в действителност изобщо не е написал доклад

Да

Не

13. Води подробни бележки на конференцията с намерението да информира колегите си от съдебната власт

Да

Не

К

Казус: Съдия Де Суза**Ситуация**

Една сутрин съдия Де Суза усеща остра болка в стомаха. Той не успява да се концентрира върху работата си и решава да потърси медицинска помощ. Посещава близката болница за преглед от медицински специалист. Влизайки в чакалнята, той вижда тълпа пациенти, чакащи ред за преглед, някои от които чакат от ранна сутрин.

Същия следобед той има насрочено важно двучасово съдебно заседание, в което е необходимо да се изслушат няколко свидетели, идващи от чужбина; заседанието вече е било отлагано няколко пъти. Той решава да се обади на приятел, лекар в същата болница. Приятелят му идва и го съпровожда до предната част на опашката пред очите на тълпата от пациенти, които чакат от много преди него.

Разгледайте фактите по този казус. Запишете мнението си и след това продължете да четете отправните точки за дискусия:

Отправни точки за дискусия

Съгласно принципа на почтеност съдията „трябва да гарантира, че поведението му е безукорно от гледна точка на един разумен наблюдател“. Ето защо в тази ситуация начинът, по който се реагира по този чувствителен въпрос, е от решаващо значение.

Има ли съдията основателни причини да търси преференциално отношение? Той изпитва болки в стомаха и има важно заседание с изслушване на свидетели, идващи от чужбина, по-късно през деня, което вече е било отлагано. Може ли това да повлияе на подхода на съдията към делото? Като алтернатива, може ли това да е просто малка удобна уговорка между съдията и неговия приятел лекар? Ами нуждите на другите пациенти? Може би някой с по-спешни нужди от тези на съдията търпеливо е чакал реда си, за да се види с лекаря. Случва ли се във Вашите страни хората да използват познати сред медицинския персонал, за да се доберат до по-бързо и по-добро здравеопазване?

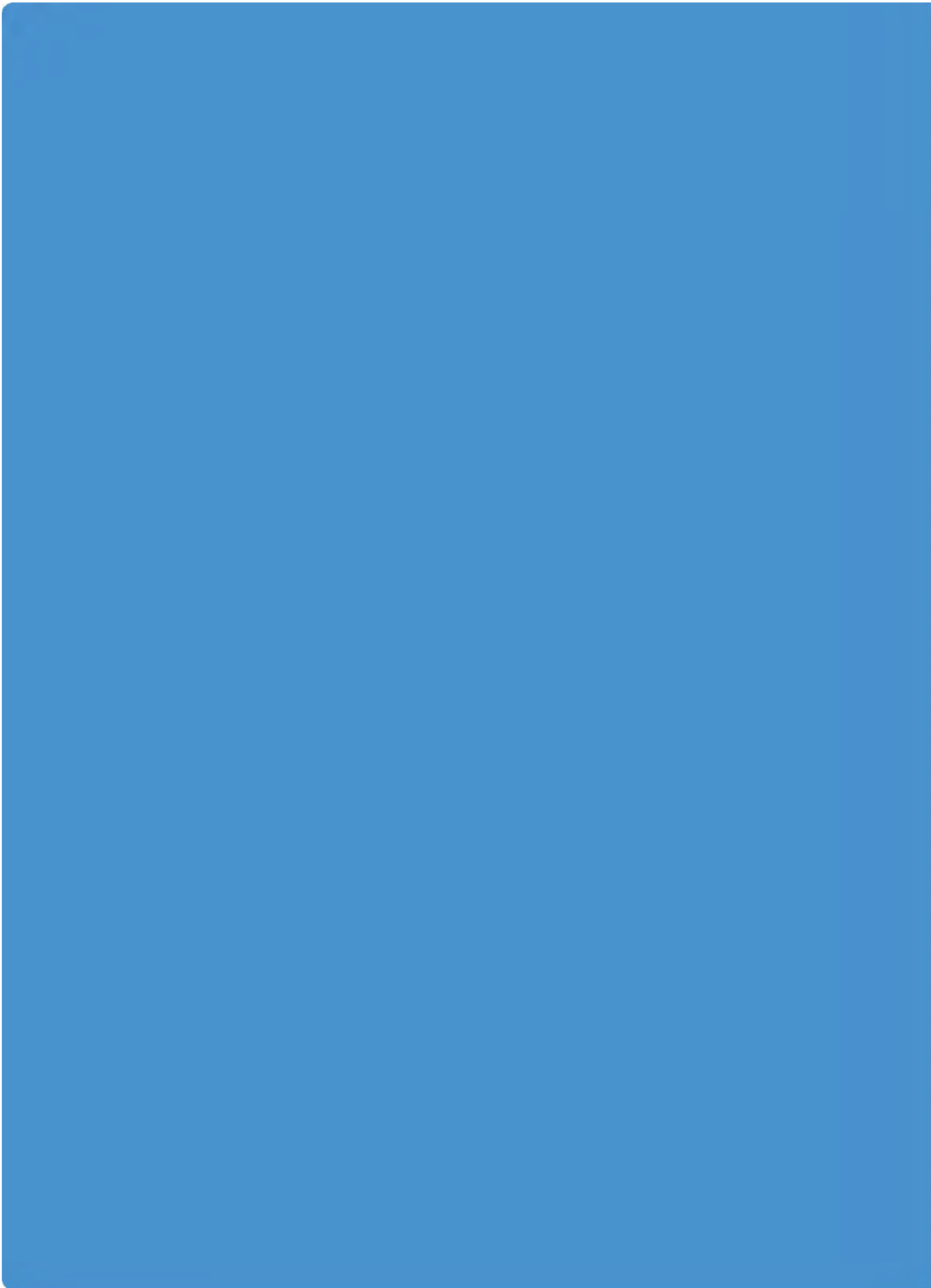
Съдията може честно да обясни спешната ситуация на пациентите в чакалнята и да помолите да му бъде дадено предимство. Ако това е решението Ви, кой трябва да говори с пациентите? Лекарят или съдията?

„Поведението и обноките на съдията трябва да затвърждават вярата на хората в почтеността на съдебната система. Правосъдието не трябва просто да бъде въздавано, но трябва да е видно, че е въздавано.“

Принцип 3.2

Параграф 110 разширява Принцип 3.2 и гласи, че:

„Тъй като външното проявление е също толкова важно, колкото реалността, при изпълнението на съдебните функции поведението на съдията не трябва да поражда съмнение. Съдията трябва не само да бъде честен, но и да изглежда такъв. Съдията има задължението не само да постанови справедливо и безпристрастно решение, но и да го направи по такъв начин, че да бъде извън всякакви подозрения по отношение на неговата справедливост и безпристрастност, както и по отношение на почтеността му. Следователно, освен че съдията трябва да притежава познания по право, за да тълкува и прилага компетентно закона, е също толкова важно съдията да действа и се държи по такъв начин, че страните, явяващи се пред съда да са уверени в неговата или нейната безпристрастност.“

ПРИНЦИП 4

БЛАГОПРИЛИЧИЕ

Четвъртият принцип от Бангалор гласи следното:

Благоприличието и външното му проявление са от съществено значение за изпълнението на всички дейности на съдията.

Благоприличието изисква съответствие с общоприетите стандарти на поведение или морал. Благоприличието е по същество другата страна на почтеността. Докато почтеността отразява личната страна на ценностите на съдията, Благоприличието отразява неговата или нейната публична страна. Въпреки че съдията, както всеки друг гражданин, има право на личен живот, параграф 114 от Коментара подчертава, че „съдията трябва да очаква да бъде обект на постоянен обществен контрол и коментари, и следователно трябва да приеме ограничение на дейностите си, което би могло да се разглежда като обременяващо за обикновения гражданин.“

У12 Упражнение 12

Като се позовете на съответните параграфи от Коментара, решете дали някой от следните примери за съдебно поведение би нарушил принципа на благоприличие и ако да, защо?

1. Съдията дава почетно място на държавен служител, дошъл в неговия съд

- Нарушава принципа
- Не нарушава принципа

2. Съдията дава почетно място на ученик, който посещава съда по време на училищно посещение.

- Нарушава принципа
- Не нарушава принципа

3. Съдията говори дълго и насаме с ищец по всящо дело, въпреки че разговорът няма никаква връзка с делото.

- Нарушава принципа
- Не нарушава принципа

4. Съдията приема предложението на защитник да го закара до съда.

- Нарушава принципа
- Не нарушава принципа

5. Съдията получава и приема малък подарък на публично събитие.

- Нарушава принципа
- Не нарушава принципа

У13 Упражнение 13

Нека да продължим да разглеждаме благоприличието и обществената роля на съдията, по-специално в съдебната зала и около нея. По-долу ще видите няколко твърдения относно съдебното поведение, някои от които са правилни, а някои са неправилни. Като се позовете на Коментара и Принципите, изберете правилните твърдения.

1. Съдията може да участва в подходящи извънсъдебни дейности, за да не се изолира от общността.

Вярно Невярно

2. Съдията може да участва в различни обществени организации с нестопанска цел, като стане член на организацията и нейния управителен орган.

Вярно Невярно

3. Съдията има същите права като обикновения гражданин по отношение на личните си финансови въпроси.

Вярно Невярно

4. Съдията има право да защитава правата и интересите си, включително чрез завеждане на съдебни дела.

Вярно Невярно

5. Съдията може да се присъедини към сдружения на съдии или да участва в други организации, представляващи интересите на съдиите.

Вярно Невярно

6. Съдията може да използва престижа на съдебната служба, за да облагодетелства своите лични интереси или тези на своето семейство или приятели.

Вярно Невярно

7. Съдията може да представлява своята държава, окръг или община по церемониални поводи.

Вярно Невярно

8. Появата на съдия в частно радио или телевизия не може да се разглежда като действие в полза на финансовите интереси на тази организация.

Вярно Невярно

9. Докато изпълнява функциите на съдия, той/тя може да участва в дейности към изпълнителната или законодателната власт.

Вярно Невярно

10. Съдията може да дава правни съвети дори на хора, които не са близки членове на семейството или близки приятели.

Вярно Невярно

11. Съдията има задължение да информира членовете на семейството и съдебния персонал, които са под негово влияние, ръководство или власт, за етичните ограничения.

Вярно Невярно

У14 Упражнение 14

Като съдия трябва да бъдете в състояние да давате добър пример чрез собствения си начин на живот. Разгледайте следните три примера и решете дали някой от тях не нарушава необходимите стандарти за благоприличие.

1. Редовно отзоваване на покани на водещата адвокатска кантора в района на Вашия съд.
2. Кратко работно време, дълги обеда в най-известния ресторант в града в работните дни.
3. Съдия в малка общност всеки месец организира партита до късно с много силна музика.

Допълнителна обратна връзка може да бъде намерена в Приложение II.

Социално гостоприемство и участие в социални събития

Често е трудно да се реши къде да поставите границата по отношение на социалното гостоприемство, което Ви се оказва като съдия. Следният текст се основава на съвета, представен в параграф 180 от Коментара. Моля, помислете доколко е относим към собствения Ви живот като съдия.

Границата между „обичайното социално гостоприемство“ и неподходящ опит да спечелят благоразположението Ви понякога е трудна за очертаване. Контекстът е важен и нито един отделен фактор принципно не определя дали е подходящо съдията да присъства на събитие или не. Въпросът, който трябва да бъде зададен, е дали приемането на подобно гостоприемство би се отразило неблагоприятно върху:

- (a) Вашата независимост;
- (b) Вашата почтеност;
- (c) Вашето задължение да спазвате закона;
- (d) Вашата безпристрастност;
- (e) Вашия авторитет или навременното изпълнение на съдебните Ви задължения.

Други съображения могат да включват:

- (a) Продължителността на отношенията Ви с домакина;
- (b) Репутацията на Вашия домакин в общността;
- (c) Мащабът на събирането;
- (d) Спонтанно ли е събирането или е организирано продължително време?;
- (e) Някой присъстващ има ли висящо дело при Вас?;
- (f) Като присъствате, получавате ли облаги, които другите не получават и които разумно ще възбудят подозрение или критика?

У15 Упражнение 15

Даваме Ви три малки сценария и Ви каним да решите от коя страна на границата за благоприличие попада всеки пример. Всички примери са взети от скорошни дейности на истински съдии, които привлякоха вниманието ни. Няма да Ви предоставим категорични отговори на нито един от тези сценарии, тъй като те са предназначени да Ви накарат да помислите за подходящия начин на живот за съвременните съдии, опитвайки се както да бъдат част, така и да поддържат необходима дистанция от света, в който живеят. Защо не ги обсъдите с колегите си? Параграфите от Коментара, които се прилагат за всеки пример, са параграфи 113 – 118. Достатъчно е да се каже, че всяко от тези събития от реалния живот е довело до значително противопоставяне в обществото и в някои случаи са били предприети дисциплинарни мерки.

- Необвързан съдия редовно посещава местен Кизомба бар и често танцува с различни партньори. Вашият отговор ще бъде ли различен, ако той или тя танцува само със собствения си партньор?
- Съдия посещава частен клуб, където членове купуват на танцърките напитки в замяна на разговор (това не е клуб за еротични танци). Вашият отговор ще бъде ли различен, ако собственикът каже на съдията, че не трябва да плаща за питиетата си?
- Съдийка в малък град редовно плува в местния обществен басейн. По принцип носи бански костюм от две части. Отговорът Ви щеше ли да е различен, ако тя носеше цял бански? Мъж съдия в същия град редовно посещава същия басейн, облечен в оскъден бански. Важат същите въпроси.

К

Казус: Градинско парти**Ситуация**

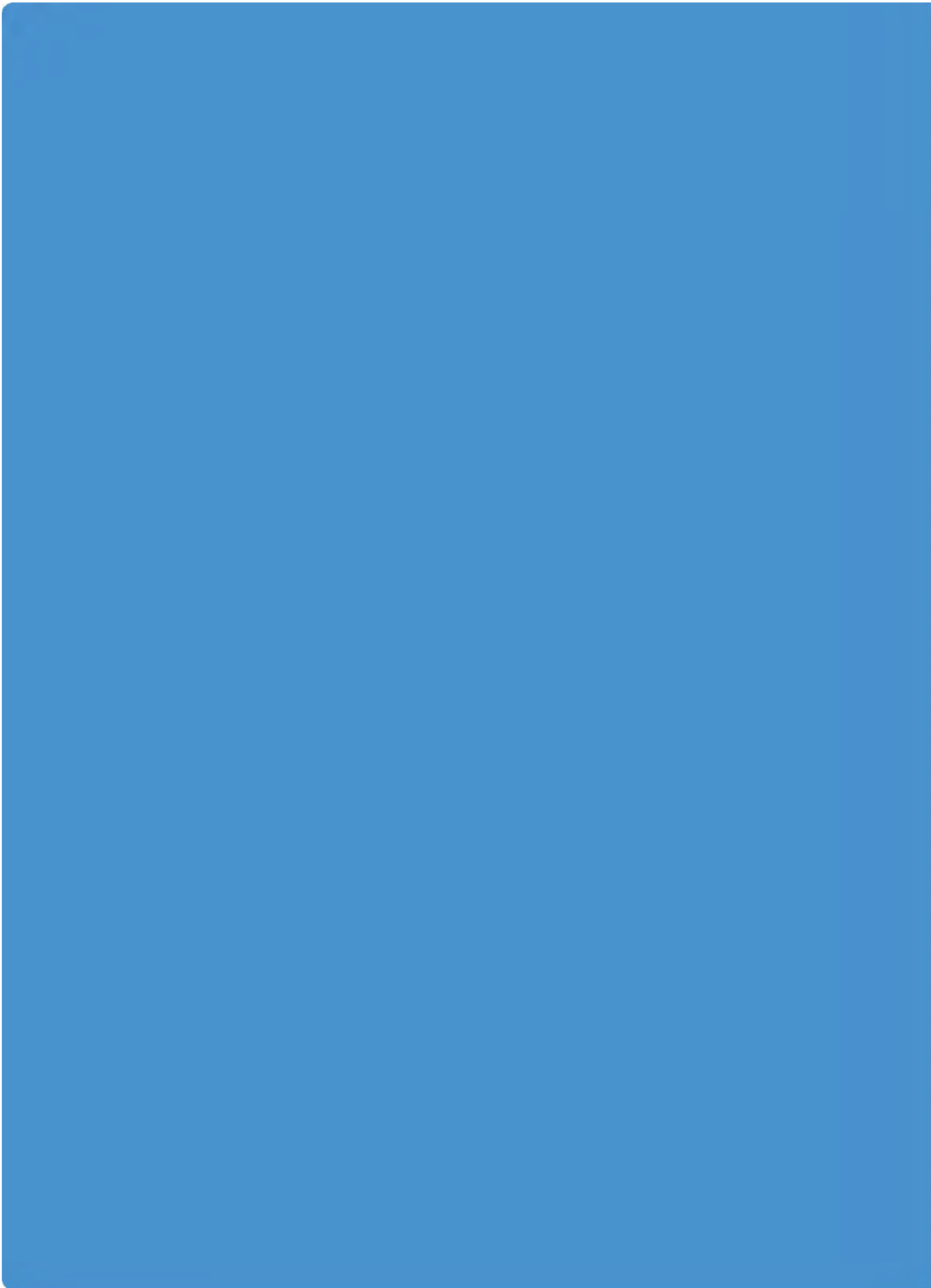
Вие сте съдия, поканен на лятно градинско парти в дома на кмета на Вашия град. В личен аспект, харесвате кмета, но сте наясно, че той има редица политически врагове, никой от които няма да бъде поканен на партито. При пристигането Ви на партито, кметът топло Ви поздравява и Ви прегръща през рамо, за да Ви придружи до градината. Фотограф от пресата Ви снима в тази поза. Забелязвате голям съд за дарения за политическата партия на кмета. С напредването на партито дочувате няколко разговора, които включват расистки шеги, с много съпътстващ смях. Когато отивате до тоалетната, забелязвате следи от употреба на кокаин. Решавате да напуснете партито, преди да са сервирани храната, а домакинът е разстроен и Ви пита защо си тръгвате?

1. Трябваше ли да присъствате на партито?
2. След като пристигнахте, направихте ли нещо нередно?

Задача

Опитайте се да запишете мнението си за всеки инцидент, като се позовете по-специално на съответните параграфи от Коментара. След това погледнете отговора в Приложение II.

ПРИНЦИП 5

РАВЕНСТВО

Петият принцип от Бангалор гласи следното:

Осигуряването на равно третиране на всички,
които се явяват пред съдилищата,
е от съществено значение за надлежното
функциониране на съдебните органи.

У16 Упражнение 16

Принципът на равенство е разделен на пет подпринципа. Първият подпринцип изброява редица специфични аспекти на многообразието и различията в обществото, към които съдията следва да бъде чувствителен при изпълнение на задълженията си. Общо са единадесет (11) (под номер дванадесет е посочена „друга подобна причина“).

Опитайте се да ги изброите, преди да прочетете пълното съдържание на принципа, след което проверете отговорите си спрямо принципа (5.1).

1.	7.
2.	8.
3.	9.
4.	10.
5.	11.
6.	

Обсъждане

Сега погледнете текста на съдебната клетва, която дадохте при встъпването си в длъжност. Съпоставете формулировката ѝ с принципа на равенство и определете дали Вашата клетва изрично или имплицитно покрива принципа на равенство.

Ние не даваме отговори, тъй като те ще се различават според въпросната клетва.

ПРИНЦИП ОТ БАНГАЛОР 5.2

При изпълнението на съдебните си задължения, съдията не трябва да проявява, с думи или поведение, пристрастие или предразсъдъци, към което и да е лице или група, на неуместни основания.

ПРИНЦИП 5.2

Принцип 5.2 е в известна степен любопитен, тъй като може да се тълкува в насока, че са налице уместни основания, въз основа на които пристрастията или предразсъдъците спрямо дадена група или индивид могат да бъдат приемливи. Това обаче не може да бъде идеята на подпринципа и от Коментара става ясно, че всяка индикация или внушение от страна на съдията, че той или тя не осигурява еднакво внимание и уважение на всяко лице, е неприемливо (параграфи 187 – 188 от Коментара).

„Съдията следва да се стреми да гарантира, че поведението му е такова, че всеки разумен наблюдател би имал основателно доверие в неговата безпристрастност. Съдията следва да избягва коментари, изрази, жестове или поведение, които разумно могат да се тълкуват като проява на безчувственост или неуважение. Примерите включват неуместни или пренебрежителни коментари, основани на расови, културни, сексуални или други стереотипи, както и друго поведение, което предполага, че лицата, явяващи се пред съда, няма да получат еднакво внимание и уважение. Пренебрежителни коментари на съдията относно етническия произход, включително неговия собствен, също са недостойни и неучтиви. Съдията трябва да бъде особено внимателен да гарантира, че неговите забележки нямат расистки оттенък и че те дори неволно не обиждат малцинствените групи в общността.“

Коментар, параграф 187

„Съдията не трябва да прави неуместни и обидни забележки по отношение на участници в процеса, адвокати, страни и свидетели. Имало е случаи, когато съдия, при постановяване на осъдителна присъда, е обсипвал подсъдимия с обидни забележки. Макар съдията, в зависимост от общоприетото в общността, да има правото да изрази възмущението на обществото по отношение на тежко престъпление, съдебните забележки винаги трябва да бъдат умерени и направени предпазливо, със съдържаност и учтивост. Осъждането на обвиняем за престъпление е тежка отговорност, включваща изпълнението на правен акт от името на народа. Това не е повод съдията да дава израз на лични емоции. Това би довело до намаляване на същностните качества на съдебната служба.“

Коментар, параграф 188

ПРИНЦИПИ ОТ БАНГАЛОР 5.3-5.5

Останалите три подпринципа на принципа за равенство се отнасят до редица специфични взаимоотношения, които възникват за съдията по време на съдебното заседание, като се подчертава, че във всички тези отношения трябва да се спазва принципът за равенство и зачитане на многообразието.

Съдията трябва да изпълнява съдебните си задължения с необходимото внимание към всички, като страни, свидетели, адвокати, съдебни служители и колеги, без да прави разлика на каквото и да било основание, което няма отношение към правилното изпълнение на тези задължения.

ПРИНЦИП 5.3

Съдията не трябва съзнателно да разрешава на съдебния персонал или на други лица, които са под негово влияние, ръководство или контрол, да правят разграничение между лицата, засегнати от даден разглеждан от съда въпрос, на каквото и да било неуместно основание.

ПРИНЦИП 5.4

Съдията трябва да изисква от адвокатите в производството пред съда да се въздържат от изразяване, чрез думи или поведение, на пристрастия или предразсъдъци, основани на неуместни основания, с изключение на такива, които са от правно значение за даден въпрос в производството и могат да бъдат предмет на легитимно застъпничество.

ПРИНЦИП 5.5

У17 Упражнение 17

Попълнете следните изречения, като се позовете на Коментара (принципа на равенство).
Свържете началото на твърденията отляво с липсващите части отдясно.

Съдебните забележки трябва да бъдат смекчени с...		културното многообразие (Коментар, п. 186)
Хората в съда трябва да бъдат третирани с ...		пренебрежителни забележки (Коментар, п. 187)
Съдията е длъжен да реагира на ...		коментари, изрази, жестове или поведение (Коментар, п. 187)
Съдията трябва да избягва ...		човешкото достойнство и правата на човека (Коментар, п. 189)
Съдията е длъжен да се въздържа да прави ...		предпазливост и учтивост (Коментар, п. 188)
Съдията трябва да опита с подходящи средства ...		расистко, сексистко или друго неподходящо поведение (Коментар, п. 191)
Присъдата не е повод за съдията ...		стереотипите (Коментар п. 184)
Съдията е длъжен да попречи на адвокатите да имат ...		достойнство (Коментар, п. 189)
Всички, които се явят в съда, имат право да бъдат третирани по начин, който зачита техните ...		да изразява лични емоции (Коментар, п. 188)
Съдията трябва да избягва..., което/които може/могат разумно да се тълкува/т като демонстриране на безчувственост или неуважение.		да остане информиран за променящите се нагласи и ценности в обществото (Коментар, п. 186)

ПО-ШИРОКООБХВАТНИ ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ПОЛА

Въпреки че разбирането и прилагането на равенството е изрично посочено като основен принцип, уреждащ съдебното поведение, съществуват редица допълнителни теми, свързани с пола, които не са изрично споменати в Принципите от Бангалор. Всеки от тези въпроси може да породи потенциални нарушения на Принципите, в допълнение към нарушението на принципа на равенство, както е посочено в скобите.

Въпросите, свързани с пола, които искаме да разгледате, са следните:

- Сексуален тормоз [Почтеност, Благоприличие]
- Дискриминация, основана на пола [Безпристрастност]
- Пристрастност, основана на пола [Безпристрастност]
- Стереотипи по отношение на пола [Безпристрастност]
- Сексуално изнудване [Независимост, Безпристрастност, Почтеност, Благоприличие].

Моля, разгледайте определенията на тези термини:

Сексуален тормоз: Нежелано поведение от сексуален характер, което има за цел или резултат да накърни достойнството на някого или да създаде заплашителна, враждебна, унижителна или обидна среда за него.

Дискриминация, основана на пола: Това се случва, когато дадено лице е пряко или непряко третирано различно заради пола си.

Пристрастност, основана на пола: Пристрастността, основана на пола, е предпочитание или предразсъдък към единия пол пред другия. Тя може да бъде съзнавана или несъзнавана и може да се прояви по много начини, както едва доловими, така и очевидни.

Вижте този кратък видеоклип.

> <https://www.youtube.com/watch?v=oMoCfbVels>
(Този ресурс е достъпен само на английски език.)

Стереотипи по отношение на пола: Предварително възприети идеи, според които жените и мъжете са с произволно определени характеристики и роли, определени и ограничени от техния пол. Например проучванията показват, че жените, които имат публикации в социалните медии, е по-вероятно да получават повече обидни и негативни коментари, отколкото мъжете. Тормоз по имейл, „флейминг“ (оскърбителен или неприличен език) и киберпреследване са някои от проблемите, с които жените често се сблъскват в социалните медии.

Сексуално изнудване: Злоупотреба с власт за получаване на сексуална облага или предимство. Според Международната асоциация на жените съдии (IAWJ) това, което отличава сексуалното изнудване от другите видове сексуално насилие, е, че то има както сексуален компонент, така и корупционен компонент. Поведение, което не включва и двата компонента, не е сексуално изнудване. Терминът „сексуално изнудване“ е сравнително нов, въпреки че описва практика за съжаление с дълга история. IAWJ изготви доклад, озаглавен „Спиране на злоупотребата с власт чрез сексуална експлоатация“, който предоставя анализ на проблема със сексуалното изнудване и може да бъде прочетен на следния адрес:

> <http://www.iawj.org/wp-content/uploads/2017/04/Corruption-and-Sextortion-Resource-1.pdf>
(Този ресурс е достъпен само на английски език.)

Сексуалното изнудване не се ограничава само до отношенията между съдия и страна в процеса. То се разпростира и върху искания от сексуално естество, които съдията отправя, във връзка с неговите съдебни задължения, и по този начин обхваща отношенията между съдия и съд, служители, свидетели и адвокати (принцип 4.14). Моля, обърнете внимание обаче, че сексуалното изнудване – като корупцията или сексуалния тормоз – не е проблем, който е уникален за съдебната система.

К Казус: Обучение

Прочетете следния казус и (а) установете на кои въпроси, свързани с пола (ако има такива), е необходимо да се обърне внимание; и (б) когато сте идентифицирали проблем, свързан с пола, определете допълнително кой от Принципите от Бангалор е приложим. Можете да прочетете допълнително обяснение в Приложение II.

Ситуация

Тридесет съдии участват в тридневен семинар с преспиване, посветен на правото в областта на правата на човека. Те са от различни възрасти и пол. Обучителите са опитни адвокати, които често се явяват пред много от съдиите, присъстващи на семинара. Двама обучители са мъже, две са жени.

Организаторите на конференцията са определили спални в основната сграда за съдиите и обучителите от женски пол и спални в по-люксовите бунгала на територията на хотела за съдиите и обучителите от мъжки пол. Обяснението за това решение е, че „жените обичат да са по-близо до залите и салоните, в които семинарът се провежда“, а също и че „жените не обичат да се разхождат нощем извън хотела, от съображения за сигурност“.

Курсът е интензивен, с много ролеви игри по казуси. В повечето от казусите за нарушения на правата на човека жертвите са жени, а извършителите са мъже. В ролевите игри съдиите от мъжки пол получават ролята на извършителите, а жените – ролята на жертвите.

По време на обучителното събитие един от обучителите прави хумористични забележки, които могат да се считат за сексистки, но никой не му се противопоставя. Всъщност голям брой от съдиите (мъже и жени) ги намират за доста забавни. Един от обучаващите се съдии има очевидна симпатия към една от колегите си съдии и често отбелязва нейните „шикозни рокли“. В почивката за кафе той я прегръща през раменете по непредизвикан и нежелан начин.

К**Казус: Благоприятно решение****Ситуация**

Млада жена подава молба за статут на бежанец. Делото ѝ се разглежда от едноличен имиграционен съдия. Седмици след заседанието той си урежда среща с жената в кафене. Казва ѝ, че има намерение да отхвърли молбата ѝ, но ако „могат да направят нещо странично“, той може да издаде благоприятно решение, стига тя да запази тайната.

Можете да прочетете допълнително обяснение в Приложение II.

Кратки сценарии

Запознайте се със следните кратки сценарии, които се основават на докладвани скорошни примери за съдебно поведение. Посочете кои от Принципите от Бангалор са били нарушени от поведението на съдията при всеки от сценариите. Можете да прочетете допълнителното обяснение в Приложение II.

Сценарий 1

В случай на сексуално нападение над млада жена съдията от мъжки пол отхвърля правдоподобността на показанията на младата жена, защото е отишла сама в кафенето в 22: 00, след което е извършено нападението, и приема, че по тази причина жената е предизвикала сексуалното насилие.

Сценарий 2

В същия случай на сексуално насилие над млада жена жената избухва в сълзи, докато дава показанията си и съдията я смъмря, като ѝ казва да „се стегне“.

Сценарий 3

Съдия от мъжки пол кани секретарката си да гледа порнография с него в края на работния ден на личния му компютър.

Сценарий 4

Съдия предлага снизходителност по отношение на подсъдима в замяна на „общественополезен труд“, който включва подсъдимата да посещава дома на съдията, за да бъде снимана как се навежда и вдига от пода кутии.

Допълнително проучване по въпросите, свързани с пола

Ако се интересувате от по-задълбочено проучване на някои от тези въпроси, Ви препоръчваме следните материали:

(Тези ресурси са достъпни само на английски език)

Сексуален тормоз:

- > <http://www.un.org/womenwatch/osagi/pdf/whatishh.pdf>
- > <http://hrlibrary.umn.edu/svaw/harassment/explore/5prevention.htm>

Дискриминация, основана на пола:

- > <https://www.humanrights.gov.au/our-work/sex-discrimination/publications/know-your-rights-sex-discrimination-and-sexual-harassment>

Пристрастност, основана на пола:

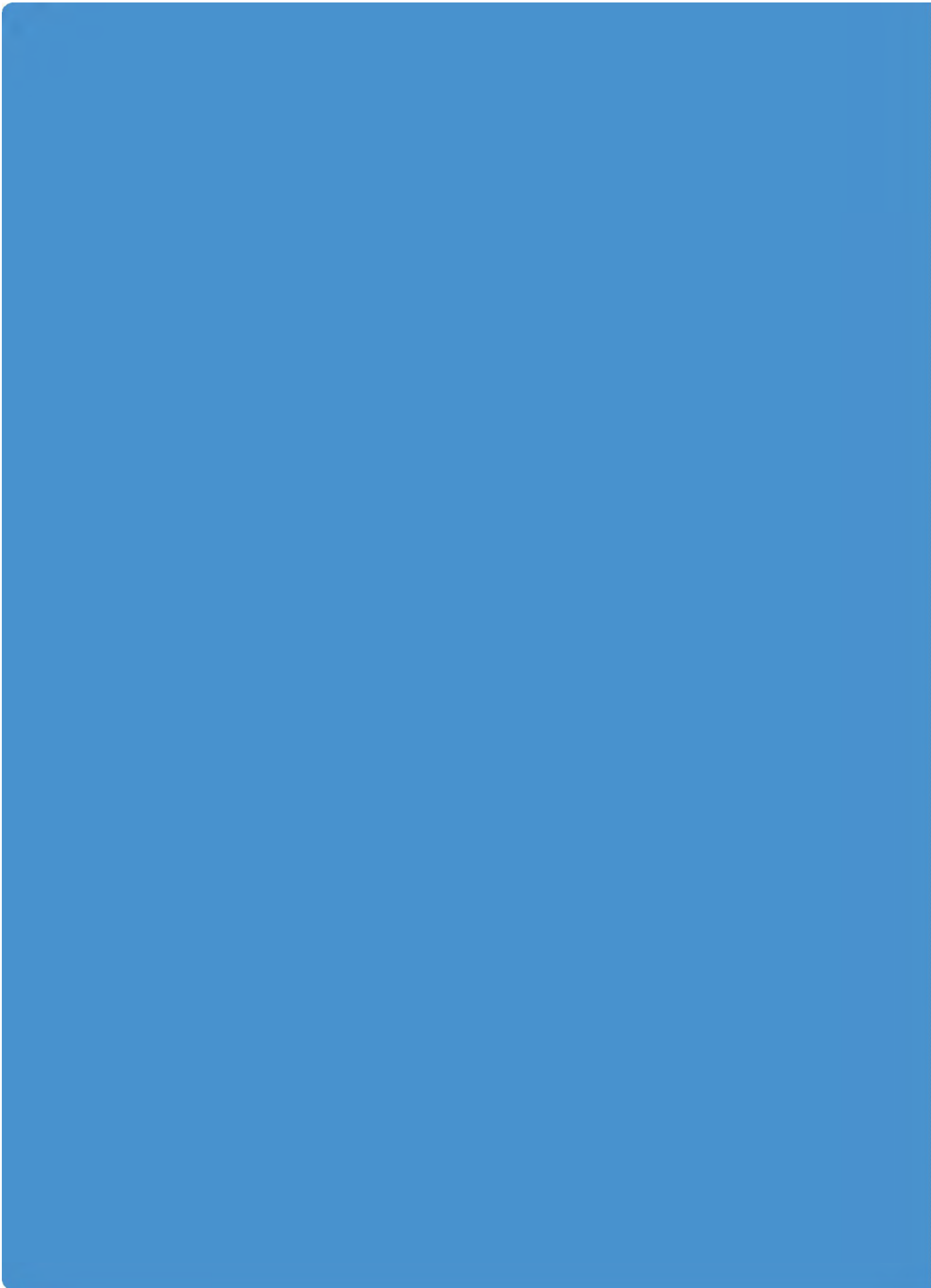
- > <https://www.techrepublic.com/blog/10-things/10-examples-of-gender-bias-you-may-encoun-ter-in-the-workplace/>
- > <https://aplus.com/a/do-you-have-a-gender-bias-bbc-three-video>

Стереотипи по отношение на пола:

- > <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Women/WRGS/Pages/GenderStereotypes.aspx>
- > <https://www.goodreads.com/quotes/tag/gender-stereotypes>
- > <https://www.youtube.com/watch?v=383aRjfNljk>

Сексуално изнудване:

- > <https://en.wikipedia.org/wiki/Sextortion>
- > <https://www.wearethorn.org/sextortion/>

ПРИНЦИП 6

КОМПЕТЕНТНОСТ И СТАРАНИЕ

Шестият принцип от Бангалор гласи следното:

Компетентността и старанието
са предпоставки за надлежното изпълнение
на съдебната длъжност.

Обществото има право да очаква, че всеки съдия е достатъчно компетентен да изпълнява точно и ефективно съдебните си задачи и притежава достатъчно старание, за да гарантира, че тези задачи се изпълняват своевременно и ефикасно. Старателният човек е внимателен, сериозен и решен да прави нещата правилно.

Очаква се съдията да поддържа своята компетентност и старание по редица начини, като четирите основни начина са посочени по-долу. Отделете малко време, за да ги прочетете. Ще разгледаме всички фактори последователно.

1. Съдебните задължения трябва да имат предимство пред всички други дейности. Тези задължения обхващат и всички други задачи, свързани със съдебната служба и дейността на съдилищата (вж. принципи 6.1 и 6.2 от Бангалор).
2. Съдията трябва да изпълнява всички съдебни задължения (включително да постановява решенията си) ефективно, справедливо и с разумна бързина (вж. принцип 6.5 от Бангалор).
3. Съдията следва да демонстрира адекватен контрол на своята съдебна зала и не следва да има поведение, несъвместимо със старателното изпълнение на съдебните задължения (вж. принципи 6.6 и 6.7 от Бангалор).
4. Съдията следва да поддържа и усъвършенства всички съответни знания и умения, и следва да се възползва от всяко подходящо достъпно обучение (вж. принципи 6.3 и 6.4 от Бангалор).

У18 Упражнение 18

Прочетете параграфи 195–198 от Коментара, които са свързани с принципи 6.1 и 6.2 и отговорете на следните въпроси.

1. Съдията трябва да устои на всяко изкушение да отдели прекомерно внимание на извънсъдебни дейности...

и никога да не посещава барове и клубове.

ако това намалява капацитета му при упражняване на неговата съдебна дейност.

2. Съдебната власт е институция, която служи на общността. [...]

Тя не е просто още един сегмент от конкурентната пазарна икономика.

Но е и сегмент от пазарната икономика.

3. Съдията отговорен ли е за ефективното администриране на правораздаването в своя съд?

Да

Не

4. Съдията отговорен ли е за възстановяването на изгубени съдебни документи/дела?

- Да, съдията трябва да създаде механизъм за разследване на изгубването на делата или съдебните книжа.
- Не

5. Кои параграфи от Коментара очертават задълженията на съдията по отношение на бързината, точността и прозрачността?

- Параграфи 207–210 от Коментара
- Параграфи 212–215 от Коментара

Съвети за съдията в съдебната зала

Съдията трябва да демонстрира адекватен контрол над своята съдебна зала.

За да контролирате съдебната зала, като съдия трябва да сте нащрек за всичко, не само за това, което се случва, но и за това, което не се случва. Трябва да сте внимателен наблюдател.

Пема Чодрун, известният съвременен будистки учител, формулира тази идея по следния начин:

“ В моето собствено обучение бях научен да търся пропуските: празнината в края на всяко издишване; пространството между мислите; естествено възникващата безидейна пауза след внезапен шок, неочакван шум или момент на изумление... Тези мимолетни моменти на смирение, без вътрешни разговори, без категорични мнения, са много прости и мощни.

Това е добър съвет за съдия в съдебната зала.

Параграф 215 от Коментара гласи, че:

„В съдебната зала и в своя кабинет съдията трябва винаги да действа учтиво и да зачита достойнството на всички, които имат работа там. Съдията следва също така да изисква подобна учтивост от тези, които се явяват пред него, както и от съдебните служители и други лица, които са под ръководството или контрола на съдията. Съдията трябва да бъде над личните вражди и не трябва да има фаворити сред адвокатите, явяващи се пред съда. Неоснователните порицания на адвокатите, обидните забележки към страните или свидетелите, жестоките шеги, сарказмът и невъздържаното поведение на съдията подкопават реда и благоприличието в съда. Когато съдията се намесва, той следва да гарантира, че безпристрастността и възприемането за безпристрастност няма да се повлияят неблагоприятно от начина на намесата му.“

ПРИНЦИПИ ОТ БАНГАЛОР 6.3-6.4

Съдията трябва да предприема разумни стъпки за поддържане и повишаване на знанията, уменията и личните си качества, необходими за правилното изпълнение на съдебните задължения, като се възползва за тази цел от обучението и други възможности, които следва да бъдат предоставени на преценката на съдиите.

ПРИНЦИП 6.3

Съдията трябва да се информира редовно за съответните промени в международното право, включително международните конвенции и други инструменти, установяващи норми в областта на правата на човека.

ПРИНЦИП 6.4

Декларация на ЮИТ относно принципите на съдебното обучение

На 8 ноември 2017 г. членовете на Международната организация за съдебно обучение (ЮИТ), състояща се от 129 институции за съдебно обучение от 79 държави, единодушно приеха следните принципи на съдебно обучение.

> За пълния текст <http://www.iojt.org/~media/Microsites/Files/IOJT/Microsite/2017-Principles.ashx>

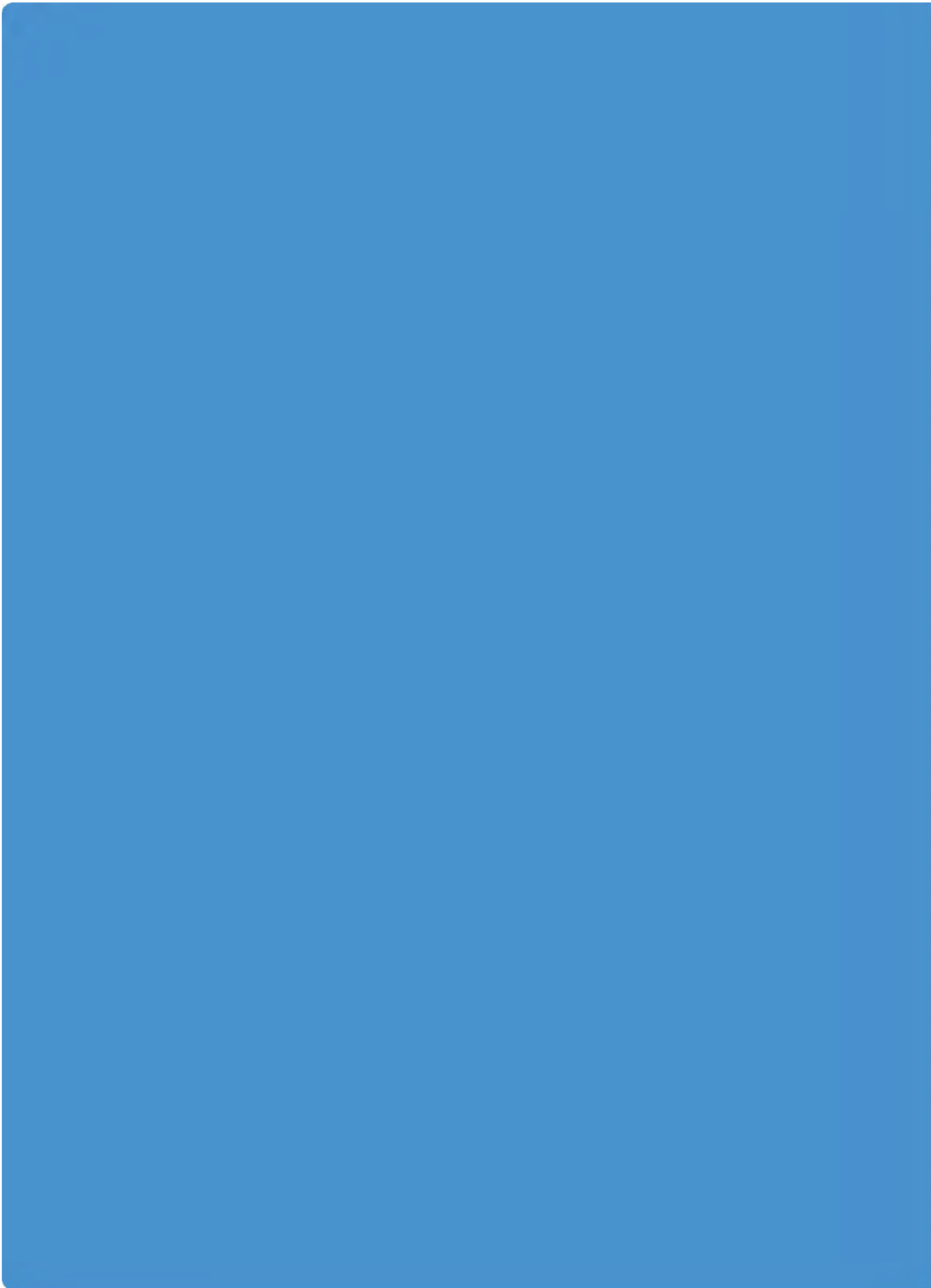
1. Съдебното обучение е от съществено значение, за да се гарантират високи стандарти на компетентност и резултатност. Съдебното обучение има основна роля за независимостта на съдебната власт, върховенството на закона и защитата на правата на всички хора.
2. За да се запази независимостта, съдебната власт и институциите за съдебно обучение следва да са отговорни за планирането, съдържанието и предоставянето на съдебно обучение.
3. Председателите на съдилища и висшите членове на съдебната система следва да подкрепят съдебното обучение.
4. Всички държави следва:
 - (i) Да предоставят на своите институции, отговарящи за съдебното обучение, достатъчно средства и други ресурси за постигане на целите и задачите им;
 - (ii) Да създадат системи, които да гарантират, че всички членове на съдебната власт имат възможност да преминат обучение.
5. Всяка подкрепа, предоставяна за съдебно обучение, следва да се използва в съответствие с тези принципи и във взаимодействие с институциите, отговарящи за съдебното обучение.
6. Право и отговорност на всички членове на съдебната власт е да преминат обучение. Всеки член на съдебната власт следва да има време да участва в обучение, като част от своята съдебна дейност.
7. Всички членове на съдебната власт трябва да преминат обучение преди или след назначаването си, както и да получават редовно обучение през цялата си кариера.

8. Признавайки сложността на ролята на съдията, съдебното обучение следва да бъде мултидисциплинарно и да включва обучение по право, знания, несвързани с правото, умения, социален контекст, ценности и етика.
9. Обучението следва да се ръководи от съдии и да се ангажират като лектори предимно членове на съдебната власт, които са били обучени за тази цел. Предоставянето на обучение може да включва и експерти, които не са съдии, когато е целесъобразно.
10. Съдебното обучение следва да отразява най-добрите практики при разработването на програми за професионално обучение и обучение за възрастни. То следва да използва широк спектър от актуални методологии.

У19 Упражнение 19

Току-що Ви показахме принципите на съдебното обучение, които бяха приети на Общото събрание на ЮИТ през ноември 2017 г. Сега, позовавайки се на Принципите, преценете кои от следните твърдения са верни:

1. Съдебното обучение трябва да бъде мултидисциплинарно.	☐
2. Обучението на съдиите следва да бъде достъпно по време на цялата им кариера.	☐
3. Неявяването на мероприятия за обучение трябва да бъде дисциплинарен въпрос.	☐
4. На всички съдии следва да се даде време и възможност да се включат в обучението като част от тяхната съдебна дейност.	☐
5. Държавата е длъжна да осигури адекватно финансиране за обучение на съдии.	☐
6. Доброто представяне на обучителни мероприятия следва да бъде свързано с възможностите за повишение.	☐

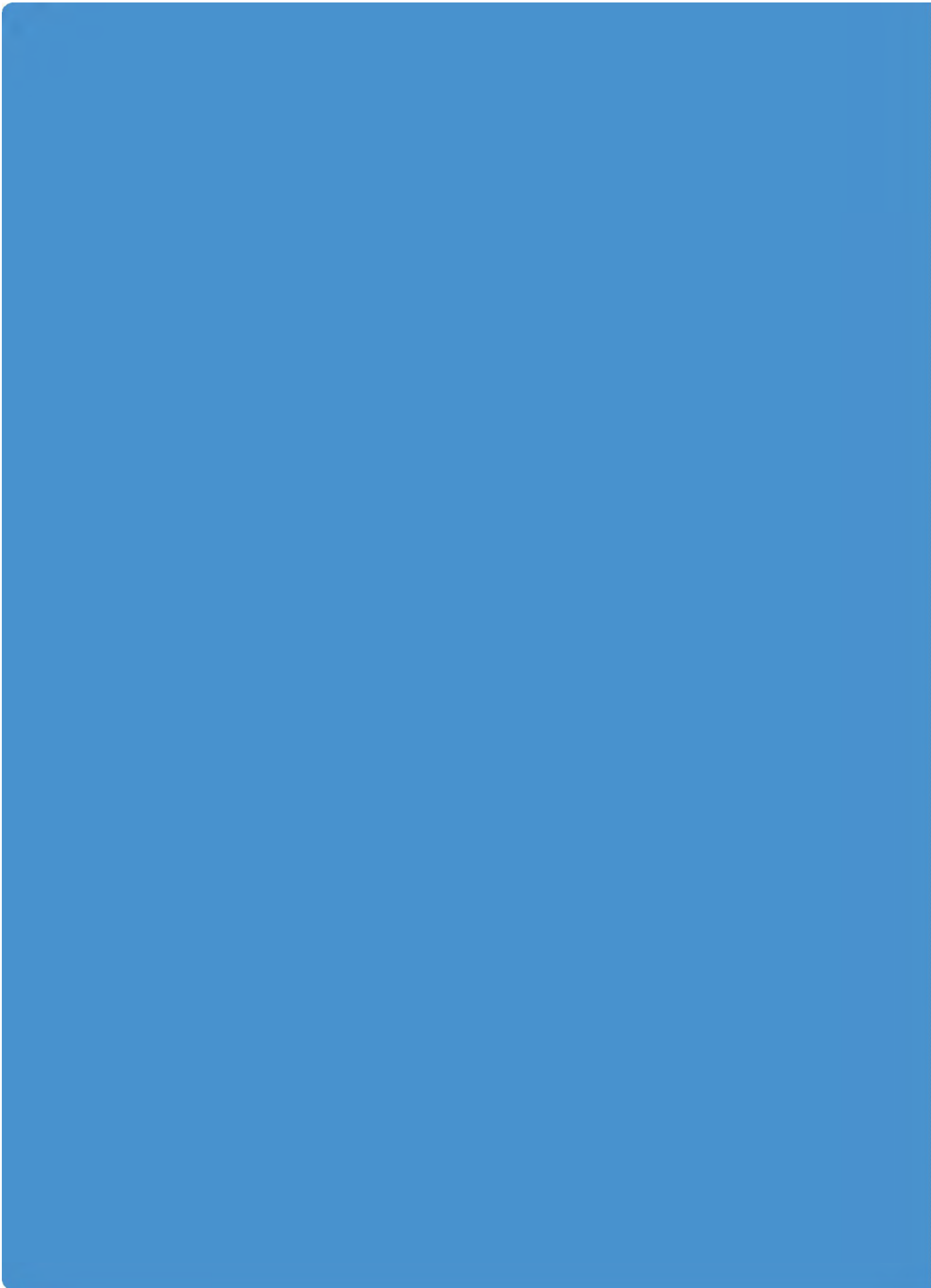
РЕЗЮМЕ

Вече би трябвало да сте добре запознати с всичките шест принципа от Бангалор за съдебно поведение.

Не забравяйте, че Принципите и Коментарът важат не само за Вас, но и за всички Ваши колеги съдии. Не можете просто да си затворите очите, ако Ваш колега се държи зле. Принципите не разглеждат изрично въпроса какво трябва да направите, когато наблюдавате непрофесионално поведение от колега или адвокат. Освен това създателите на принципите не са имали желание да стигнат толкова далеч, че да установят задължение за докладване. Въпреки това създателите са счели, че задължението по принцип 6.7 да не се поддържа поведение, несъвместимо със старателното изпълнение на съдебните задължения, изисква също така съдията да предприеме подходящи действия, когато узнае за надеждни доказателства, сочещи на вероятност за непрофесионално поведение от страна на друг съдия или адвокат. Подходящите действия могат да включват пряка комуникация със съдията или адвоката, за който се твърди, че е извършил нарушението, други преки действия, ако такива са възможни, и съобщаване за нарушението на съответните органи.

Параграф 218 от Коментара гласи, че:

Съдията следва да предприеме подходящи действия, когато узнае за надеждни доказателства, сочещи на вероятност за непрофесионално поведение на друг съдия или адвокат. Подходящите действия могат да включват пряка комуникация със съдията или адвоката, за който се твърди, че е извършил нарушението, други преки действия, ако такива са възможни, и съобщаване на нарушението на съответните органи.

ПРИЛОЖЕНИЕ

I

РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ В
СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ

САЙТОВЕ ЗА СОЦИАЛНИ МЕДИИ – РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

Facebook

- Онлайн социална мрежа, в която потребителите публикуват лична, бизнес и друга информация и снимки, създават, канят и участват в групи по интереси, споделят текстове, хипервръзки и др.
- Потребителите комуникират помежду си, като публикуват информация на „стените“ си, коментират снимките или публикациите на другите потребители и изпращат лични съобщения.
- Настройки за поверителност: Потребителите имат възможност да избират какъв тип потребители (приятели, приятели на приятели или всички потребители) могат да виждат отделни елементи в профилите им. Потребителите се свързват помежду си, като приемат покани за приятелство.

Flickr

- Сайт, използван от професионалисти и любители, в който потребителите споделят снимки.

Instagram

- Онлайн социална мрежа, в която потребителите споделят снимки и видеа, често с художествени филтри и хаштагове. Снимките в Instagram често са свързани с конкретни географски местоположения.
- Потребителите общуват помежду си чрез лични съобщения, коментари или „харесване“ на публикациите на другите потребители.
- Настройки за поверителност: Профилите в Instagram, които са настроени като „публични“, могат да се преглеждат от всеки регистриран потребител на социалната мрежа. До „личните“ профили достъп има само последовател, одобрен от потребителя.

LinkedIn

- Онлайн социална мрежа, насочена към търсене и установяване на делови контакти. Регистрираните потребители обичайно качват автобиографиите си и професионална снимка.
- Потребителите се добавят към една и съща мрежа, когато се „свързват“ помежду си (изпращат и приемат покана за добавяне като връзка). Потребителите могат да взаимодействат помежду си чрез лични съобщения.
- Настройки за поверителност: Профилите в LinkedIn могат да се преглеждат от всички други потребители на LinkedIn, а обобщената информация обикновено е достъпна за хора, които не са потребители, освен ако това не е променено в настройките за поверителност. По подразбиране другите потребители получават известие, че сте разглеждали техния профил.

Pinterest

- Онлайн социална мрежа за споделяне на тематични изображения по интереси, чрез закрепването им на онлайн табло (Pinboard). На тези табла потребителите споделят и управляват снимки за мода, готвене, декориране на дома и др.
- Потребителите могат да споделят снимките си, както и да коментират.
- Настройки за поверителност: таблата са публични, освен ако потребителят не посочи друго.

Reddit

- Сайт за създаване на отделни общности, чиито потребители споделят снимки, видеа, линкове и текстове по определена тема, която може да бъде дискутирана. Някои от дискуссионните форуми са критикувани за неподходящо съдържание.
- Регистрираните потребители могат да коментират и оценяват публикациите си, така че да се показват в горната част на информационния поток. Получаването на оценки за коментарите помага на потребителите да натрупват точки, за да отключват специални функции.
- Настройки за поверителност: Въпреки че публикациите са публични, самоличността на потребителите до голяма степен остава анонимна.

Skype

- Софтуер за чат, интернет телефония и видеовръзка.
- Настройки за поверителност: потребителите трябва да се добавят един друг, за да изпращат/приемат повиквания

Snapchat

- Мобилно приложение за смартфони. Съобщенията често са снимки или видеоклипове и изчезват след определен период от време.
- Потребителите могат да си изпращат съобщения директно след свързване. Потребителят, който изпраща съобщението, избира колко секунди съобщението да остане на екрана на получателя, преди да изчезне.

Tumblr

- Хостинг сайт за блогове, включително фотоблогове, или блогове, които се състоят от GIF файлове.
- Потребителите могат да следят блоговете на други потребители и да коментират отделни публикации.

Twitter

- Социална мрежа, в която потребителите споделят публикации с до 140 символа и/или снимки.
- Потребителите могат да се отбелязват взаимно в публикациите си или да си изпращат лични съобщения.
- Настройки за поверителност: профилите (и следователно публикациите) са публични по подразбиране. Потребителите могат да променят профилите си, за да бъдат частни и с ограничен достъп.

WhatsApp

- Мобилно приложение за съобщения за смартфони.
- Потребителите могат да си изпращат съобщения, след като са добавили номера на други потребители в приложението. Могат да се създават и групи от потребители.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ТЕРМИНИ

Блог/влог:

- Блогът е уебсайт, в който потребителят представя публикации, споделя снимки или реклами. Обикновено се поддържа като онлайн дневник, но публикациите могат да бъдат структурирани по подобен на статиите начин.
- Влогът е видео блог.

DM (директно съобщение) / PM (лично съобщение):

- Много сайтове за социални мрежи предоставят възможност за изпращане на съобщение до друг потребител, без останалите потребители в сайта да могат да го видят.

Емотикони/емоджита:

- Малки графични символи, знаци или картинки, които показват какво мислят потребителите. Съществуват в различни стилове, включително изражения на лицето, изображения на често срещани предмети, места, храна и др.

Приятел/последовател:

- Сайтовете за социални медии предоставят възможност за свързване на техните потребители (LinkedIn, Facebook), които се добавят като „приятели“ или „връзки“. В зависимост от настройките, те могат да виждат цялото/част от съдържанието, което публикувате и да Ви изпращат съобщения директно.
- В сайтовете, които са по-фокусирани върху съдържанието (като Twitter или Instagram), има възможност да се „следват“ други потребители, за да се вижда съдържанието, което публикуват.

GIF:

- Кратко анимирано видео от няколко секунди, което често се повтаря.

Хендъл:

- Потребителското име на потребител в социалните медии. (Например @dohadeclearation е хендълът на ползвателя Декларацията от Доха в Twitter.)

Хаштаг:

- Дума или фраза (без интервали), предшествана от символа #, които позволяват бързото им намиране в много сайтове на социални медии. Например, ако потребител е маркирал публикация като #unitednations, другите потребители ще видят това съдържание, когато търсят #unitednations.

Харесване:

- Много социални мрежи имат бутон, който потребителите могат да използват, когато харесат съдържанието на друг потребител. В Instagram например това е икона на сърце, а във Facebook е вдигнат палец. Сега Facebook предлага и други опции, например тъжни лица.

Директно излъчване:

- Много социални медии дават възможност за изпращане на видеоклипове, които се записват директно на уебсайта, в момента на създаването им.

Новини:

- Списък на всички елементи, публикувани наскоро от други потребители, с които потребителят е свързан.

NSFW (Не е безопасно за работа):

- Неподходящо съдържание.

Подкаст:

- Обикновено серия от епизоди (под формата на кратки аудио клипове) по конкретна тема, която потребителите могат да изтеглят. Подкастовете могат да се произвеждат от официални институции или да се записват от отделни потребители.

Селфи:

- Снимка на себе си.

Сторита:

- Много сайтове в социалните медии (Facebook, Instagram, Snapchat) дават възможност потребителите им да публикуват снимки или видеоклипове, които за ограничен период от време са достъпни за всички връзки на конкретния потребител.

Отбелязване/споменаване:

- Като използват символа @, потребителите могат да свържат други потребители със своя публикация или снимка. На някои сайтове това съдържание се показва и в потребителския профил на отбелязания потребител.

Туит/ретуит:

- В Twitter публикациите на потребителите се наричат „туитове“. Когато потребителите споделят туитове на други потребители, те се наричат „ретуити“.

Вайръл:

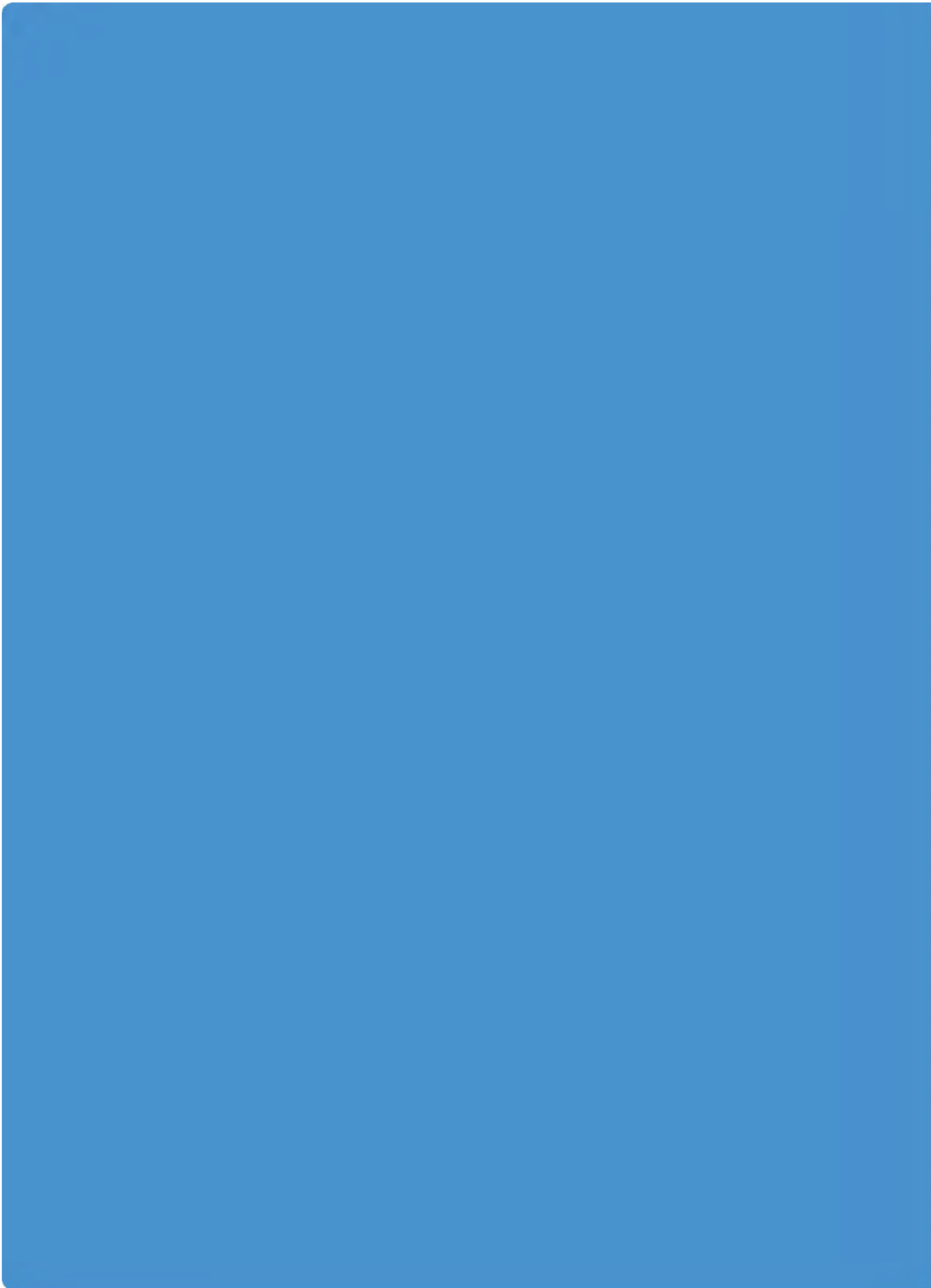
- Маркетингова техника за популяризация на марка или продукт в социалните мрежи.

Стена:

- Страница на потребителя на Facebook, която съдържа всички негови публикации, както и публикации, изпратени до него от други потребители.

Уебинар:

- Онлайн обучение, често видеоконференция, в което потребителите участват от разстояние.

ПРИЛОЖЕНИЕ

II

ОТГОВОРИ

ПРАВИЛНИ ОТГОВОРИ

Кратък входящ тест

Стр. 3

1. Какви са Принципите от Бангалор?

Отговор: Те установяват стандарти за етично поведение на съдиите и са предназначени да им предоставят насоки и да осигурят на съдебната власт рамка за регулиране на съдебното поведение.

2. Можете ли да назовете шестте ценности, залегнали в основата на Принципите от Бангалор?

Отговор: Независимост, безпристрастност, почтеност, благоприличие, равенство, компетентност и старание

3. Какъв е правният статут на Принципите от Бангалор?

Отговор: Принципите не са правно обвързващи и нямат за цел да създадат пряко приложими стандарти на поведение, а по-скоро да предоставят на съдебните органи в различните държави насоки при изготвянето на техни собствени кодекси за поведение. Принципите бяха подложени на обширни дискусии с участието на върховни съдии от над 75 държави.

4. Какво представлява Групата за почтеност в съдебната власт?

Отговор: Групата за съдебна почтеност (JIG) е независима група с идеална цел от ръководители в съдебната власт или върховни съдии, която се стреми да задълбочи и разшири съдебната почтеност и качеството на правораздаването. Част от работата на JIG доведе до създаването на Принципите от Бангалор.

5. Трябва ли съдията да разгледа дело, по което неговият партньор е защитник?

- Да, но...
 Не

Отговор: Не. Съдията трябва да избягва ситуации, които разумно могат да доведат до подозрение или външно проявление на фаворитизъм или пристрастност. По-конкретно, съдията обикновено е длъжен да се отведе, ако някой член на семейството му се явява като адвокат.

6. Клетвата на съдията трябва ли да включва Принципите от Бангалор?

- Да, но...
 Не

Отговор: Не. Принципите от Бангалор предлагат само насоки и държавите не са задължени да включват тези принципи в клетвите, които съдиите полагат. Въпреки това много държави решиха да включат Принципите в тези клетви.

7. Трябва ли съдия да посещава нощни клубове?

- Да, но...
 Не

Отговор: Да, но съдията винаги трябва да проявява дискретност и благоразумие, когато посещава клубове или други социални заведения.

8. Могат ли съдиите да бъдат членове на тайни общества или братства?

- Да
- Не

Отговор: Не. Не е препоръчително съдия да принадлежи към тайно общество, в което членуват и адвокати, които се явяват пред него, тъй като може да се създаде впечатление, че точно тези адвокати биха получавали привилегировано отношение, като част от кодекса на братството.

9. Приемът на храна/напитки по време на процеса засяга ли непристрастността на съдията?

- Да
- Не

Отговор: Да. Проучване показва, че съдиите са по-щедри в своите решения веднага след почивка за освежаване.

10. Може ли езикът на тялото на съдията да създаде основание за отвод?

- Да
- Не

Отговор: Да. Вж. параграф 58 от Коментара относно Принципите от Бангалор.

У1

Упражнение 1

Стр. 7

Тържествено се заклевам, че ще правораздавам с уважение към хората и ще давам равни права на бедните и богатите, и че честно и непристрастно ще изпълнявам всички задължения, наложени ми от Конституцията.

Тържествено се заклевам, че ще изпълнявам съдебните си задължения в съответствие с Конституцията и закона.

Заклевам се... вярно да изпълнявам задълженията си с почтеност, непристрастно и независимо, както и да спазвам конфиденциалност на разискванията и винаги да се държа достойно.

Кълна се (във Всемогъщия Бог) да раздавам справедливост между хората и да спазвам законите и наредбите на Кралството.

Тържествено се заклевам да изпълнявам задълженията си честно и съвестно, да правораздавам, като се подчинявам само на закона, да бъда непристрастен и справедлив, както ми диктуват задълженията ми като съдия и моята съвест.

Равенство, компетентност и старание.
Бахрейн

Независимост, непристрастно, почтеност, благоприличие, компетентност и старание.
Бурунди

Независимост, непристрастно, равенство, компетентност и старание.
САЩ

Безпристрастно, почтеност, благоприличие, компетентност и старание.
Руска федерация

Компетентност и старание.
Черна Гора

К

Казус: Г-жа Уайт

Стр. 13

1. Този казус включва разглеждане по-специално на три от шестте ценности. Кои точно?

☒ Независимост	☒ Благоприличие
☐ Безпристрастност	☐ Равенство
☐ Почтеност	☒ Компетентност и старание

2. Кой от следните параграфи от Коментара са особено относими към този казус?

- 29 34 38 44 100 137 207

3. Кой от следните трябва да отговори на писмото на народния представител?

☐ Вие, като съдията, разглеждащ делото	☒ Съдебният администратор
☒ Председателят на Върховния съд	☒ Председателят на Вашия съд

Обяснение

Въпреки че народният представител може да смята, че действа правилно, като се обръща към Вас в писмена форма по този начин, той всъщност действа неправилно, тъй като писмото му представлява опит на един орган на държавната власт да повлияе на друг, което е в явно нарушение на принципа за разделението на властите и по този начин застрашава независимостта на съдебната власт. Дали той е направил това в резултат на прекалено ревностно желание да подкрепи избирателя си или поради „конституционна неграмотност“ е спорен въпрос, но той в случая не Ви засяга. Припомняме, че параграф 29 от Коментара гласи следното: Всички опити да се повлияе на съда трябва да бъдат направени публично в съдебната зала и само от страни по делото и техните адвокати.

Върнете се и прочетете пълния текст на този параграф и усетете важността му. Това писмо от народния представител следва да бъде категорично отхвърлено, при зачитане на принципа за независимост. Въпросът обаче не може да приключи тук, тъй като са налице други съображения.

Четвърти принцип от Бангалор

Четвъртият принцип от Бангалор (Благоприличие) ще бъде разгледан по-късно в този курс. В параграф 137 от Коментара изрично се разглежда въпросът за критиките към съдията.

„Членове на обществеността, законодателната власт и изпълнителната власт могат да излагат публично своите виждания за ограниченията, недостатъците или грешките на съдията или неговите/нейните решения. Поради общоприетото разбиране за политика на мълчание, съответният съдия обикновено не отговаря. Макар правото да се критикува съдията да се регулира от правилата, относими към уважението към съда, подобни правила се използват по-рядко днес, отколкото в миналото, за да се заглуши или накаже критиката към съдебната система или към определен съдия. По-добрият и по-мъдър ход е да се игнорира всяка скандална атака, вместо да се изостря общественото мнение, чрез започване на процедура за неуважение към съда. [...]”

Обърнете внимание, че се прави ясно разграничение между легитимната публична критика на съдия и опита чрез тази критика да се повлияе на резултата или разглеждането на дело, което не е легитимно действие.

Принцип 6 от Бангалор

Шестият принцип от Бангалор (Компетентност и старание) ще бъде разгледан по-късно в този курс. В параграф 207 от Коментара се разглежда изрично задължението за бързо решаване на делата:

„При ефективното, справедливо и бързо решаване на делата съдията трябва да демонстрира надлежно зачитане на правата на страните да бъдат изслушани и поставените от тях въпроси да бъдат разрешени без ненужни разходи или забавяне. Съдията следва да наблюдава и контролира делата, така че да намали или премахне практиките за забавяне, отлагания, които могат да бъдат избегнати, и ненужните разходи. [...] Задължението за справедливо и старателно разглеждане на всички производства не противоречи на задължението за своевременно приключване на делото от съдията. Той може да бъде ефективен и делови, като същевременно е търпелив и задълбочен.“

С оглед на това задължение би било разумно да преразгледате собственото си поведение по това дело, вероятно при обсъждане с председателя на съда, който е получил копие от писмото, за да се уверите, че е направено всичко, за да се реши въпросът по начина, посочен в параграф 207. Малко вероятно е съдебният администратор да бъде включен в тази дискусия, въпреки че той може да бъде информиран за практическите резултати от нея. Моля, имайте предвид обаче, че Вие носите отговорност за ефективното правораздаване. Забавянията по Вашите дела никога не трябва да бъдат предизвикани от собственото Ви лошо управление на времето. Параграф 196 гласи, че:

„До известна степен всеки съдия трябва, освен да решава, и да управлява дела. Съдията отговаря за ефективното правораздаване по делата си. Това включва управление на делата (включително бързото им решаване), водене на отчетност, управление на средствата и надзор на съдебния персонал. Ако съдията не е усърден в надзора и разглеждането на делата, произтичащата от това неефективност ще увеличи разходите и ще подкопае правораздаването. Затова съдията следва да поддържа професионална компетентност в администрирането на делата и да улеснява изпълнението на административните задължения на съдебните служители.“

Допълнителни въпроси

Остава въпросът кой трябва (ако някой трябва) да отговори на писмото на народния представител и ако отговори, какво да каже? Въпрос на нормална учтивост е народният представител да получи отговор на писмото си, но при никакви обстоятелства Вие като съдия по делото не трябва да отговоряте. Най-доброто решение би било на народния представител да бъде изпратено писмо от съдебния администратор, в което учтиво да бъде обяснено естеството на разделението на властите и фактът, че съдията не е в позиция да води кореспонденция във връзка с дело, по което той се произнася. В писмото може да се спомене и параграф 44 от Коментара, който гласи следното:

„Съдията трябва да е наясно, че не всеки е запознат с тези понятия и тяхното въздействие върху съдебните отговорности. Ето защо публичното образование по отношение на съдебната система и независимостта на съдебната власт се превръща във важна функция както на правителството и неговите институции, така и на самата съдебна система, тъй като неразбирането може да подкопае общественото доверие в съдебната система. [...] По тази причина съдията следва, с оглед на публичния интерес, да се възползва от подходящите възможности, за да помогне на общественото да разбере фундаменталното значение на независимостта на съдебната власт.“

К

Казус: Клуб за филантропия

Стр. 14

1. Кой параграф от Коментара е относим към членуването в тайни общества?

 127 115 117

2. Кой параграф от Коментара гласи, че всеки опит да се повлияе на съдебно решение трябва да бъде отхвърлен?

 31 29 35

Обяснение

Съгласно принципа за независимост съдията трябва да бъде „независим по отношение на конкретните страни в спор, който той или тя трябва да реши.“

Параграф 29 от Коментара гласи категорично, че всеки опит да се повлияе на съдебно решение трябва да бъде отхвърлен. Поради това е сравнително лесно да се заключи, че съдията не трябва да влиза в никакви дискусии, с която и да е от страните по делото извън съдебната зала.

Параграф 127 от Коментара освен това предупреждава, че не е препоръчително за съдия да членува в тайно общество, в което членуват и адвокати, които се явяват пред него или нея, тъй като може да се създаде впечатление, че той е по-благоприятно настроен към именно тези адвокати, като част от кодекса на братството.

Трябва да обърнете внимание и на по-широкообхватния въпрос за присъединяване към организации като братства, клубове, масонски ложи и др., които насърчават лоялността, услугите и т.н. Такива „елитни групи по интереси“ често се занимават с важна филантропска работа като набиране на средства, присъждане на стипендии или организиране на хуманитарни събития. Но в същото време членовете на тази организация обикновено са богати и влиятелни хора от света на бизнеса, политиката и медиите, които често са тясно свързани помежду си и системно предлагат разнообразие от услуги и преференциално отношение един към друг. При това положение членството в подобни групи потенциална опасност ли е за съдията? Възможно ли е такава среда да представлява латентен източник на някои морално съмнителни предложения или молби за помощ в бъдеще, като тази в настоящия казус? Като съдия, ако се присъедините към такъв клуб, трябва да поставите ясна разграничителна линия между съдебната етика и възможните очаквания на някои членове да направите нещо в тяхна полза, като съдия в съдебната зала.

У4

Упражнение 4

Стр. 16

Посещаване на нощен клуб в 1:00 ч. през нощта <i>118: Често посещение на клубове</i>		74
Съгласие за участие в телевизионно шоу на живо <i>74: Медийна критика; 76: Отношения с медиите</i> <i>152 и 156: Появата в частно радио или телевизия и участието в образователни дейности, насочени към обществото, са коментирани и в двата параграфа</i>		116
Редовно пиене в местен бар в държава, в която консумацията на алкохол е законна <i>116: Посещения на обществени места като барове</i>		166 167
Обличане като съдия за местно събитие, на което хората хвърлят мокри гъби по Вас <i>111: Как би изглеждало това в очите на обществото?</i> <i>114: Съдията трябва да приеме ограничения на дейностите си</i> <i>166: Участие в извънсъдебни дейности</i>		118
Раздаване на храна на бездомни хора по улиците през нощта <i>167: Членство в организация с идеална цел</i> <i>166: Участие в извънсъдебни дейности</i>		111 114 166

Игра Социални медии

Стр. 17

- Коя компания притежава WhatsApp и Instagram?

LinkedIn Facebook Youtube
- Споделят ли WhatsApp и Instagram данни с Facebook?

Не Да
- Коментарът към Принципите съдържа ли правила относно употребата на Facebook?

Не Да
- Вярно или не е следното твърдение?
„Facebook е безплатна социална мрежа, която позволява на регистрираните потребители да създават профили, да качват снимки и видеоклипове, да изпращат съобщения и да поддържат връзка с приятели, семейство и колеги.“

Вярно Грешно

У5 Упражнение 5

Стр. 21

Съдията извършва търсене в Google относно миналото на страна по делото, без да информира съдебния състав.		Почтеност
Свободно изказано мнение на съдията относно „честността“ на гражданите на определена държава, което е било тайно записано на частно парти и публикувано онлайн.		Благоприличие
„Хакнати“ данни за спестовна сметка на съдията в данъчна офшорка, публикувани в национален вестник.		Независимост
Снимка във Фейсбук на съдията, танцуващ по бански на 18-тия рожден ден на дъщеря му, става популярна.		Равенство
Вътрешен имейл, в който съдията изразява мнение, че служителите от женски пол в неговия съд работят по-усилено от мъжете, препратен от член на персонала от мъжки пол до Комисията за равенство.		Старание и Компетентност
Писмено решение на съдията по дело, за което е доказано, че е било дословно копирано от няколко предишни решения на други съдии.		Безпристрастност

К Казус: Съдия Шийн

Стр. 22

Въпрос 1 – Отговор

Съвременният съдия трябва да разбира как функционират социалните медии, с техните положителни и отрицателни черти, и може да се поддържа, че предвид тяхното разпространение в съвременния свят, е напълно разумно съдиите да използват социални медии в собствения си живот. Но дискретността е ключовият въпрос тук и е очевидно, че използвайки Фейсбук толкова широко и свободно, съдия Шийн е създавала предпоставки за проблеми. Убеждението ѝ, че като отхвърли молба за приятелство от някого, тя би постъпила неучтиво, не ѝ дава увереност, че тя разбира важността на съдебната независимост в този контекст и ролята, която тя може да играе за избягване на неудобството.

Възможно е правила за поведение във връзка с Фейсбук вече да са въведени в нейната съдебна система и ако е така, тя би трябвало да е запозната с тях. Няма абсолютно етично правило дали съдията трябва или не трябва да използва Фейсбук. Но този случай илюстрира как биха възникнали проблеми, ако употребата му не е по-умерена и ограничена, отколкото в случая на съдия Шийн. При вземането на решение дали отводът е подходящ в този случай, съдия Шийн трябва да се запита дали един разумен и добре информиран член на обществеността би счел, че има реален риск тя да е пристрастна, поради нейното „Фейсбук приятелство“ с прокурора.

Въпрос 2 – Отговор

Що се отнася до снимката на съдията като тийнейджър по бикини, тъй като не тя е тази, която е публикувала снимката, тя наистина не може да бъде държана отговорна за нарушение на Принципите. Снимката може би ще ѝ причини известно неудобство, но само по себе си това не е основание за по-нататъшни дисциплинарни действия за нарушаване на етиката или доброто поведение. Все пак това със сигурност ще доведе до сериозна размяна на реплики между съдия Шийн и майка ѝ и, да се надяваме, ще я накара да промени настройките за поверителност, както нейните собствени, така и на най-близките ѝ!

К

Казус: Кошницата с подаръци

Стр. 24

1. Посочете параграфа от Коментара, в който се посочва, че съдиите не отговарят пред правителството.

 25 38 40

2. Посочете параграфа от Коментара, в който се посочва, че външните влияния не трябва да влияят на решенията на съдията.

 27 28 30

Обяснение

Пристигането на тази кошница веднага създава за Вас морална дилема.

- Трябва ли да затворите очи и тихо да приемете кошницата като стандартна практика, за която Ви се казва, че не създава проблеми при колегите Ви съдии?
- Трябва ли да върнете кошницата, в който случай изниква въпросът какви причини да изтъкнете пред губернатора за връщането ѝ? И ако направите това, като младши съдия, очевидно в разрез с другите си колеги, какъв ефект може това да има върху собствената Ви кариера и шансовете Ви за повишение.
- Ще Ви излезе ли име на размирник?

Независимост на съдебната власт

Тази ситуация попада точно в сърцевината на принципа за независимост на съдебната власт. Вашите действия ще изразят разбирането Ви за това какво представлява принципът. Вие трябва да върнете кошницата. Запомнете, Вие трябва не само да се пазите от „неподходящи връзки и влияние от страна на изпълнителната власт“, но и също така трябва „да изглеждате независим за един разумен наблюдател“. Не можете да се криете зад факта, че губернаторът (по погрешка) Ви е сложил в една категория с други държавни служители като „държавен служител“. Дори едно по-повърхностно разбиране на принципа за разделение на властите обезсмисля този довод.

Благоприличие

Освен това четвъртият принцип от Бангалор, този за благоприличието, който ще разгледаме по-късно в този курс, изрично гласи, че съдията не трябва да приема подаръци във връзка с изпълнение на задълженията си (моля, вижте Принципи 4.14, 4.15 и 4.16).

Изключението от това правило, посочено в Принцип 4.16, не може да се приложи към тази ситуация, тъй като тя засяга висш политик, чиито действия би могло да бъдат оспорени пред Вас като съдия.

Колективно решаване на проблема

Справянето с проблема е предизвикателство, но то трябва да бъде решено. Със сигурност е за предпочитане, почерпвайки смелост от Принципите от Бангалор, да повдигнете въпроса пред колегите си съдии. Председателят на Вашия съд трябва да бъде включен в дискусиата по принцип, за да се разгледа въпроса колективно и да се намери твърд, но дипломатичен начин за прекратяване на тази практика.

К Казус: Съдия Онани

Стр. 28

1. Посочете параграфа от Коментара, който се отнася до въпроса:
„Кога съдията има морален дълг да говори.“

 140 179 166

2. Параграф 140 относим ли е към дилемата на съдия Онани по въпроса „Кога съдията има морален дълг да говори?“

 Да Отчасти

(Това отчасти обхваща неговата ситуация, но по-добър избор би била параграф 138: Съдията може да говори открито по въпроси, които засягат съдебната система.)

3. Коя от тези причини е дадена в Коментара, за да обясни защо съдията трябва да проявява голяма сдържаност, когато говори?

 Личната сигурност на съдията Съдията не трябва да изглежда като лобирац пред правителството Ефект върху кариерата на съдията

4. Посочете параграфа от Коментара, който гласи, че съдебната независимост включва „независимост по отношение на административните въпроси, които са пряко свързани с упражняването на съдебната функция“.

 Параграф 26 (а) Параграф 26 (б) Параграф 26 (в)

Обяснение

На пръв поглед изглежда, че съдията може да твърди, че се стреми да укрепи принципа за независимост, като изисква гаранции за изпълнението на съдебните задължения, критикувайки неуспеха на министерството да предприеме действия за решаване на проблемите, които подкопават ефективната работа (лоши условия на труд, незадоволителен съдебен персонал, лош подбор на делата, липса на реформи).

Вижте по-долу въпросите, които трябва да си зададете, за да прецените дали съдия Онани е действал неправилно:

„Въпроси, които да си зададете“

- Може ли един съдия да участва активно в обществения живот по какъвто и да е въпрос и освен това да търси медийна помощ при решаването на проблеми от всякакъв вид?
- Какви потенциални опасности се крият в контактите с медиите?
- Как един съдия може да се предпази от евентуални неприятности и вреди, които могат да настъпят вследствие разговори с журналисти и критични публични изявления?
- В този конкретен случай приемлива ли е ангажираността на съдията с медиите?
- Използвал ли е съдията всички налични инструменти в самата съдебна система, за да постави на разглеждане проблемите?
- Могат ли потенциалните положителни последици за работата на съдилищата и съдиите да оправдаят този вид действия?
- Чрез интервюто медиите използвани ли са уместно и може ли интервюто да се тълкува като „подходяща възможност да се помогне на обществеността да разбере фундаменталното значение на независимостта на съдебната власт“?

Следва да се обърне внимание и на параграф 140 от Коментара, озаглавен „Кога съдията има морален дълг да говори“. Тя вече беше цитирана по-рано.

У6

Упражнение 6

Стр. 32

Усещането за пристрастност подкопава общественото доверие		93
Кореспонденция със страните по спора		55
Прояви на пристрастие или предразсъдъци		73
Лично познаване на оспорваните факти		58
Кога съдиите трябва да оповестяват		69
Неуместни основания		64
Задължение за ограничаване дейността на членове на семейството		89
Трябва да се избягват извънсъдебни комуникации със страните		80

У7 Упражнение 7

Стр. 34

1. Пристрастността може да се прояви в езика на тялото на съдията.

Вярно Невярно

2. Пристрастността е от значение само ако е насочена към дадена страна.

Вярно Невярно

3. Действията на семейството на съдията могат да бъдат от значение за преценката на неговата безпристрастност.

Вярно Невярно

4. Съдията не трябва да общува с недоволни страни по спор след приключване на процеса.

Вярно Невярно

5. Като цяло е неподходящо съдията публично да защитава съдебните решения.

Вярно Невярно

6. Съдията може да се оттегли след началото на процеса.

Вярно Невярно

7. Частните комуникации между съдията и който и да е от процесуалните представители в даден процес като цяло са забранени.

Вярно Невярно

8. Ако съдия, разглеждащ дело, получи от страна в производството, свидетел или съдебен заседател лично съобщение, съдържащо извънпроцесуален коментар по отношение на делото, останалите страни и техните процесуални представители следва да бъдат информирани за съобщението и това трябва да бъде отразено в съдебния протокол.

Вярно Невярно

Обратна връзка

1. Пристрастността може да се прояви в езика на тялото на съдията. *Вярно*

Конструктивна обратна връзка: В параграф 58 от Коментара се обяснява, че пристрастността или предразсъдъците могат да се проявяват и чрез езика на тялото, външния вид или поведението в съда или извън него. Физическото ни поведение може да изразява недоверие към свидетел, като по този начин неправомерно влияем на съдебните заседатели. Лицевото изражение може да издаде проява на пристрастие към страните или адвокатите в производството, съдебните заседатели, медиите и други. Пристрастността или предразсъдъците могат да бъдат насочени срещу страна, свидетел, адвокат или друг участник в производството.

2. Пристрастността е от значение само ако е насочена към дадена страна. *Грешно*

Конструктивна обратна връзка: В параграф 58 от Коментара се отбелязва, че пристрастността или предразсъдъците могат да бъдат насочени срещу страна, свидетел, адвокат или друг участник в производството.

3. Действията на семейството на съдията могат да бъдат от значение за преценката на неговата/нейната безпристрастност. *Вярно*

Конструктивна обратна връзка: В параграф 67 от Коментара се обяснява, че макар членовете на семейството на съдията да имат пълното право да бъдат политически активни, съдията следва да има предвид, че политическите дейности на близки членове на семейството могат, дори и погрешно, да повлияят негативно на общественото мнение за неговата/нейната безпристрастност. Освен това в параграф 67 се добавя, че съдията трябва да разубеждава членовете на семейството си да се занимават с дейности, при които разумно да би могло да се предположи, че се възползват от длъжността на съдията. Това е необходимо, за да се избегне съмнението за възползване от длъжността или привилегировано третиране и да се сведе до минимум необходимостта от отводи.

4. Съдията не трябва да общува с ищците, чиито искания е отхвърлил, след приключване на процеса. *Вярно*

Конструктивна обратна връзка: В параграф 73 от Коментара изрично се посочва, че ако след приключване на делото съдията получи писма или други форми на комуникация от разочаровани участници в процеса или други, критикуващи решението или решения взети от негови/нейни колеги, той/тя не следва, опитвайки се да ги опровергае, да влиза в кореспонденция с авторите на такива съобщения.

5. Като цяло е неподходящо съдията публично да защитава съображенията, с които мотивира решението си. *Вярно*

Конструктивна обратна връзка: В параграф 74 относно медийната критика се посочва, че съдията следва да изразява мнението си само въз основа на мотивите си за съдебни решения по разглежданите дела и че като цяло е неподходящо съдията да защитава публично изложените съображения.

6. Съдията може да се отведе след началото на процеса. *Вярно*

Конструктивна обратна връзка: В параграф 66 от Коментара се посочва, че съдията трябва да бъде на разположение, за да разглежда и решава делата, които постъпват в съда. Въпреки това, за да се защитят правата на участниците в съдебни спорове и да се запази общественото доверие в интегритета на съдебната система, ще има случаи, в които е необходимо отвеждане. От друга страна, честите отводи могат да доведат до обществено неодобрение спрямо системата и лично спрямо съдията и да създадат необосновано натоваване за колегите на съдията. Страните по съдебен спор могат да останат с впечатлението, че имат възможност да избират кой съдия да гледа делото им, а това би било нежелателно. Следователно съдията следва да организира своите лични и бизнес дела по начин, който свежда до минимум възможността за конфликт със съдебните задължения.

7. Частната комуникация между съдия и който и да е от процесуалните представители в даден процес са принципно забранени. *Вярно*

Конструктивна обратна връзка: В параграф 64 от Коментара се посочва, че принципът на безпристрастност поначало забранява личната комуникация между съдията и която и да е от страните или техните процесуални представители, свидетелите или съдебните заседатели.

8. Ако съдия, разглеждащ дело, получи от страна в производството, свидетел или съдебен заседател лично съобщение, съдържащо извънпроцесуален коментар по отношение на делото, останалите страни и техните процесуални представители следва да бъдат информирани за съобщението и това трябва да бъде отразено в съдебния протокол. *Вярно*

Конструктивна обратна връзка: В параграф 64 от Коментара се посочва, че ако съдията получи лични съобщения от някоя от страните, техни процесуални представители или свидетели е важно да се гарантира, че другите участващи страни са пълно и своевременно информирани и това е отбелязано по съответния начин в съдебния протокол.

У8 Упражнение 8

Стр. 35

Отговор: Параграф 88 от Коментара

Параграф 88 от Коментара:

Всички отговорности и интереси, които съдията може да е имал в хода на кариерата си, преди назначаването си в съдебната власт, могат да бъдат взети предвид при оценяването на неговата безпристрастност. В държавите, в които съдиите постъпват в професията от частната адвокатска практика, е вероятно съдията да е заемал длъжност или назначение, в които може да е изразявал публично определени гледни точки или да е действал в полза на определени страни или интереси. Това със сигурност ще бъде така, ако той или тя е участвал в политическия живот. Опитът извън съдийската професия, независимо дали в политиката или в каквато и да е друга дейност, може с основание да се разглежда като повишаващ юридическата квалификация, а не като намаляващ я. Но трябва да се признае и приеме, че от съдията се очаква да остави настрана политическите пристрастия или партийните интереси, когато положи клетва като съдия и се посвети на това да изпълнява съдебните си задължения с независимост и безпристрастност. Това трябва да бъде едно от съображенията, които следва да бъдат преценени от един разумен, справедлив и информиран човек, когато се решава дали е налице разумно разбиране за пристрастност или не.

При кое от следните обстоятелства може да се наложи отвод?

1. Дело, свързано с правата на човека, съдията по което е бил адвокат по правата на човека, но след назначаването му като съдия публично е заявил, че работата му като адвокат в миналото вече не е от значение.

Съдията трябва да поеме случая. Съдията не трябва да поема случая.

2. Съдия при горепосочените обстоятелства, който не е направил публично изявление от такова естество.

Съдията не трябва да поема случая. Съдията трябва да поеме случая, като в отговор на всяко искане за отвод се позовава на своята съдебна клетва и на принципа от Бангалор за безпристрастност.

3. Съдия, на когото е разпределено дело за изнасилване, който преди това е бил открит поддръжник на кампанията „Жени срещу изнасилване“.

Съдията трябва да предложи да се оттегли и да вземе окончателно решение, след като изслуша доводите и на двете страни. Съдията трябва да продължи да разглежда делото, без да изслушва доводи.

У9

Упражнение 9

Стр. 36

Отговор

Въпреки че тези въпроси винаги са субективни, нашите съвети относно трите твърдения са:

1. Мъжете с кучета без каишки ме плашат.
Не компрометира безпристрастността на съдията, а по-скоро показва, че той е честен.
2. Секретарката ми има фантастични гърди.
Показва лош вкус, неподходящ начин на изказване и нарушава принципите на равенство и благоприличие, но не е задължително да компрометира безпристрастността на съдията. Модул 3 на този курс ще разгледа по-подробно различни въпроси, свързани с половата неприкосновеност.
3. Вярвам, че повечето от членовете на правителството ни са корумпирани.
Като изявление, това е легитимен израз на свободата на изразяване, но съдията ще трябва внимателно да обмисли възможността за отвод, ако му бъде разпределено дело, в което страна е член на кабинета.

У10

Упражнение 10

Стр. 37

1. Когато преди това е бил свидетел по делото, което е в процес на разглеждане.

*Оттеглянето е необходимо.
Моля, вижте Принцип 2.5.2 от Бангалор и параграф 97 от Коментара.*

2. Когато той/тя или член на неговото/нейното семейство има финансов интерес от изхода на делото. Семейството включва всеки, който е достатъчно близък, за да бъде третиран като „семейство“, особено ако живее в едно домакинство със съдията.

*Оттеглянето е необходимо.
Моля, вижте Принцип 2.5.3 от Бангалор и параграфи 98 и 99 от Коментара.*

3. Когато той или тя е клиент в обичайния предмет на дейност на банката/дружеството за кредитни карти, което е страна по въпросния спор.

*Оттеглянето не е необходимо.
Моля, вижте Принцип 2.5.3 от Бангалор и параграфи 98 и 99 от Коментара.*

4. Когато той или тя лично познава спорните факти по делото.

*Оттеглянето е необходимо.
Моля, вижте Принцип 1.5.2 от Бангалор и параграф 93 от Коментара.*

5. Когато той или тя има необявена (тайна) връзка с един от адвокатите по делото.

Оттеглянето е необходимо съгласно принципа на почтеност, въпреки че не е нужно да се посочва причината.

К

Казус: Приятел и бивш колега

Стр. 38

1. Посочете принципа, който е относим към този сценарий.

- 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5

2. Идентифицирайте и прочетете параграфа от Коментара, който предоставя съвети как да се справите със собствените си чувства, когато бъде поискано оттеглянето Ви.

- 81 87 88

3. Посочете параграфа от Коментара, в който се посочва, че гледната точка на ищеца (или обвиняемия) при тези обстоятелства е „важна, но не решаваща“.

- 52 53 54

4. Посочете и прочетете параграфа от Коментара, отнасящ се до приятелството, враждебността и други релевантни основания за отвод и способността на съдията да игнорира външни съображения.

- 90 94 97

5. Идентифицирайте и прочетете параграфите, които дават съвети за това какво представлява разумно разбиране на предубеденост.

- 61-65 76 81-86

Отговор

В личните си отношения с отделни членове на юридическата професия, които се явяват редовно в съда пред съдията, той трябва да избягва ситуации, които биха могли основателно да породят съмнение за или да изглеждат като фаворизиране или пристрастност. Това е една потенциално трудна област, в която възникват все повече проблеми. Въпрос е на контекст и степен. Тясната връзка между съдиите и адвокатите в много юрисдикции е характеристика, която мнозинството счита за ценна и добре информирани и добросъвестни наблюдатели биха изходили от презумпцията, че трябва да са налице специални обстоятелства, за да се изисква отвод. Силните професионални традиции между съдиите и адвокатите следва да бъдат разглеждани като достатъчна гаранция, за преодоляване на всяко опасение за пристрастие или неправомерно влияние. Следователно, един информиран наблюдател не би следвало да счете в разглеждания случай, че съдията би бил повлиян от отношенията му с въпросния адвокат.

К

Казус: Реч

Стр. 39

1. Посочете съответния(те) принцип(и) от Коментара, на който(ито) трябва да се позовете. Може да има повече от един верен отговор.

- 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5

2. Посочете съответния параграф от Коментара за този сценарий.

- 65 66 90

Отговор

Този казус се различава от предишния в няколко аспекта. Връзката между съдията и адвоката не е описана като връзка между бивши колеги, така че не е непременно установена специална връзка на доверие и уважение. Вероятно по време на представянето на книгата съдията е направил ласкателни коментари за автора, който сега е страна по делото пред него. Следователно един обективен наблюдател би могъл да прецени, че съществува риск подобен публичен коментар да намали шансовете за справедлив съдебен процес (Принцип 2.4) и да попречи на съдията да реши делото безпристрастно (Принцип 2.5). В допълнение, снимката във Фейсбук засилва необходимостта съдията да се отведе, на общия принцип, че „правосъдието не трябва просто да бъде въздавано, но трябва да е видно, че е въздавано“.

Несъзнавано пристрастие

Стр. 40

Съвети

1. Умишлено забавете процеса на вземане на решение.
2. Преразгледайте основанията за решенията си.
3. Поставете под въпрос културните стереотипи.
4. Наблюдавайте се един друг за несъзнавани пристрастия.

К Казус: Съдия Макензи

Стр. 51

1. Заявява, че има болки в гърба и е съдия, за да бъде настанен в бизнес класа, без да информира колегите си и впоследствие се наслаждава на ВИП салона

Да Не

2. Взема от ВИП салона малки бутилки алкохол

Да Не

3. Използва ВИП изхода на основание, че е съдия, пътуващ в бизнес класа

Да Не

4. Маха на двамата си колеги, които чакат на дългата опашка

Да Не

5. Приема покана за вечеря със стара приятелка

Да Не

6. Отказва поканата за вечеря от името на колегите си, без да се консултира

Да Не

7. Отсяда във вилата на приятелката си по време на конференцията

Да Не

8. Претендира дневни пари на конференцията за покриване на разходите за храна и хотел

Да Не

9. Лъже жена си и децата си за хотелското настаняване

Да Не

10. Води колегите си на вечеря в скъп ресторант

Да Не

11. Купува букет цветя в знак на благодарност към приятелката си и оставя щедро дарение за любимата ѝ благотворителна организация

Да Не

12. Не представя доклад на конференцията, като заявява, че го е забравил у дома, докато в действителност изобщо не е написал доклад

Да Не

13. Води подробни бележки на конференцията с намерението да информира колегите си от съдебната власт

Да Не

У12 Упражнение 12

Стр. 58

1. Съдията дава почетно място на държавен служител, дошъл в неговия съд

Нарушава принципа
 Не нарушава принципа

Допълнителна обратна връзка: Нарушава принципа, тъй като създава впечатление в средностатистическия наблюдател, че длъжностното лице има специален достъп до съда и неговите процеси за вземане на решения: Параграф 112 от Коментара.

2. Съдията дава почетно място на ученик, който посещава съда по време на училищно посещение.

Нарушава принципа
 Не нарушава принципа

Допълнителна обратна връзка: Не нарушава принципа, тъй като децата не са в позиция на власт или влияние и посещението е чисто образователно: Точка 112 от Коментара.

3. Съдията говори дълго и насаме с ищец по висящо дело, въпреки че разговорът няма никаква връзка с делото.

Нарушава принципа
 Не нарушава принципа

Допълнителна обратна връзка: Нарушава принципа, тъй като това може да създаде впечатление за даване на предимство на една от страните: Точка 111 от Коментара.

4. Съдията приема предложението на защитник да го закара до съда.

Нарушава принципа
 Не нарушава принципа

Допълнителна обратна връзка: Нарушава принципа, тъй като това може да породи предположение, че между тях съществува специална връзка: Точка 113 от Коментара.

5. Съдията получава и приема малък подарък на публично събитие.

Нарушава принципа
 Не нарушава принципа

Допълнителна обратна връзка: Нарушава принципа: Как би изглеждало това в очите на обществото?: Точка 111 от Коментара.

У13 Упражнение 13

Стр. 59

1. Съдията може да участва в подходящи извънсъдебни дейности, за да не се изолира от общността.

Вярно Невярно (вж. Коментар, пар. 166)

2. Съдията може да участва в различни обществени организации с нестопанска цел, като стане член на организацията и нейния управителен орган.

Вярно Невярно (вж. Коментар, пар. 167)

3. Съдията има същите права като обикновения гражданин по отношение на личните си финансови въпроси.

Вярно Невярно (вж. Коментар, пар. 169)

4. Съдията има право да защитава правата и интересите си, включително чрез завеждане на съдебни дела.

Вярно Невярно (вж. Коментар, пар. 175)

5. Съдията може да се присъедини към сдружения на съдии или да участва в други организации, представляващи интересите на съдиите.

Вярно Невярно (вж. принцип 4.13)

6. Съдията може да използва престижа на съдебната служба, за да облагодетелства своите лични интереси или тези на своето семейство или приятели.

Вярно Невярно (вж. принцип 4.9)

7. Съдията може да представлява своята държава, окръг или община по церемониални поводи.

Вярно Невярно (вж. Коментар, пар. 165)

8. Появата на съдия в частно радио или телевизия не може да се разглежда като действие в полза на финансовите интереси на тази организация.

Вярно Невярно (вж. Коментар, пар. 152)

9. Докато изпълнява функциите на съдия, той/тя може да участва в дейности към изпълнителната или законодателната власт.

Вярно Невярно (вж. Коментар, пар. 164)

10. Съдията може да дава правни съвети дори на хора, които не са близки членове на семейството или близки приятели.

Вярно Невярно (вж. Коментар, пар. 174)

11. Съдията има задължение да информира членовете на семейството и съдебния персонал, които са под негово влияние, ръководство или власт, за етичните ограничения.

Вярно Невярно (вж. Коментар, пар. 177)

У10

Упражнение 14

Стр. 60

Отговор

И трите примера са под стандартите, определени от принципа за благоприличие, и поради това следва да се избягват.

1. „Гостоприемство от водеща адвокатска фирма“

Не е добра идея, тъй като може да се разглежда като подкуп, особено ако адвокатите редовно се явяват пред Вас в съда.

2. „Кратко работно време и дълги обеда в най-известния ресторант“

Не е добра идея, тъй като: (а) кратките часове предполагат, че не отдавате нужната сериозност на работата си; и (б) редовното и публично хранене на ресторант предполага хедонистичен начин на живот, особено ако се консумира и алкохол. В повечето съвременни общества смесването на работа и алкохол не е приемливо, особено от съдия.

3. „Късни шумни партита“

Не е добра идея, тъй като съдията обикновено е подложен на засилен обществен контрол, когато живее и работи в малка общност, както и на последващи клюки, плюс някои възможни реални оплаквания от съседите по отношение на шума и т.н.

К

Казус: Градинско парти

Стр. 63

Отговор

Трябваше да помислите много внимателно дали да приемете поканата, тъй като, правейки това, вероятно сте бил възприет като демонстриращ партийна политическа близост в нарушение на параграф 65 от Коментара, особено предвид факта, че на партито има елемент на набиране на средства. Обърнете внимание, че „внушението за пристрастност подкопава общественото доверие“ в съдията (параграф 55 от Коментара). Фактът, че въпросният кмет има редица политически врагове несъмнено ще изостри желанието на тези врагове да се стремят да поставят неговите „приятели“ в подозрителна светлина. Параграф 180 от Коментара предупреждава съдията да не се обвързва с лица, които имат „неблагоприятна репутация в общността“. Не сте били достатъчно внимателни, за да забележите фоторепортера, което за пореден път подчертава необходимостта, като съдия, да бъдете винаги бдителен на публично място. Имайте предвид, че в този контекст параграф 113 от Коментара сочи, че съдията е нужно да „избягва контакти, които могат да накарат хората да спекулират, че има специални отношения между него/нея и някой, когото той/тя би могъл да се изкуши да подкрепи по някакъв начин.“ Присъствието Ви в обстановка на расистки хумор би трябвало да Ви провокира поне да изразите неодобрението си. Откриването на кокаин в помещението ще Ви постави в много уязвимо положение, ако останете. В заключение, Вие проявихте наивност, като посетихте партито, и неудобството, причинено от напускането Ви, можеше да се избегне чрез отхвърляне на поканата, което и трябваше да направите. Правилно постъпихте, че си тръгнахте.

У16 Упражнение 16

Стр. 66

Верни отговори

Раса, цвят на кожата, пол, религия, национален произход, каста, увреждане, възраст, семейно положение, сексуална ориентация, социално и икономическо положение.

У17 Упражнение 17

Стр. 69

К

Казус: Обучение

Стр. 71

Отговор

Няколко теми, свързани с пола, са засегнати в този казус.

Сексуален тормоз: Фактът, че един от лекторите прави хумористични забележки, които могат да се считат за сексистки, но никой не му се противопоставя, е пример за прикрит сексуален тормоз над определена аудитория. Пропускът на който и да е член на аудиторията да изрази несъгласие с лектора, пряко или насаме след това, повдига въпроса какво се случва с принципа на почтеност? В зависимост от точното естество на забележките може да се приложи и принципът за благоприличие.

Съдията от мъжки пол, който прави забележки и предлага нежелан физически контакт на съдия жена, очевидно упражнява сексуален тормоз, тъй като не се държи по начин, който съответства на достойнството на съдебната служба (Принцип за благоприличие 4.2), нито на принципа за равенство. „Сексуалният тормоз над съдебни служители, адвокати, страни по делата или колеги често е незаконен, както и неетичен“ (параграф 185 от Коментара).

Дискриминация, основана на пола: Организаторите на конференцията проявяват пряка сексуална дискриминация като организират настаняването на жените и мъжете в различни части на хотела, без да поискат мнението им.

Стереотипи, основани на пола: По време на семинара има стереотипи, основани на пола, например избор на стаи, разпределение по пол при ролевите игри.

К

Казус: Благоприятно решение

Стр. 72

Анализ

Сексуалното изнудване разчита по-скоро на влиянието на властта, отколкото на физическото насилие или принуда, за получаване на сексуални услуги. Злоупотребата с власт предполага дисбаланс на силите на извършителя и жертвата. Този дисбаланс позволява на извършителя да упражни принудителен натиск върху жертвата да изпълни сексуалните му искания. Имиграционният съдия изцяло предопределя бъдещето на кандидатката, като решава дали да уважи молбата ѝ за статут на бежанец. Когато властта на извършителя е толкова голяма, а жертвата е толкова безпомощна, не е необходима физическа принуда за изнудване с цел сексуални услуги.

Съдия, който предлага на страна в производството снизходителност в замяна на сексуална услуга, не упражнява своите съдебни функции независимо от каквито и да било външни влияния или подбуди (Принцип за независимост 1.1), нито по начин, който е независим по отношение на страна по спора (Принцип за независимост 1.2), нито показва висок стандарт на съдебно поведение (Принцип за независимост 1.6). Освен това неговото поведение не е безукорно, нито пък показва стриктно спазване на закона, така, както се изисква от съдиите (Принцип за почтеност 3.1). В допълнение, съдията очевидно не се придържа към стандартите на принципа за благоприличие, изисквани от съдиите (4.1).

Този казус се основава на действително случили се събития, довели до 18-месечна присъда лишаване от свобода за въпросния съдия. При осъждането на извършителя, съдията е заявил, че „действията му следва да бъдат изобличени и порицани в най-висока степен.“ Съдията по делото се

фокусира в мотивите си върху дисбаланса на силите между извършителя и младата жена, както и върху разрушаването на „значителното доверие“, което му е било възложено като имиграционен съдия.

Ако Вие, като съдия, работите в среда, в която имате притеснения относно някой от Вашите колеги в подобен контекст, трябва да разгледате правилата и процедурите на собствения си съд. Те посочват ли ясно, че сексуалните, както и паричните подкупи са форма на корупция? Съдържат ли правила срещу сексуалния тормоз, които да се отнасят да всеки, който работи за съда или се явява пред него? Ако служител на съда е бил подложен на натиск за сексуални услуги, има ли достъп той до ясна, открита и ефективна процедура за подаване на жалба? Вземете под внимание и надзорната роля, която съдиите могат и трябва да имат по въпроси, свързани със съдебния персонал.

Кратки сценарии

Стр. 72

Сценарий 1 – Анализ

Стереотипите и пристрастията, свързани с пола, показани от съдията, оказват влияние върху упражняването на съдийската му функция в ущърб на свидетелката и в нарушение на принципите на равенство и безпристрастност.

Сценарий 2 – Анализ

Това е лош избор на подход и поставя под въпрос компетентността на съдията (принцип 6.6: „Съдията трябва да поддържа ред и благоприличие във всички производства пред съда и да е търпелив, проявяващ достойнство и учтивост по отношение на страните по делото [...]“). Също така е вероятно съдията по делото да има предубеждения по отношение на пола и стереотипи по отношение на пола и би имал полза от обучение по двата въпроса.

Сценарий 3 – Анализ

Това представлява сексуален тормоз и злоупотреба с власт, и по този начин нарушава принципите на почтеност, благоприличие и равенство. Фактът, че това се случва извън работното време и на личния компютър на съдията, е без значение, тъй като принципът на почтеност очевидно определя действията като неуместни.

Сценарий 4 – Анализ

Това е ясен пример за сексуално изнудване, което винаги нарушава принципите на независимост, безпристрастност, почтеност и благоприличие.

У18

Упражнение 18

Стр. 76

1. Съдията трябва да устои на всяко изкушение да отделя прекомерно внимание на извънсъдебни дейности...

и никога да не посещава барове и клубове.

Това е грешно.

Вж. параграф 195 от Коментара, както и 116 и 118.

ако това намалява капацитета му при упражняване на съдебната му дейност.

Това е вярно.

Вж. параграф 195 от Коментара.

2. Съдебната власт е институция, която служи на общността. [...]

Тя не е просто още един сегмент от конкурентната пазарна икономика.
Това е вярно.
Вж. параграф 195 от Коментара.

Но е и сегмент от пазарната икономика.
Това е грешно.
Вж. параграф 195 от Коментара.

3. Съдията отговорен ли е за ефективното администриране на правораздаването в своя съд?

Да
Това е вярно.
Вж. параграф 196 от Коментара.

Не
Това е грешно.
Вж. параграф 196 от Коментара.

4. Съдията отговорен ли е за възстановяването на изгубени съдебни документи/дела?

Да, съдията трябва да създаде механизъм за разследване на изгубването на делата или съдебните книги.
Това е вярно.
Вж. параграф 196 от Коментара.

Не
Това е грешно.
Вж. параграф 196 от Коментара.

5. Кои параграфи от Коментара очертават задълженията на съдията по отношение на бързината, точността и прозрачността?

Параграфи 207–210 от Коментара
Това е вярно.

Параграфи 212–215 от Коментара
Това е грешно.
Вж. параграфи 207-2010 от Коментара.

У19

Упражнение 19

Стр. 79

1. Съдебното обучение трябва да бъде мултидисциплинарно.

2. Обучението на съдиите следва да бъде достъпно по време на цялата им кариера.

3. Неявяването на мероприятия за обучение трябва да бъде дисциплинарен въпрос.

4. На всички съдии следва да се даде време и възможност да се включат в обучението като част от тяхната съдебна дейност.

5. Държавата е длъжна да осигури адекватно финансиране за обучение на съдии.

6. Доброто представяне на обучителни мероприятия следва да бъде свързано с възможностите за повишение.

За достъп до електронната версия-оригинал на този документ на английски език,
посетете

<https://www.unodc.org/ij/en/elearning.html>

The Doha Declaration:
PROMOTING A CULTURE
OF LAWFULNESS

GLOBAL
JUDICIAL
INTEGRITY
NETWORK